

Baltic Sea Region
Programme 2007-2013

Part-financed by the European Union
(European Regional Development Fund)

Valsts reģionālās attīstības aģentūra
2010.gada 22. decembrī

Ziņojums

Baltijas jūras reģiona valstu pieredzes analīze un
priekšlikumu sagatavošana pašvaldību administratīvā
sloga mazināšanai uzņēmējiem

Saturs

1.	IEVADS	4
1.1.	DOKUMENTA KONTEKSTS.....	4
1.2.	DOKUMENTA MĒRĶI UN PIEEJA	4
1.3.	PIEŅĒMUMI UN IEROBEŽOJUMI	5
2.	LIETUVAS NORMATĪVO AKTU UN ESOŠĀS PRAKSES ANALĪZE PAŠVALDĪBU ADMINISTRATĪVĀ SLOGA NOVĒRTĒŠANAI 7	
2.1.	LIETUVAS REPUBLIKAS ADMINISTRATĪVĀS STRUKTŪRAS UN PAŠVALDĪBU HIERARHISKAIS RAKSTUROJUMS	7
2.2.	VALSTS UN PAŠVALDĪBU LĪMEŅA TIESISKAIS REGULĒJUMS VIDES REKLĀMAS UN TIRDZNICĪBAS JOMĀ.....	10
2.3.	ADMINISTRATĪVĀS PROCEDŪRAS PAŠVALDĪBĀS ATĻAUJU SAŅĒMŠANAI VIDES REKLĀMAS UN TIRDZNICĪBAS JOMĀS	14
2.4.	BŪTISKĀKIE SECINĀJUMI	24
3.	IGAUNIJAS NORMATĪVO AKTU UN ESOŠĀS PRAKSES ANALĪZE PAŠVALDĪBU ADMINISTRATĪVĀ SLOGA NOVĒRTĒŠANAI 28	
3.1.	IGAUNIJAS REPUBLIKAS ADMINISTRATĪVĀS STRUKTŪRAS UN PAŠVALDĪBU HIERARHISKAIS RAKSTUROJUMS	28
3.2.	VALSTS UN PAŠVALDĪBU LĪMEŅA TIESISKAIS REGULĒJUMS VIDES REKLĀMAS UN TIRDZNICĪBAS JOMĀ.....	30
3.3.	ADMINISTRATĪVĀS PROCEDŪRAS PAŠVALDĪBĀS ATĻAUJU SAŅĒMŠANAI VIDES REKLĀMAS UN TIRDZNICĪBAS JOMĀS	34
3.4.	BŪTISKĀKIE SECINĀJUMI	42
4.	ZIEMEĻVALSTU PIEREDZES ANALĪZE PAŠVALDĪBU ADMINISTRATĪVĀ SLOGA SAMAZINĀŠANĀ UZŅĒMĒJIEM	44
4.1.	SOMIJAS PIEREDZES ANALĪZE.....	44
4.2.	DĀNIJAS PIEREDZES ANALĪZE	50
4.3.	BŪTISKĀKIE SECINĀJUMI PAR SOMIJAS UN DĀNIJAS PRAKSI.....	57
5.	PIEKŠLIKUMI BALTJAS JŪRAS REĢIONA VALSTU LABĀS PRAKSES ADMINISTRATĪVĀ SLOGA SAMAZINĀŠANĀ PĀRNEŠANAI	59
6.	PIELIKUMI	67
1.	PIELIKUMS. IZMANTOTO DOKUMENTU SARAKSTS UN SAITES.	67
2.	PIELIKUMS. TIRDZNICĪBAS VAI PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS LICENCES PIETEIKUMA VEIDLAPAS PARAUGS LIETUVĀ	72
3.	PIELIKUMS. NODOKĻU DEKLARĀCIJAS VEIDLAPAS PARAUGS IGAUNIJĀ	73
4.	PIELIKUMS. IGAUNIJAS UN LIETUVAS IZSNIEDZAMO ATĻAUJU PROCEDŪRU SALĪDZINĀJUMS.	75

Tabulu saturs

Tabula 1.	Pašvaldības līmeņa normatīvais regulējums tirdzniecības un vides reklāmas jomā	13
Tabula 2.	Igaunijas pašvaldības līmeņa tiesiskais regulējums	33
Tabula 3.	Somijas pašvaldību sniegtie pakalpojumi.....	44
Tabula 4.	Dānijas pašvaldību uzņēmējiem sniegtie pakalpojumi	52
Tabula 5.	Būtiskākās līdz šim ieviestās administratīvā sloga samazināšanas iniciatīvas Dānijā	55
Tabula 6.	Plānotās administratīvā sloga samazināšanas iniciatīvas „Birokrātijas samazināšanas” plāna ietvaros Dānijā.....	56
Tabula 7.	Administratīvā sloga mazināšanas pasākumi.....	63

Attēlu saturs

Attēls 1.	Lietuvas apriņķi.....	8
Attēls 2.	Lietuvas Republikas valsts pārvaldes shēma	9
Attēls 3.	Igaunijas Republikas valsts pārvaldes sistēma	29
Attēls 4.	Igaunijas apriņķi	30

Attēls 5. Dānijas administratīvā sloga samazināšanas pasākumi.....	53
Attēls 6. Standarta izmaksu modeļa metodika.....	63

1. Ievads

1.1. Dokumenta konteksts

Administratīvo procesu vienkāršošana ir viens no būtiskākajiem rīcības soļiem, ko valsts un pašvaldība var spert, lai samazinātu normatīvajos aktos uzlikto administratīvo slogu uzņēmējiem, kā arī uzlabotu normatīvā regulējuma kvalitāti. Galvenie soļi administratīvo procesu vienkāršošanā ir vērsti uz administratīvā sloga samazināšanu sekojošā veidā:

- ▶ samazinot nepieciešamā darba ar dokumentiem apjomu;
- ▶ samazinot dokumentu vai lēmumu aizkavēšanos vai iestrēgšanu;
- ▶ vienkāršojot un pārtrūstot licenču un atļauju saņemšanu.

Vairākās valstīs administratīvā sloga mazināšana uzņēmējiem pēdējo gadu laikā globālās finanšu krīzes iespaidā ir bijusi viens no centrālajiem valsts pārvaldes centieniem valsts budžeta un uzņēmēju izdevumu samazināšanai. Vērienīgos pētījumos identificēti būtiskākie administratīvo procesu uzlabošanas paņēmieni, kā arī atklāti vairāki inovatīvi risinājumi. Piemēram, Apvienotās Karalistes Nacionālās audita komisijas 2008.gada ziņojumā par Administratīvā sloga samazināšanas programmu¹ starp vairākiem ieteikumiem administratīvā sloga mazināšanai iespējams izcelt vismaz sekojošos veidus, kā uzlabot administratīvo procesu efektivitāti:

- ▶ pēc iespējas pilnīgāk izmantot informāciju par uzņēmēju, ko apkopo dažādas valsts un pašvaldības iestādes – neprasot šo informāciju uzņēmējam iesniegt atkārtoti;
- ▶ pieprasīt no uzņēmējiem tikai viskritiskāko informāciju, kas nepieciešama būtisku risku faktoru identificēšanai un novēršanai; šī informācija gan jāpieprasa īsā, skaidrā un nepārprotamā veidā;
- ▶ administratīvo procesu veikšanu koncentrēt vienuviet – vienā lokalizācijā; vai arī dot uzņēmējiem iespēju veikt administratīvās darbības elektroniski;
- ▶ izveidot regulāru un aktīvu komunikācijas kanālu ar uzņēmējiem un uzņēmēju asociācijām, lai novērtētu administratīvo slogu un apkopotu un novērtētu uzņēmēju ieteikumus administratīvā sloga mazināšanai;
- ▶ izveidot sistemātisku administratīvā sloga novērtēšanas mehānismu, lai varētu izsekot šī sloga izmaiņām laika periodā un tādējādi novērtēt administratīvā sloga mazināšanas darbību efektivitāti.

Efektīva administratīvo procesu vienkāršošanas programma var radīt finanšu ietaupījumus gan pašā valsts pārvaldē, gan arī samazināt uzņēmēju izdevumus, kas vecina uzņēmēju produktivitāti un inovāciju attīstību, jo uzņēmēji var vairāk koncentrēt spēku uz uzņēmumu attīstību nevis ārēji uzspiesto administratīvo procedūru kārtošanu. Tādējādi ar aktīvu administratīvo procesu vienkāršošanu var panākt finanšu un efektivitātes ieguvumus valsts un privātajā sektorā, kas citkārt būtu iespējami tikai plašu un sabiedrībā grūti pieņemamu finanšu konsolidācijas reformu rezultātā. Dažviet potenciālie ieguvumi no administratīvā sloga samazināšanas tiek lēsti vairāku procentu apmērā no nacionālā kopprodukta. Piemēram, Somijā, kur šobrīd tiek ieviests īpašs Administratīvā sloga rīcības plāns no 2009.līdz 2012.gadam, paredzēts nākamo divu gadu laikā samazināt administratīvo slogu par 25%; kopējās administratīvā sloga izmaksas Somijā gadā ir aptuveni 3,6 miljardi eiro.

Tieši administratīvā sloga samazināšanas finanšu ieguvumi, kas sasniedzami, neveicot mehānisku budžeta konsolidāciju, pašreizējā ekonomiskajā situācijā varētu būt nozīmīgs līdzekļu ietaupījuma un produktivitātes veicināšanas pasākums Latvijā. Tāpēc šis pētījums novērtēs labāko pieredzi administratīvā sloga mazināšanā atsevišķās jomās un reģionos kaimiņvalstīs, kā arī apzinās labākos administratīvā sloga samazināšanas paņēmienus Baltijas jūras reģiona valstīs.

1.2. Dokumenta mērķi un pieeja

Pētījuma „Baltijas jūras reģiona valstu pieredzes analīze un priekšlikumu sagatavošana pašvaldību administratīvā sloga mazināšanai uzņēmējiem” mērķi:

- ▶ Pieredzes apzināšana un priekšlikumu sagatavošana pašvaldību administratīvā sloga mazināšanai uzņēmējiem un vienlīdzīgu uzņēmējdarbības priekšnoteikumu radīšanai, lai nodrošinātu uzņēmējdarbības vides uzlabošanu Baltijas jūras reģiona valstīs un paaugstinātu šī reģiona konkurētspēju globālā līmenī;
- ▶ Labās prakses apmaiņas veicināšana starp Baltijas jūras reģiona valstīm (Latviju, Lietuvu, Igauniju, Somiju) un labās pārvaldības principu īstenošana pašvaldību administratīvā sloga mazināšanā;
- ▶ Inovācijas veicināšanai labvēlīgas vides veidošana uzņēmējdarbības vides pilnveidošanas un pašvaldību darbības uzlabošanas rezultātā.

¹ http://www.nao.org.uk/publications/0708/administrative_burdens.aspx

Pētījuma mērķa sasniegšanai tika izvirzīti šādi uzdevumi:

- ▶ Lietuvas normatīvo aktu un esošās prakses analīze pašvaldību administratīvā sloga novērtēšanai, ietverot:
 - ▶ Lietuvas Republikas administratīvās struktūras un pašvaldību hierarhisko raksturojumu;
 - ▶ Valsts un pašvaldību līmeņa tiesiskā regulējuma aplūkojumu vides reklāmas un tirdzniecības jomā;
 - ▶ Administratīvo procedūru analīzi pašvaldībās atļauju saņemšanai vides reklāmas un tirdzniecības jomās Viļņas, Kauņas, Klaipēdas un Šauļu pilsētas pašvaldībās, ietverot šādu informāciju par katru atļauju:
 - ▶ Atļaujas nosaukums;
 - ▶ Atļaujas veids;
 - ▶ Regulējošie dokumenti;
 - ▶ Atļaujas apraksts;
 - ▶ Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti;
 - ▶ Atbildīgās institūcijas;
 - ▶ Pieteikumu izskatīšanas kārtība;
 - ▶ Atļauju izsniegšanas termiņš;
 - ▶ Izmaksas;
 - ▶ Derīguma termiņš;
 - ▶ Kontroles mehānisms.
- ▶ Igaunijas normatīvo aktu un esošās prakses analīze pašvaldību administratīvā sloga novērtēšanai, ietverot:
 - ▶ Igaunijas Republikas administratīvās struktūras un pašvaldību hierarhisko raksturojumu;
 - ▶ Valsts un pašvaldību līmeņa tiesiskā regulējuma aplūkojumu vides reklāmas un tirdzniecības jomā;
 - ▶ Administratīvo procedūru analīzi pašvaldībās atļauju saņemšanai vides reklāmas un tirdzniecības jomās Tallinas, Tartu, Pērnavas un Narvas pilsētas pašvaldībās, ietverot šādu informāciju par katru atļauju:
 - ▶ Atļaujas nosaukums;
 - ▶ Atļaujas veids;
 - ▶ Regulējošie dokumenti;
 - ▶ Atļaujas apraksts;
 - ▶ Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti;
 - ▶ Atbildīgās institūcijas;
 - ▶ Pieteikumu izskatīšanas kārtība;
 - ▶ Atļauju izsniegšanas termiņš;
 - ▶ Izmaksas;
 - ▶ Derīguma termiņš;
 - ▶ Kontroles mehānisms.
- ▶ Ziemeļvalstu pieredzes analīze administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem valsts un pašvaldību līmenī:
 - ▶ Somijas pieredzes analīze, ietverot:
 - ▶ Somijas publiskā sektora raksturojumu;
 - ▶ Somijas valsts līmenī veikto pasākumu aplūkojumu administratīvā sloga samazināšanā uzņēmumiem;
 - ▶ Somijas pašvaldību līmenī veikto pasākumu aplūkojumu administratīvā sloga samazināšanā uzņēmumiem.
 - ▶ Dānijas pieredzes analīze, ietverot:
 - ▶ Dānijas publiskā sektora raksturojumu;
 - ▶ Dānijas valsts līmenī veikto pasākumu aplūkojumu administratīvā sloga samazināšanā uzņēmumiem;
 - ▶ Dānijas pašvaldību līmenī veikto pasākumu aplūkojumu administratīvā sloga samazināšanā uzņēmumiem.
- ▶ Priekšlikumu sagatavošana Baltijas jūras reģiona valstu labās prakses administratīvā sloga samazināšanā pārņemšanai.

Pētījuma rezultātā izstrādāts ziņojums „Baltijas jūras reģiona valstu pieredzes analīze un priekšlikumu sagatavošana pašvaldību administratīvā sloga mazināšanai uzņēmējiem”.

Pētījuma veikšanā tika izmantotas šādas metodes – normatīvo aktu un citu dokumentu analīze (gan valsts, gan pašvaldību līmenī), telefonintervijas ar atbildīgo institūciju darbiniekiem. Lai nodrošinātu efektīvāku pētījuma veikšanu, no katras pētījumā ietvertās valsts tika piesaistīts Ernst & Young eksperts konkrētajā valstī, ņemot vērā, ka lielākā daļa informācijas nebija pieejama angļu valodā.

1.3. Pieņēmumi un ierobežojumi

- ▶ Pētījumā ietverta normatīvo aktu analīze valsts līmenī tika veikta likumu līmenī, identificējot būtiskākajos normatīvajos aktos ietvertos nosacījumus. Pašvaldību līmenī tika veikta detalizēta saistošo normatīvo aktu analīze vides reklāmas un tirdzniecības jomās, uz kuru balstoties, tika sagatavots administratīvo procedūru raksturojums Lietuvas un Igaunijas pašvaldībās.
- ▶ Pastāv risks, ka, izstrādājot Lietuvas un Igaunijas vides reklāmas un tirdzniecības jomās izsniegto atļauju aprakstu, nav identificētas pilnīgi visas uzņēmējiem izvirzītās prasības, jo atsevišķās pašvaldībās arī iekšēji izdotajos saistošajos noteikumos nebija atrunātas visas ar konkrēto jomu saistītās prasības. Saskaņā ar pašvaldību sniegto informāciju procedūra bieži vien tiek pielāgota konkrētajam gadījumam.
- ▶ Neskaidrību gadījumā par pašvaldību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām tika telefoniski intervēta vismaz viena atbildīgā persona no katras pētījumā iekļautās Igaunijas un Lietuvas pašvaldības, kā arī vairāku institūciju pārstāvji Dānijā un Somijā, paļaujoties uz to sniegtās informācijas patiesumu.
- ▶ Analizējot tirdzniecības jomā izsniegtās atļaujas Lietuvā un Igaunijā, netika ietverta detalizēta analīze specifisku produktu (piemēram, alkoholisko dzērienu, tabakas izstrādājumu, juvelierizstrādājumu u.tml.) tirdzniecības atļauju saņemšanā.

- ▶ Ņemot vērā pētījuma ietvaros veikto Igaunijas un Lietuvas pašvaldību prasību analīzi vides reklāmas un tirdzniecības jomās, pastāv risks, ka aplūkotās četras pašvaldības katrā no šīm valstīm neatspoguļo kopējo situāciju valstī, jo jau pētījumā ietvertajās pašvaldībās piemērotā kārtība bija atšķirīga.
- ▶ Ņemot vērā, ka pētījuma ietvaros nebija jāveic detalizēta Latvijas pieredzes analīze administratīvā sloga samazināšanā, priekšlikumu sadaļā ietverti potenciālie labās prakses piemēri, kurus būtu nepieciešams izvērtēt kontekstā ar Latvijas vajadzībām.
- ▶ Ziemeļvalstu pieredze galvenokārt apkopota no publiski pieejamiem avotiem.
- ▶ Lai nodrošinātu, ka visas atļauju sniegšanas izmaksas būtu savstarpēji salīdzināmas Latvijas Republikas valūtā (LVL), Igaunijas un Lietuvas gadījumā tika veikts valūtas pārrēķins, izmantojot Latvijas Bankas 21.12.2010. kursu – LTL 0,204 un EEK 0,0449. Dānijas gadījumā tika izmantots Latvijas Bankas kurss 22.12.2010. kurss – DKK 0.094300.

2. Lietuvas normatīvo aktu un esošās prakses analīze pašvaldību administratīvā sloga novērtēšanai

2.1. Lietuvas Republikas administratīvās struktūras un pašvaldību hierarhiskais raksturojums

Pamatinformācija par Lietuvas Republikas valsts iekārtu

Konstitūcijā noteikts, ka Lietuvas Republika ir neatkarīga un demokrātiska republika, ko dibinājusi Lietuvas tauta un kurā vara pieder tautai. Lietuvas Konstitūcijā nodalīta valsts parlamenta vara no Prezidenta varas, ko tauta ievēl tiešās vēlēšanās - tādējādi Lietuva tiek uzskatīta par semi-prezidentālu republiku. Likumdošanas vara Lietuvā pieder Seimam, izpildvaru Lietuvā realizē valdība, bet liela daļa ārpolitikas koordinēšanas nodota Prezidenta rokās. Konstitūcijas interpretēšana un uzraudzība ir nodota neatkarīgas tiesu varas rokās, kas risina konfliktsituācijas starp izpildvaru un likumdošanas varu.

Suverēnā vara Lietuvā ir tautas rokās, kas to īsteno, vispārīgās, vienlīdzīgās, proporcionālās, tiešās un aizklātās vēlēšanās ievēlot valsts Prezidentu (reizi 5 gados), Seimu (reizi 4 gados) un vietējo pašpārvaldi (reizi 4 gados).

Lietuvas valsts pārvaldes administratīvās struktūras

- ▶ **Seims** – likumdošanas vara.

Seims ir vienkameras parlaments, kas sastāv no 141 deputāta, no kuriem 70 ir ievēlēti no politiskajām partijām, bet 71 no atsevišķiem apgabaliem. Seims tiek ievēlēts uz četriem gadiem un tā darbība noteikta Konstitūcijā. Seimu uzrauga gan Prezidents, gan arī Konstitucionālā tiesa. Seima tiesības ietekmēt valdību ir stingri noteiktas Konstitūcijā. Seims nav tiesīgs lemt par izmaiņām Lietuvas valstiskajā statusā un politiskajā iekārtā – šie jautājumi tiek izņemti tautas referendumā. Arī likumdošana nav vienīgi Parlamenta rokās, jo gadījumā, ja tiek savākti 50 000 pilsoņu paraksti, iespējams iesniegt lūgumu likumdevējam konkrēta likumprojekta pārskatīšanai. Parastā kārtībā katrs likumprojekts Seimā ir jāizskata ne ilgāk kā septiņu mēnešu un trīs dienu laikā. Likums ir apstiprināts, ja par to Seimā ir saņemts vienkāršs balsu vairākums. Būtisku pārkāpumu gadījumā Seims var lemt par Prezidenta atbrīvošanu no amata, kā arī par paša Seima atkāpšanos.

Seima galvenie uzdevumi ir šādi:

- ▶ Likumu izsludināšana un konstitucionālo labojumu apspriešana un veikšana.
 - ▶ Likumos noteikto iestāžu izveide un šo iestāžu vadītāju iecelšana amatos un atcelšana no tiem.
 - ▶ Premjera iesniegtās valdības programmas izvērtēšana un apstiprināšana.
 - ▶ Valsts Prezidenta vēlēšanu izsludināšana.
 - ▶ Prezidenta izvirzītā premjera kandidāta izvērtēšana un apstiprināšana amatā.
 - ▶ Ministriju izveide vai likvidēšana, balstoties uz valdības rekomendācijām.
 - ▶ Valdības darba uzraudzība un neuzticības izteikšana premjeram vai kādam ministram.
 - ▶ Konstitucionālās un Augstākās tiesas tiesnešu un galveno tiesnešu iecelšana amatos.
 - ▶ Valsts kontroliera un Lietuvas bankas vadītāja iecelšana amatā un atbrīvošana no amata.
 - ▶ Pašvaldību vēlēšanu izsludināšana.
 - ▶ Centrālās vēlēšanu komisijas izveide un izmaiņu veikšana tās sastāvā.
 - ▶ Valsts budžeta apstiprināšana un tā izpildes kontrole.
 - ▶ Valsts nodevu un nodokļu apstiprināšana.
 - ▶ Lietuvas ārējo līgumu apstiprināšana un noraidīšana.
 - ▶ Lietuvas administratīvā sadalījuma apstiprināšana.
 - ▶ Augstāko valsts apbalvojumu ieviešana.
 - ▶ Amnestiju piešķiršana.
 - ▶ Ārkārtas rīcības un likumu apstiprināšana, karastāvokļa vai ārkārtas stāvokļa un mobilizācijas izsludināšana, lēmuma pieņemšana par bruņoto spēku izmantošanu.
- ▶ **Prezidents** – lemj par daļu no ārpolitikas jautājumiem un kopā ar valdību īsteno valsts ārpolitiku.

Prezidents uzrauga likumdevēju un ir tiesīgs uzlikt veto Seimā apstiprinātam likumam. Šo veto gan var atcelt absolūtais vairākums Seimā. Prezidents var atlaist Seimu, ja tas nav pieņēmis valsts budžetu, vai ja tas lemj par neuzticības izteikšanu visai valdībai. Prezidents tiek ievēlēts tiešās vēlēšanās uz pieciem gadiem un šajā amatā var kalpot līdz diviem termiņiem.

Prezidenta funkcijas ir šādas:

- ▶ Ārvalstu līgumu un vienošanās parakstīšana un nodošana ratifikācijai Seimam.
- ▶ Lietuvas diplomātu iecelšana amatā un atcelšana no amata pēc valdības lēmuma; ārvalstu diplomātu apstiprināšana Lietuvā un šī statusa atcelšana; augstāko apbalvojumu un īpašo titulu piešķiršana.
- ▶ Premjerministra izvirzīšana valdības veidošanai, valdības apstiprināšana, premjera atcelšana no amata pēc Seima lēmuma.
- ▶ Premjerministra izvirzīto ministru apstiprināšana amatos un atbrīvošana no tiem.
- ▶ Augstākās tiesas tiesnešu un priekšsēdētāja virzīšana apstiprināšanai Seimā.
- ▶ Valsts kontroliera un Lietuvas bankas valdes priekšsēdētāja virzīšana apstiprināšanai Seimā.
- ▶ Bruņoto spēku virspavēlnieka un Valsts Drošības dienesta vadītāja apstiprināšana amatā un atlaišana saskaņā ar Seima lēmumu.
- ▶ Gadskārtējo ziņojumu iesniegšana Seimā par Lietuvas valsts ārpolitikas un iekšpolitikas stāvokli.

- ▶ **Valdība** – realizē izpildvaru.

Valdība lēmumus pieņem ar vienkāršu ministru balsu vairākumu. Lai gan valdības direktīvas paraksta attiecīgās nozares ministrs un premjers, atbildību par valdības darbu nes visa Ministru padome (jeb Ministru kabinets). Valdība sastāv no premjera un 14 ministriem ar attiecīgajām ministrijām (Vides ministrija, Enerģijas ministrija, Finanšu ministrija, Nacionālās aizsardzības ministrija, Kultūras ministrija, Sociālās drošības un nodarbinātības ministrija, Transporta un sakaru ministrija, Veselības ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, Tieslietu ministrija, Ārlietu ministrija, Ekonomikas ministrija, Iekšlietu ministrija un Zemkopības ministrija).

Galvenie valdības uzdevumi ir šādi:

- ▶ Īstenot valsts pārvaldes uzdevumus, aizstāvēt Lietuvas teritoriālo neatkarību un nodrošināt valsts un cilvēku drošību, kā arī sabiedrisko kārtību.
- ▶ Ieviest Seimā apstiprinātos likumus un Seima rezolūcijas par likumu izpildi, kā arī izpildīt Prezidenta izdotos dekrētus.
- ▶ Koordinēt ministriju un citu ministriju pakļautībā esošo valsts pārvaldes institūciju darbu.
- ▶ Sagatavot valsts budžeta projektu un iesniegt to izskatīšanai Seimā.
- ▶ Pildīt valsts budžetu un atskaitīties par tā izpildi Seimā.
- ▶ Izstrādāt likumprojektus un iesniegt izskatīšanai Seimā.
- ▶ Nodibināt un uzturēt diplomātiskos sakarus ar citām valstīm un starptautiskajām organizācijām.
- ▶ Izpildīt citus konstitūcijā vai likumos noteiktos valdības uzdevumus.

Lietuvas Republikas pašvaldību hierarhija

Lietuvas administratīvi-teritoriālais iedalījums ir sekojošs: 4 novadi, kuros kopā ir 10 apriņķi, kas savukārt iedalīti 60 pašvaldībās (pilsētas un rajonu – tie atbilst agrākajai rajonu struktūrai), kas sastāv no 546 seņūnijām. 60 pašvaldības ir galvenās valsts administratīvās vienības; pašvaldību locekļus reizi četros gados ievēl administratīvās teritorijas pastāvīgie iedzīvotāji. Pašvaldību vadītājus (mērus) ievēl deputāti, kas ievēlēti pašvaldību padomēs. Pašvaldības atrodas valdības uzraudzībā un aizgādībā, tomēr katrai pašvaldībai ir Konstitūcijā garantēta autonomija un tiesības – tās lielā mērā darbojas patstāvīgi ar savu budžeta plānošanu, saviem vietējiem administratīvajiem aktiem un vietējām nodevām. Lietuvas pašvaldības tiek iedalītas šādi:

- ▶ 43 rajona pašvaldības;
- ▶ 8 pilsētu pašvaldības, no kurām 6 ir lielo pilsētu pašvaldības;
- ▶ 9 pašvaldības, kurās netiek klasificētas ne kā pilsētu, ne kā rajonu pašvaldības. Minētās pašvaldības tika izveidotas 2000.gadā notikušās pašvaldību reformas laikā. Starp šīm pašvaldībām ir arī mazākā Lietuvas pašvaldība – Neringas pašvaldība.

Attēls 1. Lietuvas apriņķi

Pašvaldību raksturojums

Saskaņā ar Pašvaldību likuma 3.pantu **pašvaldības termina skaidrojums** ir administratīva valsts teritorijas vienība, kas definēta likumā, kuras iedzīvotājiem sakarā ar Konstitūciju ir tiesības veidot pašpārvaldi, kas izpaužas pašvaldības padomes vēlēšanās, kurās piedalās administratīvās vienības pastāvīgie iedzīvotāji, kā arī caur citām pašvaldības izpildvaras institūcijām, kuras izveidojusi un pārvalda pašvaldības padome.

Pašvaldības nav tieši pakļautas citām valsts institūcijām. Pašvaldību intereses valdībā, citās valsts un starptautiskajās institūcijās pārstāv Pašvaldību savienība. Valsts pārvaldes iestādes nevar patvaļīgi aizliegt kādu konkrētu pašvaldības lēmumu, izņemot specifiskus likumos noteiktus gadījumus.

Valdības lēmumu ievērošana pašvaldību līmenī ir noteikta Pašvaldību administratīvās uzraudzības likumā (*Law on Administrative Supervision of Municipalities*); pašvaldību uzraudzību šajā sakarā katrā apriņķī veic īpašas valdības apstiprinātas amatpersonas – valdības pārstāvji, kuri uzrauga, lai konkrētā apriņķa pašvaldības ievērotu Lietuvas Konstitūciju, likumus un valdības lēmumus. Šīs amatpersonas ir tiešā premjera pakļautībā un tās ieceļ un atceļ no amata Lietuvas valdība.

Pašvaldību loma Lietuvas Republikas valsts pārvaldes administratīvajā sistēmā

Attēls 2. Lietuvas Republikas valsts pārvaldes shēma

- ▶ **Likums par personisko ienākumu nodokli** (*Law on personal income tax*) – nosaka Lietuvas teritorijā iegūto ienākumu nodokļu samaksas kārtību gan Lietuvas iedzīvotājiem, gan arī iebraucējiem (spēkā no 2002.gada 2.jūlija, pēdējie grozījumi 2008.gada 15.maijā). Likums nosaka, ka pašvaldībām ir tiesības piemērot atšķirīgas nodokļu likmes savā teritorijā gūtajiem ienākumiem, jo šie nodokļi tiek iemaksāti attiecīgo pašvaldību budžetos.
- ▶ **Valsts administrācijas likums** (*Law on public administration*) – nosaka valsts administrācijas principus, galvenās darbības sfēras un valsts administratīvo procesu organizēšanas pamatprincipus (spēkā no 1999.gada 17.jūnija, pēdējie grozījumi 2010.gada 22.jūnijā).

Tirdzniecības jomu regulējušie būtiskākie normatīvie akti

- ▶ **Tirdzniecības likums** (*Law on Trade*) – regulē tirdzniecības jomu, nosakot tirdzniecības dalībniekus un to savstarpējo attiecību regulējumu (spēkā no 1995.gada 12.janvāra). Tostarp likums nosaka sekojošo:
 - ▶ tirdzniecības regulējumu savu pilnvaru ietvaros nosaka valdība, pilnvarotās valdības institūcijas vai arī pašvaldības;
 - ▶ atļauju preču tirdzniecībai un ēdināšanas pakalpojumu sniegšanai iespējams saņemt tikai, iesniedzot konkrētajā pašvaldībā informāciju par tirdzniecības formātu, preču/pakalpojumu klāstu, kā arī apliecinājumu šo preču/pakalpojumu atbilstībai higiēnas prasībām.
- ▶ **Nodevu likums** (*Law on fees and charges*) - regulē nodevu un samaksas iekasēšanas kārtības izveidi (spēkā no 2000.gada 13.jūnija). Likums nosaka minimālo valsts nodevu (LTL 3,00 (LVL 0,61)) un maksimālo nodevu (LTL 270 000 (LVL 55 080)) par dažādu pakalpojumu sniegšanu vai preču tirdzniecību. Nodevas apjoms ir atkarīgs no par pakalpojumu saņemtās samaksas apjoma, kas izmaksātas par pakalpojumu sniegšanu, pārbaudēm pakalpojuma saderībai ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām un citiem faktoriem. Likums skaidri nosaka, par ko netiek iekasēta valsts nodeva un kādos apstākļos var piemērot samazināto nodevu vai atgriezt atpakaļ samaksāto nodevu. Likumā tāpat noteikts, kādos gadījumos nodevas apmērus var piemērot pašvaldības, kuru starpā ir šādi divi noteikumi par vietējo nodevu noteikšanu, ko var veikt pašvaldības:
 - ▶ tirdzniecības atļaujas izsniegšanas nodeva par tirdzniecību vai pakalpojumu nodrošināšanu publiskās vietās (tādās, kas atrodas pašvaldības teritorijā un pieder valstij vai pašvaldībai (izņemot iznomātās platības) un kur tirdzniecība iespējama pagaidu tirdzniecības vietās, kioskos, paviljonos transporta līdzekļos, treileros, kas piemēroti āra tirdzniecībai, āra kafejnīcās;
 - ▶ atļaujas izsniegšanas nodeva par reklāmas izvietojumu pašvaldības teritorijā.
- ▶ **Alkohola vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības noteikumi** (*Licensing Rules for Wholesale and Retail Trade in Alcohol Products*) – regulē alkohola produktu vairumtirdzniecību un mazumtirdzniecību (izdoti 2004.gada 20.maijā); pēc šiem noteikumiem alkohola mazumtirdzniecības licencēšana ir pašvaldību rokās, bet alkohola vairumtirdzniecība tiek regulēta valsts līmenī.
- ▶ **Tabakas vairumtirdzniecības noteikumi** (*Rules on licencing wholesale of tobacco products*) un **Tabakas mazumtirdzniecības noteikumi** (*Rules on licencing retail of tobacco products*) – nosaka, ka tabakas vairumtirdzniecība tiek regulēta valsts līmenī, bet mazumtirdzniecību regulē pašvaldību līmenī (abi noteikumi izdoti 2004.gada 7.aprīlī).
- ▶ **Noteikumi naftas produktu pārdošanai vairumā** (*Rules on licencing trade of petroleum bulk products*) – paredz, ka naftas produktu vairumtirdzniecība tiek licencēta valsts līmenī, bet mazumtirdzniecības licenču izsniegšanu regulē pašvaldības (noteikumi izdoti 2004.gada 7.aprīlī).
- ▶ **Sašķidrīnātās dabasgāzes tirdzniecības noteikumi** (*Rules on trade of liquefied petroleum gas*) – paredz, ka sašķidrīnātās dabasgāzes vairumtirdzniecības un mazumtirdzniecības licencēšanu nosaka pašvaldības (noteikumi izdoti 2010.gada 11.oktobrī).
- ▶ **Pārtikas likums** (*Law on food*) – nosaka tirdzniecībā esošās pārtikas standartus un glabāšanas standartus (spēkā no 2000.gada 4.aprīļa).

Reklāmas jomu regulējušie būtiskākie normatīvie akti

- ▶ **Reklāmas likums** (*Law on Advertising*) – regulē reklāmas lietošanu, reklāmu izvietotāju un reklamēto produktu izplatītāju atbildību un reklāmu kontroli (spēkā no 2000.gada 18.jūlija, pēdējie grozījumi 2010.gada 22.jūnijā). Likumā noteikti šādi vides aizliegumi vides reklāmas izvietojumam:
 - ▶ Uz ceļiem un aizsargātās teritorijās, izņemot īpaši reklāmai paredzētās vietās. Aizliegts izvietot tādu vides reklāmu, kas bloķē satiksmes regulēšanas tehnikas redzamību, samazina redzamību uz ceļa, apzīlbina ceļa lietotājus vai novērš to uzmanību. Uz ceļiem aizliegts izvietot tādu vides reklāmu, kas imitē ceļazīmes

vai izmanto ceļazīmju motīvus. Reklāmas, kas tiks izvietotas pretēji šiem aizliegumiem, tiks aizvāktas un iznīcinātas, nekompensējot to īpašniekiem reklāmas iznīcināšanā radušos zaudējumus.

- ▶ Uz skulptūrām vai pieminekļiem.
- ▶ Bez zemes, ēku, dažādu konstrukciju vai citu nekustāmo objektu īpašnieku piekrišanas, ja reklāma uzstādīta uz šiem objektiem.
- ▶ Bez reklāmas izvietojuma atļaujas, kas iegūta noteiktajā kārtībā attiecīgajā pašvaldībā.

Reklāmas likuma 4.pants nosaka, ka jebkurai rakstītai vai ieskaņotai reklāmai ir jābūt saskaņā ar Valsts valodas likuma prasībām.

Reklāmas izvietošana kultūrvēsturiskos objektos un to teritorijās vai citās aizsargātās teritorijās atļauta vienīgi atsevišķos gadījumos, kas izklāstīti Nekustamā kultūrmantojuma aizsardzības likumā un tikai tad, ja reklāmas izvietojumam saņemta piekrišana no institūcijām, kas atbildīgas par katra atsevišķā kultūras mantojuma objekta vai teritorijas aizsardzību.

Reklāmas izvietojuma regulējums un termina „vides reklāma” skaidrojums ar šo likumu Lietuvā noteikts valsts līmenī, bet vides reklāmas izvietojuma uzraudzība (izvietoto reklāmu atbilstība likumam) un publisko vietu, kā arī citu terminu skaidrojums noteikts katras pašvaldības līmenī.

- ▶ **Lietuvas Lauksaimniecības ministrijas rīkojums par standarta vides reklāmu apstiprināšanas raksturīgo noteikumu izmaiņām** Nr. 4-293 - ietver galvenos vides reklāmas izvietojuma nosacījumus, pēc kuriem vadās pašvaldības, izsniedzot vides reklāmas izvietojuma atļaujas (spēkā no 2005. gada 8. augusta). Pašvaldības ir atbildīgas par vispārējo vides reklāmu izvietojuma koordinēšanu un kontroli savā teritorijā. Minētie noteikumi ietver informāciju par pašvaldību pilnvarām izsniegt vides reklāmas atļaujas, iesniedzamo dokumentu sarakstu atļauju izsniegšanai un citus ar vides reklāmas atļauju izsniegšanu saistītos jautājumus.
- ▶ **Valsts valodas likums** (*Law on the State Language*) – ietver valsts valodas publiskās izmantošanas noteikumus Lietuvā, valsts valodas aizsardzības, valodas likuma kontroles un pārkāpumu identificēšanas pamatnosacījumus (spēkā no 1995.gada 31.janvāra). Likuma 17.pants nosaka, ka visām publiskajām izkārtnēm ir jābūt valsts valodā, tajā skaitā arī preču un pakalpojumu nosaukumi, kuri tiek izplatīti Lietuvā.

2.2.2 Pašvaldību līmeņa tiesiskais regulējums

Saskaņā ar Pašvaldību likumu, pašvaldības pilda divu veidu funkcijas – pašvaldību autonomās un valsts deleģētās funkcijas. Neatkarīgās pašvaldības funkcijas pašvaldības izpilda saskaņā ar Konstitūcijā piešķirtajām tiesībām un pašvaldību iedzīvotāju interesēm. Pašvaldību pienākumu starpā ir šādi uzdevumi:

- ▶ pašvaldības budžeta sastādīšana;
- ▶ vietējās nodevas noteikšana;
- ▶ pašvaldībai piederošā īpašuma pārvaldība, izmantošana un likvidēšana;
- ▶ pašvaldības atsevišķi izveidoto juridisko vienību uzturēšana un pārvaldība;
- ▶ pirmsskolas izglītības un pamatizglītības pašvaldības teritorijā dzīvojošajiem bērniem nodrošināšana;
- ▶ sociālās aprūpes un integrēšanas nodrošināšana;
- ▶ kultūras un etnokultūras veicināšana;
- ▶ veselības aprūpes nodrošināšana pašvaldības iedzīvotājiem;
- ▶ teritorijas un infrastruktūras plānošana, būvprojektu izdošana un būvdarbu uzraudzība;
- ▶ reģionālās un vietējas nozīmes attīstības programmu sagatavošana un ieviešana;
- ▶ vietējas nozīmes aizsargājamo objektu un teritoriju aizsardzība;
- ▶ vides aizsardzība un vides kvalitātes uzlabošana;
- ▶ apkures, dzeramā ūdens, kanalizācijas un citu pakalpojumu nodrošināšana;
- ▶ sanitāro un higiēnas kritēriju noteikšana un uzraudzība publiskās vietās;
- ▶ publiskās vietās organizētās tirdzniecības regulēšanas procedūru noteikšana;
- ▶ uzņēmēju sadarbības un tūrisma attīstību veicinošas vides veidošana;

- ▶ dažādu atļauju un licenču izsniegšana likuma kārtībā;
- ▶ alkohola un tabakas reklāmas aizliegumu izpildes kontrole publiskās vietās;
- ▶ citu funkciju izpilde, kas neietilpst valsts institūciju pienākumos.

Veicot valsts līmeņa normatīvā regulējuma analīzi, tika konstatēts, ka pašvaldībām ir deleģētas vairākas funkcijas tirdzniecības un vides reklāmas jomā:

Tabula 1. Pašvaldības līmeņa normatīvais regulējums tirdzniecības un vides reklāmas jomā

Normatīvais akts	Deleģētās funkcijas īss apraksts	Attiecīgais pašvaldības līmeņa regulējums (galvenie normatīvie akti izlasē iekļautajās pilsētās)
Tirdzniecības jomā		
Pašvaldību likums	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Publiskās vietās organizētās tirdzniecības regulēšanas procedūru noteikšana ▶ Tirdzniecības uzraudzība publiskās vietās 	Pašvaldības darbojas saskaņā ar Pašvaldību likumā noteikto deleģējumu, detalizētākas procedūras izstrādājot arī saskaņā ar Tirdzniecības likuma nosacījumiem (skatīt zemāk).
Tirdzniecības likums	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tirdzniecības atļaujas izsniegšana par tirdzniecību vai pakalpojumu nodrošināšanu (tajā skaitā ēdināšanas pakalpojumu) publiskās vietās 	<p>Viļņa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Viļņas domes administrācijas rīkojums Nr. 30-1431 par kārtības apstiprināšanu, kādā tiek izsniegtas un anulētas licences tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai publiskās vietās (19.08.2009.) ▶ Viļņas domes lēmums Nr.1-1161 par tirdzniecības atļauju publiskās vietās (15.07.2009.) ▶ Viļņas domes lēmums Nr. 1-455 par reprezentatīvo ielu, laukumu un parku saraksta apstiprināšanu (14.07.2004.) ▶ Viļņas domes administrācijas rīkojums Nr. 30-544 par kiosku darbības sfēru paplašināšanu (27.03.2006.) <p>Kauņa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Kauņas pilsētas domes noteikumi Nr. T-72 par tirdzniecību publiskās vietās Kauņā (spēkā no 13.03.2003., pēdējie grozījumi Nr. T-127 16.02.2009.) <p>Šauļi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Šauļu pilsētas domes lēmums Nr. T-376 (25.10.2007.) par tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu Šauļu pilsētā <p>Klaipēda:</p> <p>Atsevišķa procedūra nav izstrādāta.</p>
Nodevu likums	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tirdzniecības nodevu noteikšana 	<p>Viļņa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Viļņas domes lēmums Nr. 520 par noteikumu apstiprināšanu, kas nosaka vietējo nodevu par licencēm tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai publiskās vietās (27.03.2002.) <p>Kauņa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Kauņas pilsētas domes noteikumi Nr. T-246 par vietējo nodevu tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licencei (spēkā no 27.12.2000.) <p>Šauļi:</p> <p>Atsevišķa procedūra nav izstrādāta.</p> <p>Klaipēda:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Klaipēdas pilsētas domes lēmums Nr. T2-270 (26.06.2009.) par vietējiem noteikumiem un licenču saņemšanas nodevām tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai Klaipēdas pilsētā
Vides reklāmas jomā		
Pašvaldību likums	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Alkohola un tabakas reklāmas aizliegumu izpildes kontrole publiskās vietās ▶ Valsts valodas likuma prasību ievērošanas kontrole 	Pašvaldības darbojas saskaņā ar Pašvaldību likumā noteiktajiem ierobežojumiem.
Reklāmas likums	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vides reklāmas atļauju izsniegšanas procedūras izstrāde 	<p>Viļņa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Viļņas domes lēmums par vides vizuālo reklāmu noteikumu apstiprināšanu, 21/12/2005, Nr. 1-998

Normatīvais akts	Deleģētās funkcijas īss apraksts	Attiecīgais pašvaldības līmeņa regulējums (galvenie normatīvie akti izlasē iekļautajās pilsētās)
	<ul style="list-style-type: none"> Izvietoto vides reklāmu atbilstības likumiem kontrole 	<p>Kauņa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kauņas pilsētas domes lēmums attiecībā uz Kauņas pilsētas ārējās vides reklāmu speciālo plānu apstiprināšanu, 18/05/2006, Nr. T-206 Kauņas pilsētas domes lēmums attiecībā uz pilsētas ārējās vides reklāmas vizuālo noteikumu apstiprināšanu, 06/12/2007, Nr. T-650 Kauņas pilsētas domes lēmums attiecībā uz ārējās vides reklāmu uzstādīšanas atļauju izsniegšanu Kauņas pašvaldības teritorijā, 07/02/2008, Nr. T-44 <p>Šauļi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vides reklāmas uzstādīšanas noteikumi Šauļu pilsētā, 26/02/2009, Nr. T-73 <p>Klaipēda:</p> <ul style="list-style-type: none"> Klaipēdas pilsētas domes lēmums par vides reklāmas uzstādīšanu saskaņā ar Klaipēdas pilsētas noteikumiem, ievērojot pašvaldības reglamentu par vietējo nodokļu, nodevu iekasēšanas kārtību, 26/11/2009, Nr. T2-422
Nodevu likums	<ul style="list-style-type: none"> Atļaujas izsniegšana par reklāmas izvietojumu pašvaldības teritorijā Vietējās nodevas un samaksu noteikšana 	<p>Viļņa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Viļņas domes lēmums par vietējo vides reklāmu nodevu iekasēšanu, 29/09/2010, Nr. 1-1713 <p>Kauņa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kauņas pilsētas domes lēmums sakarā ar vietējo nodevu iekasēšanu par vides komerciālo reklāmu uzstādīšanas apstiprināšanu 07/02/2008, Nr. T-45; Kauņas pilsētas domes lēmums saistībā ar vietējo nodokļu un nodevu samazināšanu saistībā ar ārējās vides reklāmas uzstādīšanu pašvaldības teritorijā, 16/07/2009, Nr. T-406 <p>Šauļi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Šauļu pilsētas domes lēmums par vietējo vides reklāmu nodevu iekasēšanu vides reklāmas uzstādīšanas atļauju apstiprināšanai Šauļu pilsētā, 26/02/2009, Nr. T-72 <p>Klaipēda:</p> <ul style="list-style-type: none"> Klaipēdas pilsētas domes lēmums par vietējo vides reklāmu nodevu iekasēšanu, 29/09/2010, Nr. 1-1713

2.3. Administratīvās procedūras pašvaldībās atļauju saņemšanai vides reklāmas un tirdzniecības jomās

2.3.1 Viļņas pilsētas pašvaldība

Tirdzniecības jomā

Atļaujas nosaukums:	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Viļņas pilsētā
Atļaujas veids:	Vispārējā tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas atļauja
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> Nodevu likums Viļņas domes lēmums Nr.1-1161 par tirdzniecības atļauju publiskās vietās (15.07.2009.) Viļņas domes administrācijas rīkojums Nr. 30-1431 par kārtības apstiprināšanu, kādā tiek izsniegtas un anulētas licences tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai publiskās vietās (19.08.2009.) Viļņas domes lēmums Nr. 520 par noteikumu apstiprināšanu, kas nosaka vietējo nodevu licencēm par tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu publiskās vietās (27.03.2002.) Viļņas domes lēmums Nr. 1-455 par reprezentatīvo ielu, laukumu un parku saraksta apstiprināšanu (14.07.2004.) Viļņas domes administrācijas rīkojums Nr. 30-544 par kiosku darbības sfēru paplašināšanu (27.03.2006.)
Atļaujas apraksts:	Tirdzniecības atļauja jebkurā publiskā vietā Viļņas pilsētā tostarp publisku pasākumu laikā. Atļauja neattiecas uz

	alkohola, ieroču, dzīvnieku, radioaktīvo vielu, sprāgstvielu, pirotehnikas, tabakas, dārgmetālu, antīko priekšmetu un dabas resursu tirdzniecību, kam nepieciešamas atsevišķas tirdzniecības licences.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lai saņemtu licenci tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai pagaidu tirdzniecības vietās, nepieciešami šādi dokumenti: <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Lai saņemtu licenci tirdzniecībai vai pakalpojumu nodrošināšanai pagaidu tirdzniecības vietās (tostarp preču stendiem pie pastāvīgām tirdzniecības vietām), tirdzniecībai no īpaši pielāgotiem transporta līdzekļiem, vai lai uzstādītu vienkāršas izklaides un atrakciju pakalpojumu sniegšanas ierīces, personai jāiesniedz pašvaldības pārstāvim - rajona vecākajam (saskaņā ar Pašvaldību likuma 33.-35.pantu katra pašvaldība ir tiesīga ievēlēt konkrētas pašvaldības administratīvās teritorijas vecākos) sekojoši dokumenti: <ol style="list-style-type: none"> 1.1.1. Juridiskām personām - pieteikuma veidlapa, kurā norādīts juridiskās personas nosaukums, adrese, uzņēmuma reģistrācijas numurs, atbildīgās personas vārds, uzvārds, tālruna numurs, tirdzniecības vieta vai pakalpojumu sniegšanas vieta, aprīkojuma apraksts, tirdzniecības vietas vai pakalpojumu sniegšanas vietas platība (m²); preču vai pakalpojumu klāsta saraksts; darba laiks; darbības termiņi - laiks, kurā tiks nodrošināta tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana. 1.1.2. Privātpersonām - pieteikuma veidlapa, kurā norādīts privātpersonas vārds, uzvārds, adrese, personas kods, telefona numurs, komercdarbības atļaujas numurs, tirdzniecības vieta vai pakalpojumu sniegšanas vieta, aprīkojuma apraksts, tirdzniecības vietas vai pakalpojumu sniegšanas vietas platība (m²); preču vai pakalpojumu klāsta saraksts; darba laiks; darbības termiņi - laiks, kurā tiks nodrošināta tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana. 1.1.3. Uzņēmuma vai pašnodarbinātā reģistrācijas apliecības kopija, komercdarbības vai citu atbilstošu pakalpojumu sniegšanas sertifikāts. Paštaisītu lauksaimniecības produktu tirdzniecības gadījumā jāiesniedz mājražotāja (lauksaimnieka) apliecība un transportlīdzekļa tehniskā pase, ja tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana notiek transportlīdzeklī vai no tā. 1.1.4. Pārtikas tirdzniecības sertifikāta kopija, ja tiek tirgotā pārtika. 1.1.5. Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas dizaina shēmas paraugs vai sagatavotas tirdzniecības vietas fotoattēls (konkrētas prasības dizaina shēmas izstrādātājam netiek izvirzītas). Šī prasība nav attiecināma sekojošos gadījumos: <ol style="list-style-type: none"> 1.1.5.1. Malkas, egļu un to zaru tirdzniecībai laikā starp Ziemassvētkiem un Jauno gadu, kā arī gadījumā, ja lauksaimnieks vai dārzkopību asociācijas biedrs veic tirdzniecību sev piederošā tirdzniecības vietā un tirgo paša audzētus augļus vai dārzeņus. 1.1.5.2. Ja izsniegtā tirdzniecības licence ir derīga tikai vienu dienu (tirdzniecība tiek veikta ne vairāk kā trīs reizes mēnesī). 1.1.5.3. Tirdzniecībai pie kapsētām laikā no 1.oktobra līdz 2.novembrim. 1.2. Vienkāršu atrakciju un izklaides pakalpojumu (elektromobīli, tramplīni, rotaļu laukumi, cirka uzstāšanās) sniedzējiem papildus jāiesniedz pakalpojumu apraksts, pakalpojumu ierīču nosaukumi, ierīču lietošanas pamācība, dokumentu kopijas, kas apliecina ierīču piederību vai vienošanos ar ierīču īpašnieku. 1.3. Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietu un telpu nosaka Pilsētplānošanas un attīstības departaments. Departaments apstiprina tirdzniecības vietas aprīkojuma estētisko izskatu. Pilsētplānošanas un attīstības departaments kontrolē tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas aprīkojuma atbilstību iecerētajam. 2. Lai saņemtu licenci tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai no kioskiem un paviljonos, nepieciešami šādi dokumenti: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Lai saņemtu licenci tirdzniecībai vai pakalpojumu sniegšanai no kioskiem vai paviljonos, personai jāiesniedz rajona vecākajam sekojoši dokumenti: <ol style="list-style-type: none"> 2.1.1. Juridiskām personām - pieteikuma veidlapa, kurā norādīts juridiskās personas nosaukums, adrese, uzņēmuma reģistrācijas numurs, atbildīgās personas vārds, uzvārds, telefona numurs, tirdzniecības vieta vai pakalpojumu sniegšanas vieta, aprīkojuma apraksts, kioska (nojumes) platība (m²); preču vai pakalpojumu klāsta saraksts; darba laiks; darbības termiņi - laiks, kurā tiks nodrošināta tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana. 2.1.2. Privātpersonām - pieteikuma veidlapa, kurā norādīts privātpersonas vārds, uzvārds, adrese, personas kods, telefona numurs, komercdarbības atļaujas numurs, tirdzniecības vieta vai pakalpojumu sniegšanas vieta, aprīkojuma apraksts, kioska (nojumes) platība (m²); preču vai pakalpojumu klāsta saraksts; darba laiks; darbības termiņi - laiks, kurā tiks nodrošināta tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana. 2.1.3. Kioska (nojumes) dizaina paraugs un tā atrašanās vietas plānojums. 2.1.4. Pārtikas tirdzniecības sertifikāta kopija, ja tiek tirgotā pārtika. 2.1.5. Vienošanās par atkritumu izvešanu, ko parakstījis atkritumu izvešanas operators un apstiprinājusi pašvaldība. 2.1.6. Vietējo nodevu apmaksu apliecinoša dokumenta kopija, kurā norādīts tirdzniecības (vai pakalpojumu sniegšanas) rajons un vieta. 2.2. Pirms tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licences saņemšanas, personai jāparaksta vienošanās par

	<p>kioska izmantošanu ar kiosku vai paviljonu īpašnieku.</p> <p>2.3. Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietu un telpu nosaka Pilsētplānošanas un attīstības departaments. Departaments apstiprina kioska vai nojumes estētisko izskatu un plānojumu. Pilsētplānošanas un attīstības departaments kontrolē tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas aprikojuma atbilstību iecerētajam.</p> <p>3. Lai saņemtu licenci tirdzniecībai āra kafejnīcās, nepieciešami šādi dokumenti:</p> <p>3.1. Lai saņemtu licenci tirdzniecībai āra kafejnīcās, personai jāiesniedz rajona vecākajam sekojoši dokumenti:</p> <p>3.1.1. Juridiskām personām - pieteikuma veidlapa, kurā norādīts juridiskās personas nosaukums, adrese, uzņēmuma reģistrācijas numurs, atbildīgās personas vārds, uzvārds, telefona numurs, tirdzniecības vieta vai pakalpojumu sniegšanas vieta, aprikojuma apraksts, āra kafejnīcas platība (m²); preču vai pakalpojumu klāsta saraksts; darba laiks; darbības termiņi – laiks, kurā tiks nodrošināta tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana.</p> <p>3.1.2. Āra kafejnīcas dizaina paraugs un tā atrašanās vietas plānojums.</p> <p>3.1.3. Pārtikas tirdzniecības sertifikāta kopija, ja tiek tirgota pārtika.</p> <p>3.1.4. Vietējo nodevu apmaksu apliecinājoša dokumenta kopija, kurā norādīts tirdzniecības (vai pakalpojumu sniegšanas) rajons un vieta.</p> <p>3.2. Personām, kuras vēlas nodarboties ar tirdzniecību āra kafejnīcās vietās, kuras apstiprinājis pašvaldības direktors, jāiesniedz rajona vecākajam parakstīta vienošanās ar pašvaldības administrāciju par āra kafejnīcas izveidi un vienošanās par atkritumu izvešanu, ko parakstījis atkritumu izvešanas operators un apstiprinājis pašvaldība.</p> <p>3.3. Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietu un telpu nosaka Pilsētplānošanas un attīstības departaments. Departaments apstiprina tirdzniecības aprikojuma estētisko izskatu un plānojumu. Pilsētplānošanas un attīstības departaments kontrolē tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas aprikojuma atbilstību iecerētajam.</p> <p>Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licences pieteikuma veidlapa atrodama šeit: http://paslaugos.vilnius.lt/documents/510_prasymas_287.doc. Veidlapas tulkojumu skatīt 2.pielikumā.</p>
Atbildīgās institūcijas:	Vilņas pilsētas domes administrācija
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) pakalpojuma sniedzējs iesniedz pieteikumu (klātienē, pa pastu, e-pakalpojumu veidā); 2) pakalpojuma sniedzējs samaksā nepieciešamo nodevu; 3) atbildīgās institūcijas izsniedz licenci.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	15 kalendārās dienas
Izmaksas:	<p>Mēneša nodeva dažādās tirdzniecības vietās:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Kioskos, paviljonos un specializētos tirdzniecībai piemērotos transporta līdzekļos, kā arī konteineru tipa tirdzniecības vietās degvielas uzpildes stacijās: <ul style="list-style-type: none"> – reprezentatīvās vietās LTL 25 (LVL 5,10) / 1 m² (minētās vietas definētas Vilņas domes lēmuma Nr. 1-455 par reprezentatīvo ielu, laukumu un parku saraksta apstiprināšanu (14.07.2004., pielikumā, norādot konkrētas adreses); – pārējās vietās LTL 12 (LVL 2,45) / 1 m²; – teritorijās, kas pievienotas pilsētai pēc 1996.gada, LTL 5 (LVL 1,02)/ 1 m². ▶ Stendos un no ielu tirgotāju ratiņiem: <ul style="list-style-type: none"> – reprezentatīvās vietās LTL 150 (LVL 30,60); – pārējās vietās LTL 72 (LVL 14,69); – teritorijās, kas pievienotas pilsētai pēc 1996.gada, LTL 36 (LVL 7,34) / 1 m². <p>Vienreizējā tirdzniecības nodeva LTL 5 (LVL 1,02)/ dienā. Ja tirdzniecības vieta ir plašāka par 2 m², tad nodeva palielinās par LTL 2 (LVL 0,41) par katru papildus m².</p>
Deiņguma termiņš:	Termiņu var brīvi izvēlēties pakalpojuma nodrošinātājs un norādīt pieteikuma veidlapā.
Kontroles mehānisms:	Produktu un pakalpojumu drošības un kvalitātes atbilstību likumiem, kā arī citus tirdzniecības un pakalpojumu aspektus likumā noteiktajā kārtībā var pārbaudīt Valsts policija vai Pašvaldības policija, Pārtikas un veterinārais dienests, Ekonomikas ministrijas Nepārtikas produktu inspekcija, Nodokļu inspekcija un pašvaldības administrācijas darbinieki.

Vides reklāmas jomā

Atļaujas nosaukums:	Standarta atļauja vides reklāmas uzstādīšanai un ekspluatācijai Vilņas pilsētas pašvaldības teritorijā.
----------------------------	---

Atļaujas veids:	Vides reklāmas izvietojšanas atļauja.
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nodevu likums; ▶ Lietuvas Lauksaimniecības ministrijas rīkojums attiecībā uz vides reklāmu apstiprināšanas raksturīgo noteikumu izmaiņām, 08/08/2005, Nr. 4-293; ▶ Reklāmas likums, 18/07/2000, Nr. VIII-1871; ▶ Viļņas domes lēmums par vides vizuālo reklāmu noteikumu apstiprināšanu, 21/12/2005, Nr. 1-998 ▶ Viļņas domes lēmums par vietējo vides reklāmu nodevu iekasēšanu, 29/09/2010, Nr. 1-1713 ▶ Viļņas domes lēmums attiecībā uz atļaujām par vides reklāmu uzstādīšanu Viļņas pašvaldības īpašumos vai pašvaldības darbības vietās, 12/10/2000, Nr. 1939V.
Atļaujas apraksts:	Standarta atļauja vides reklāmas uzstādīšanai un ekspluatācijai Viļņas pašvaldības īpašumos vai pašvaldības darbības vietās tiek izsniegta reklāmas nolūkos. Atļauja vides vizuālās reklāmas uzstādīšanai un ekspluatācijai attiecīgajā vietā tiek dota ne ilgāk kā uz 1 gadu.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieteikums; ▶ Personu apliecināošs dokuments; ▶ Pilnvara, ja uzņēmuma pārstāvis iesniedz pieteikumu un paraksta dokumentus; ▶ Vides reklāmas un to izvietojšanai nepieciešamo palīgierīču projekti (piemēram, stendi, rāmji) sagatavojami saskaņā ar pašvaldības normatīvo regulējumu); ▶ Atjaunoti dati par nomaksātajiem vietējiem nodokļiem (ja nepieciešams); ▶ Uzņēmuma reģistrācijas dokumenti.
Atbildīgās institūcijas:	Amatpersona, kurai ir Viļņas pilsētas pašvaldības administratīvā direktora pilnvara.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) pakalpojuma sniedzējs iesniedz pieteikumu (klātienē, pa pastu); 2) atbildīgās institūcijas izsniedz licenci.
Atļauju izsniegšanas termiņš	30 darba dienas
Izmaksas:	Bezmaksas reģistrācija.
Derīguma termiņš:	Maksimālais atļaujas izsniegšanas termiņš – 1 gads.
Kontroles mehānisms:	Kontroli īsteno Viļņas domes atbildīgās struktūrvienības, Patērētāju aizsardzības birojs, Konkurences padome, Kultūras ministrijas Kultūrvēsturiskā mantojuma departaments.

Atļaujas nosaukums:	Atļauja vides reklāmas izvietojšanai.
Atļaujas veids:	Vides reklāmas izvietojšanas atļauja.
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nodevu likums; ▶ Lietuvas Lauksaimniecības ministrijas rīkojums attiecībā uz vides reklāmu apstiprināšanas raksturīgo noteikumu izmaiņām, 08/08/2005, Nr. 4-293; ▶ Reklāmas likums, 18/07/2000, Nr. VIII-1871; ▶ Lietuvas Republikas Civillikums 18/07/2000, Nr. VIII-1864; ▶ Lietuvas Republikas Būvniecības likums 02/07/2002, Nr. 101-3597; ▶ Lietuvas Republikas Valsts valodas likums, 31/01/1995, Nr. I-779; ▶ Viļņas domes lēmums attiecībā uz vides vizuālo reklāmu speciālo plānu izstrādi, 05/02/2003, Nr. 01A-41-786; ▶ Viļņas domes lēmums par vides vizuālo reklāmu noteikumu apstiprināšanu, 21/12/2005, Nr. 1-998 ▶ Viļņas domes lēmums par vietējo vides reklāmu nodevu iekasēšanu, 29/09/2010, Nr. 1-1713 ▶ Viļņas domes administrācijas direktora apstiprinājums par vides reklāmas pilnvaras aktivitāšu reglamentu, 12/01/2009, Nr. 30-57; ▶ Viļņas domes administrācijas direktora rīkojums par vides reklāmas komisijas nodevu Nr. 30-1265. Spēkā no 2010. gada 26. maija.
Atļaujas apraksts:	Pakalpojums ir pieejams visām ieinteresētajām pusēm, kuras vēlas uzstādīt vides reklāmu Viļņā. Gadījumā, ja juridiska vai privātpersona vēlas uzstādīt/reģistrēt vides reklāmu adresē, kurā atrodas divas vai vairāk ēkas, pieteikumam pievienotajā reklāmas projektā jābūt skaidri norādītam, uz kuras ēkas šī reklāma tiks uzstādīta. Lai izvietotu šādu reklāmu, pašvaldības Reklāmas departamenta amatpersonas pieprasa pieteikumu un divas projekta skīču kopijas (skices sagatavotas saskaņā ar Viļņas domes lēmumu par vides vizuālo reklāmu noteikumu apstiprināšanu, 21/12/2005, Nr. 1-998, IV Nodaļu). Projekts tiek pārbaudīts un apstiprināts Reklāmas departamentā.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieteikums; ▶ Personu apliecināošs dokuments; ▶ Pilnvara, ja uzņēmuma pārstāvis iesniedz pieteikumu un paraksta dokumentus; ▶ Projekts, kurā norādīta sekojoša informācija un ietverti sekojoši dokumenti: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Reklāmas izvietojšanas adrese, klients, projektētājs, reklāmas apraksts; ▶ situācijas un objekta apraksts, kurā tiek uzstādīta reklāma, fotogrāfijas vai projekts (ja objekts vēl nav uzbūvēts vai uzstādīts); ▶ grafisks reklāmas izklāsts (iekļaujot vizuālus attēlus un fotomontāžu); ▶ dokumenti, kas pierāda īpašumtiesības vai dod tiesības darboties objektā vai ēkā, kur plānots uzstādīt

	reklāmu; ► firmas zīmes reģistrācijas apliecība vai apliecības kopija.
Atbildīgās institūcijas:	Amatpersona, kurai ir Viļņas pilsētas pašvaldības administratīvā direktora pilnvara.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	1) pakalpojuma sniedzējs iesniedz pieteikumu (klātienē, pa pastu); 2) atbildīgās institūcijas izsniedz licenci.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	20 darba dienas.
Izmaksas:	Bezmaksas reģistrācija.
Derīguma termiņš:	Maksimālais atļaujas izsniegšanas termiņš – 1 gads.
Kontroles mehānisms:	Kontroli īsteno Viļņas domes atbildīgās struktūrvienības, Patērētāju aizsardzības birojs, Konkurences padome, Kultūras ministrijas Kultūrvēsturiskā mantojuma departaments.

2.3.2 Kauņas pilsētas pašvaldība

Tirdzniecības jomā

Atļaujas nosaukums:	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Kauņas pilsētā
Atļaujas veids:	Vispārējā tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas atļauja
Regulējošie dokumenti:	► Nodevu likums ► Kauņas pilsētas domes noteikumi Nr. T-72 par tirdzniecību publiskās vietās Kauņā (spēkā no 13.03.2003., pēdējie grozījumi Nr. T-127, 16.02.2009.) ► Kauņas pilsētas domes noteikumi Nr. T-246 par vietējo nodevu tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licencei (spēkā no 27.12.2000.)
Atļaujas apraksts:	Tirdzniecības atļauja jebkurā publiskā vietā Kauņas pilsētā, tostarp publisku pasākumu laikā. Atļauja neattiecas uz alkohola, ieroču, dzīvnieku, radioaktīvo vielu, sprāgstvielu, pirotehnikas, tabakas, dārgmetālu, antīko priekšmetu un dabas resursu tirdzniecību, kam nepieciešamas atsevišķas tirdzniecības licences.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	1. Lai saņemtu tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licenci pakalpojumiem/tirdzniecībai, kas notiks pagaidu tirdzniecības vietās (tostarp preču stendi pastāvīgu tirdzniecības vietu tuvumā), no speciāli pielāgotiem transportlīdzekļiem, kā arī licenci taksofonu pakalpojumu sniegšanai, izklaides un atrakciju pakalpojumu, jāšanas un citu tamlīdzīgu pakalpojumu sniegšanai, jāiesniedz sekojošie dokumenti: <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Pieteikuma veidlapa, norādot sekojošo: juridiskām personām - juridiskās personas nosaukums, adrese, uzņēmuma reģistrācijas numurs, atbildīgās personas vārds, uzvārds, telefona numurs; privātpersonām - privātpersonas vārds, uzvārds, adrese, personas kods, telefona numurs, uzņēmuma reģistrācijas apliecības numurs vai komercdarbības atļaujas numurs; tirdzniecības vieta vai pakalpojumu sniegšanas vieta, preču vai pakalpojumu klāsta saraksts, darba laiks, darbības termiņi – laiks, kurā tiks nodrošināta tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana un pievienoto dokumentu saraksts. 1.2. Personu apliecinoša dokumenta kopija un pašnodarbinātā reģistrācijas atļaujas kopija vai komercsabiedrības reģistrācijas apliecības kopija, kas atbilst paredzētajām aktivitātēm. Ja privātpersona vēlas tirgot tikai lauksaimniecības produktus, kas radīti paša saimniecībā, jānorāda saimniecības īpašumtiesības apliecinoši dokumenti; ja saimniecība tiek īrēta – jāuzrāda saimniecības īres dokumentu kopijas. 1.3. Dokumentu kopijas, kurās redzams tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas plānojums un aprikojuma dizains, vai arī fotoattēls ar visu aprikojumu saliktā veidā. 1.4. Konkrētajā pilsētas rajonā izdotu transporta līdzekļa sertifikātu, ja tirdzniecība paredzēta no specializēta transportlīdzekļa. 1.5. Pārtikas produktu tirdzniecības atļaujas kopija, ja šāda tirdzniecība paredzēta. 1.6. Ja tirdzniecība/pakalpojumu sniegšana paredzēta privātā teritorijā un tā nepieder nedz pieteikuma iesniedzējam, nedz arī pašvaldībai, tad jāiesniedz attiecīgās teritorijas izmantošanas atļauja, ko parakstījis teritorijas īpašnieks vai teritorijas likumīgais lietotājs. 1.7. Ziemassvētku eglīšu un to zaru vai malkas tirdzniecības gadījumā jāuzrāda dokumenti, kas apliecina šo preču izcelsmi. 1.8. Dokumenta kopija, kas apliecina, ka ir samaksāta atbilstošā vietējā nodeva. 2. Lai saņemtu atļauju tirdzniecībai vai pakalpojumu sniegšanai kioskos vai paviljonos, nepieciešams iesniegt šādus dokumentus: <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Pieteikuma veidlapa, norādot sekojošo: juridiskām personām - juridiskās personas nosaukums, adrese, uzņēmuma reģistrācijas numurs, atbildīgās personas vārds, uzvārds, telefona numurs; privātpersonām -

privātpersonas vārds, uzvārds, adrese, personas kods, telefona numurs, uzņēmuma reģistrācijas apliecības numurs vai komercdarbības atļaujas numurs; tirdzniecības vieta vai pakalpojumu sniegšanas vieta, preču vai pakalpojumu klāsta saraksts, darba laiks, darbības termiņi – laiks, kurā tiks nodrošināta tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana un pievienoto dokumentu saraksts.

- 2.2. Personu apliecināšana dokumenta kopija un pašnodarbinātā reģistrācijas atļaujas kopija vai komercsabiedrības reģistrācijas apliecības kopija, kas atbilst paredzētajām aktivitātēm. Ja privātpersona vēlas tirgot tikai lauksaimniecības produktus, kas radīti paša saimniecībā, jānorāda saimniecības īpašumtiesības apliecinājoši dokumenti; ja saimniecība tiek īrēta – jāuzrāda saimniecības īres dokumentu kopijas.
 - 2.3. Dokumentu kopijas, kurās redzams tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas kioska (vai nojumes) vietas plānojums un kioska dizaina paraugs vai fotoattēls.
 - 2.4. Rajona izdotu kioska vai nojumes sertifikātu.
 - 2.5. Pārtikas produktu tirdzniecības atļaujas kopija, ja šāda tirdzniecība paredzēta.
 - 2.6. Ja tirdzniecības/pakalpojumu sniegšanas kiosku paredzēts izvietot privātā teritorijā un tā nepieder nedz pieteikuma iesniedzējam, nedz arī pašvaldībai, tad jāiesniedz attiecīgās teritorijas izmantošanas atļauja, ko parakstījis teritorijas īpašnieks.
 - 2.7. Dokumenta kopija, kas reglamentē kioska īpašnieka un tā izmantotāja attiecības gadījumā, ja kiosku neizmanto tā īpašnieks.
 - 2.8. Vienošanās ar pašvaldības atkritumu izvešanas operatoru par atkritumu izvešanas pakalpojumu nodrošināšanu.
 - 2.9. Dokumenta kopija, kas apliecina, ka ir samaksāta atbilstošā vietējā nodeva.
3. Lai saņemtu atļauju tirdzniecībai āra kafējnīcās, nepieciešams iesniegt sekojošus dokumentus:
- 3.1. Pieteikuma veidlapa, norādot sekojošo: juridiskām personām - juridiskās personas nosaukums, adrese, uzņēmuma reģistrācijas numurs, atbildīgās personas vārds, uzvārds, telefona numurs; privātpersonām - privātpersonas vārds, uzvārds, adrese, personas kods, telefona numurs, uzņēmuma reģistrācijas apliecības numurs vai komercdarbības atļaujas numurs; tirdzniecības vieta vai pakalpojumu sniegšanas vieta, preču vai pakalpojumu klāsta saraksts, darba laiks, darbības termiņi – laiks, kurā tiks nodrošināta tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana un pievienoto dokumentu saraksts.
 - 3.2. Personu apliecināšana dokumenta kopija un pašnodarbinātā reģistrācijas atļaujas kopija vai komercsabiedrības reģistrācijas apliecības kopija.
 - 3.3. Dokumentu kopijas, kurās redzams āra kafējnīcas plānojums un āra kafējnīcas dizaina paraugs vai fotoattēls.
 - 3.4. Konkrētā pilsētas rajona izdotu āra kafējnīcas sertifikātu.
 - 3.5. Pārtikas produktu tirdzniecības atļaujas kopija, ja šāda tirdzniecība paredzēta.
 - 3.6. Ja āra kafējnīcu paredzēts izvietot privātā teritorijā un tā nepieder nedz pieteikuma iesniedzējam, nedz arī pašvaldībai, tad jāiesniedz attiecīgās teritorijas izmantošanas atļauja, ko parakstījis teritorijas īpašnieks vai teritorijas likumīgais lietotājs.
 - 3.7. Dokumenta kopija, kas apliecina, ka ir samaksāta atbilstošā vietējā nodeva.
4. Lai saņemtu tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas atļauju masu pasākumu laikā, nepieciešams iesniegt šādus dokumentus:
- 4.1. Pieteikuma veidlapa, norādot sekojošo: juridiskām personām - juridiskās personas nosaukums, adrese, uzņēmuma reģistrācijas numurs, atbildīgās personas vārds, uzvārds, telefona numurs; privātpersonām - privātpersonas vārds, uzvārds, adrese, personas kods, telefona numurs, uzņēmuma reģistrācijas apliecības numurs vai komercdarbības atļaujas numurs; tirdzniecības vieta vai pakalpojumu sniegšanas vieta, pasākuma nosaukums, preču vai pakalpojumu klāsta saraksts, darba laiks, darbības termiņi – laiks, kurā tiks nodrošināta tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana un pievienoto dokumentu saraksts.
 - 4.2. Personu apliecināšana dokumenta kopija un pašnodarbinātā reģistrācijas atļaujas kopija vai komercsabiedrības reģistrācijas apliecības kopija, kas atbilst paredzētajām aktivitātēm. Ja privātpersona vēlas tirgot tikai lauksaimniecības produktus, kas radīti paša saimniecībā, jānorāda saimniecības īpašumtiesības apliecinājoši dokumenti; ja saimniecība tiek īrēta – jāuzrāda saimniecības īres dokumentu kopijas.
 - 4.3. Dokumenta kopija, kas apliecina pasākuma rīkotāju piekrišanu attiecīgajai tirdzniecībai/pakalpojumu sniegšanai pasākuma laikā, kā arī pasākuma rīkošanas atļaujas kopiju, ko izsniegusi Kauņas pilsētas pašvaldības administrācija – gadījumos, ja masu pasākums tiek rīkots pašvaldības īpašumā.
 - 4.4. Pārtikas produktu tirdzniecības atļaujas kopija, ja šāda tirdzniecība paredzēta.
 - 4.5. Dokumenta kopija, kas apliecina, ka ir samaksāta atbilstošā vietējā nodeva.

Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licences saņemšanas elektroniskais pakalpojums:
<http://ep.kaunas.lt/index.php/5/?itemID=21>

**Atbildīgās
Institūcijas:**

Kauņas pilsētas domes administrācijas Juridiskā departamenta Licenču un pakalpojumu nodaļa.

	<p>06/12/2007, Nr. T-650;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums attiecībā uz ārējās vides reklāmu uzstādīšanas atļauju izsniegšanu Kauņas pašvaldības teritorijā, 07/02/2008, Nr. T-44; ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums sakarā ar vietējo nodevu iekasēšanu par vides komerciālo reklāmu uzstādīšanas apstiprināšanu 07/02/2008, Nr. T-45; ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums saistībā ar vietējo nodokļu un nodevu samazināšanu saistībā ar ārējās vides reklāmas uzstādīšanu pašvaldības teritorijā, 16/07/2009, Nr. T-406.
Atļaujas apraksts:	Atļauja dod tiesības izvietot un ekspluatēt vides reklāmu noteiktā periodā. Pirms atļaujas saņemšanas vienmēr ir jānoslēdz vienošanās par reklāmas izvietojumu (skatīt zemāk), kuru saņemot, tiek atļauts uzstādīt reklāmu konkrētā vietā un formātā (piemēram, stands, ekrāns), uz kura reklāma tiks izvietota.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieteikums; ▶ Esošo un apstiprināto vides reklāmu projektu kopijas, ja tās iepriekš netika nosūtītas attiecīgajam Licenču un pakalpojumu departamentam; ▶ Vietējo nodevu maksājuma uzdevums ar bankas zīmogu vai kvīti, kas apliecina maksājumu par vietēji noteikto nodevas summu, gadījumā, ja vides reklāma atrodas uz pašvaldības īpašuma vai pašvaldības pārvaldāmā objekta.
Atbildīgās institūcijas:	Kauņas pilsētas domes administrācijas Juridiskā departamenta Licenču un pakalpojumu nodaļa
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) pakalpojuma sniedzējs iesniedz pieteikumu (klātienē, pa pastu); 2) atbildīgās institūcijas izsniedz licenci.
Atļaujas izsniegšanas termiņš	3 darba dienas.
Izmaksas:	Bezmaksas reģistrācija.
Derīguma termiņš:	Maksimālais atļaujas izsniegšanas termiņš – 1 gads.
Kontroles mehānisms:	Kontroli īsteno Kauņas pilsētas domes atbildīgās struktūrvienības, Patērētāju aizsardzības birojs, Konkurences padome, Kultūras ministrijas Kultūrvēsturiskā mantojuma departaments.

Atļaujas nosaukums:	Vienošanās par vides vizuālās reklāmas uzstādīšanu pašvaldības teritorijā.
Atļaujas veids:	Vienošanās par tiesībām uzstādīt vides reklāmu.
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums attiecībā uz Kauņas pilsētas ārējās vides reklāmu speciālo plānu apstiprināšanu, 18/05/2006, Nr. T-206; ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums attiecībā uz pilsētas ārējās vides reklāmas vizuālo noteikumu apstiprināšanu, 06/12/2007, Nr. T-650.
Atļaujas apraksts:	Reklāmas objekta īpašnieks saņem tiesības uzstādīt vides reklāmu tikai tad, ja tam ir izstrādāts un reģistrēts projekts Kauņas pilsētas reklāmu reģistrā un ir saņemta nepieciešamā atļauja. Minētā vienošanās reklāmas objekta īpašniekam sniedz tiesības uzstādīt reklāmu konkrētā vietā, nosakot tās aprīkojumu, piemēram, kur tā atradīsies, kādā formā (stendā, displejā), pārbaudot tās atbilstību Kauņas pilsētas pašvaldības regulējošajiem normatīvajiem aktiem. Noslēdzot vienošanos, tiek saskaņots reklāmas izvietojuma aprīkojuma projekts, bet ne pati konkrētā reklāma. Tās izvietojumam ir jāsaņem augstāk minētā vides reklāmas izvietojuma atļauja.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieteikums; ▶ Divas ārējās vides vizuālās reklāmas projektu kopijas.
Atbildīgās institūcijas:	Kauņas pilsētas domes administrācijas Juridiskā departamenta Licenču un pakalpojumu nodaļa
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) pakalpojuma sniedzējs iesniedz pieteikumu (klātienē, pa pastu); 2) atbildīgās institūcijas izsniedz licenci.
Atļaujas izsniegšanas termiņš:	20 darba dienas.
Izmaksas:	Bezmaksas reģistrācija.
Derīguma termiņš:	Maksimālais atļaujas izsniegšanas termiņš – 1 gads.
Kontroles mehānisms:	Kontroli īsteno Kauņas pilsētas domes atbildīgās struktūrvienības, Patērētāju aizsardzības birojs, Konkurences padome, Kultūras ministrijas Kultūrvēsturiskā mantojuma departaments.

2.3.3 Klaipēdas pilsētas pašvaldība

Tirdzniecības jomā

Atļaujas nosaukums:	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Klaipēdas pilsētā
Atļaujas veids:	Vispārējā tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas atļauja
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nodevu likums ▶ Klaipēdas pilsētas domes lēmums Nr. T2-270 (26.06.2009.) par vietējiem noteikumiem un licenču saņemšanas nodevām tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai Klaipēdas pilsētā
Atļaujas apraksts:	Tirdzniecības atļauja jebkurā publiskā vietā Klaipēdas pilsētā, tostarp publisku pasākumu laikā. Atļauja neattiecas uz alkohola, ieroču, dzīvnieku, radioaktīvo vielu, sprāgstvielu, pirotehnikas, tabakas, dārgmetālu, antīko priekšmetu un dabas resursu tirdzniecību, kam nepieciešamas atsevišķas tirdzniecības licences.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pieteikuma veidlapa, norādot sekojošo: juridiskām personām – uzņēmuma nosaukums un reģistrācijas numurs (privātpersonām - vārds, uzvārds, komercdarbības atļaujas numurs un derīguma termiņš), adrese, telefona numurs, pieteikuma iesniegšanas datums, vēlamie darbības termiņi, preču vai pakalpojumu klāsta saraksts, tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas adrese, vietas identifikācijas numurs (ja attiecināms) un vietas iekārtojuma raksturojums, kā arī platība (m²). 2. Pārtikas produktu tirdzniecības atļaujas kopija, ja šāda tirdzniecība paredzēta, ko izsniedzis Pārtikas un veterinārais dienests vai arī higiēnas sertifikātu, ja personai tāds ir. 3. Uzņēmuma reģistrācijas apliecības kopija vai dokuments, kas pieļauj komercdarbību bez uzņēmuma reģistrācijas apliecības. 4. Dokumentu kopijas, kurās redzams tirdzniecības vietas plānojums vai aprīkojuma dizains (fotoattēli ar aprīkojumu saliktā veidā), ko apstiprinājis Klaipēdas pilsētas domes Plānošanas un arhitektūras nodaļa (Galvenais vides mākslinieks) (attiecas tikai uz pagaidu ēdināšanas pakalpojumu sniedzējiem un paplašinājumiem pastāvīgajās ēdināšanas pakalpojumu sniedzēju vietās). 5. Dokumenta kopija, kas apliecina vienošanos par vietējās nodevas samaksu par atkritumu izvešanu. 6. Bankas apliecinājums, ka ir samaksāta licences saņemšanas nodeva (iesniedzams pēc licences izsniegšanas lēmuma pieņemšanas). 7. Lauksaimnieka apliecības kopija vai cita dokumenta kopija, kas apliecina, ka lauksaimniecības produkti audzēti personas personiskajā saimniecībā (šie dokumenti jāuzrāda personām, kas tirgo lauksaimniecības produktus bez komercdarbības apliecības). 8. Pārtikas un veterinārā dienesta apstiprināta dokumenta kopija, kas apliecina dzīvnieku veselības stāvokli (tādā gadījumā, ja tiek nodrošināti jāšanas pakalpojumi). <p>Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licences pieteikuma veidlapa atrodama šeit: http://www.klaipeda.lt/stotisFiles/uploadedAttachments/AD1-1140priedas2200962101422.doc</p>
Atbildīgās institūcijas:	Klaipēdas pilsētas domes administrācijas Ekonomikas un stratēģijas departamenta Patērētāju aizsardzības, licenču un atļauju nodaļa
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) pakalpojuma sniedzējs iesniedz pieteikumu (klātienē); 2) pakalpojuma sniedzējs samaksā nepieciešamo nodevu; 3) atbildīgās institūcijas izsniedz licenci.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	5 darba dienas. Iesniedzējs tiek rakstiski informēts par pieteikuma noraidīšanu vai licences anulēšanu 3 darba dienu laikā, paskaidrojot noraidīšanas vai anulēšanas iemeslus.
Izmaksas:	No LTL 40 (LVL 8,16) līdz LTL 450 (LVL 91,80) mēnesī.
Derīguma termiņš:	Termiņu var brīvi izvēlēties pakalpojuma nodrošinātājs un norādīt pieteikuma veidlapā.
Kontroles mehānisms:	Produktu un pakalpojumu drošības un kvalitātes atbilstību likumiem, kā arī citus tirdzniecības un pakalpojumu aspektus likumā noteiktajā kārtībā var pārbaudīt policija, Pārtikas un veterinārais dienests, Ekonomikas ministrijas Nepārtikas produktu inspekcija, Nodokļu inspekcija un pašvaldības administrācijas darbinieki.

Vides reklāmas jomā

Atļaujas nosaukums:	Vides reklāmas izvietojuma atļauja pašvaldības teritorijā.
Atļaujas veids:	Vides reklāmas izvietojuma atļauja.
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nodevu likums; ▶ Lietuvas Lauksaimniecības ministrijas rīkojums attiecībā uz vides reklāmu apstiprināšanas raksturīgo noteikumu izmaiņām, 08/08/2005, Nr. 4-293; ▶ Reklāmas likums, 18/07/2000, Nr. VIII-1871; ▶ Klaipēdas pilsētas domes lēmums par vides reklāmas uzstādīšanu saskaņā ar Klaipēdas pilsētas noteikumiem, ievērojot pašvaldības reglamentu par vietējo nodokļu, nodevu iekasēšanas kārtību, 26/11/2009, Nr. T2-422.
Atļaujas apraksts:	Atļauja dod tiesības uzstādīt vides reklāmu Klaipēdas pilsētā.

Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieteikums; ▶ Juridiskās personas reģistrācijas apliecība; ▶ Ārējās vides vizuālās reklāmas projekts, kas atbilst Klaipēdas pilsētas vides reklāmu noteikumiem; ▶ Vietējo nodevu maksājuma uzdevums ar bankas zīmogu vai kvīti, kas apliecina maksājumu par vietēji noteikto nodevas summu, gadījumā, ja vides reklāma atrodas uz pašvaldības īpašuma vai pašvaldības pārvaldāmā objekta.
Atbildīgās institūcijas:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Klaipēdas pilsētas domes administrācijas Ekonomikas un stratēģijas departamenta Patērētāju aizsardzības, licenču un atļauju nodaļa sagatavo atļaujas; ▶ Klaipēdas pilsētas domes Vienas Pieturas Pakalpojumu un E-pakalpojumu departaments izsniedz atļaujas.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) pakalpojuma sniedzējs iesniedz pieteikumu (klātienē); 2) atbildīgās institūcijas izsniedz licenci.
Atļaujas izsniegšanas termiņš	30 darba dienas.
Izmaksas:	Bezmaksas reģistrācija. Maksa par atļauju atkarīga no reklāmas izvietojuma ilguma.
Derīguma termiņš:	Maksimālais atļaujas izsniegšanas termiņš – 1 gads.
Kontroles mehānisms:	Kontroli īsteno Klaipēdas pilsētas domes atbildīgās struktūrvienības, Patērētāju aizsardzības birojs, Konkurences padome, Kultūras ministrijas Kultūrvēsturiskā mantojuma departaments.

2.3.4 Šauļu pilsētas pašvaldība

Tirdzniecības jomā

Atļaujas nosaukums:	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Šauļu pilsētā
Atļaujas veids:	Vispārējā tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas atļauja
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nodevu likums; ▶ Šauļu pilsētas domes lēmums Nr. T-376 (25.10.2007.) par tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu Šauļu pilsētā.
Atļaujas apraksts:	Tirdzniecības atļauja jebkurā publiskā vietā Šauļu pilsētā, tostarp publisku pasākumu laikā. Atļauja neattiecas uz alkohola, ieroču, dzīvnieku, radioaktīvo vielu, sprāgstvielu, pirotehnikas, tabakas, dārgmetālu, antīko priekšmetu un dabas resursu tirdzniecību, kam nepieciešamas atsevišķas tirdzniecības licences.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pieteikums atļaujas saņemšanai brīvā formā. 2. Pilsētas Arhitektūras nodaļas Galvenā speciālista un Galvenā dizainera piekrišana izvēlētajam tirdzniecības/pakalpojumu sniegšanas vietas plānojumam un vizualizācijai. 3. Pārtikas tirgotāja sertifikāts (ja attiecināms). 4. Pārtikas produktu tirgotājiem jāiziet medicīniskā pārbaude un īpaši apmācības kursi. 5. Licences nodevas apmaksas kvīts. <p>Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licences saņemšanas elektroniskais pakalpojums: http://e-paslaugos.siauliai.lt/siauliu-e-paslaugos/</p>
Atbildīgās institūcijas:	Šauļu pilsētas domes administrācijas Ekonomikas departaments
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) pakalpojuma sniedzējs iesniedz pieteikumu (klātienē); 2) pakalpojuma sniedzējs samaksā nepieciešamo nodevu; 3) atbildīgās institūcijas izsniedz licenci.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	Nav noteikts – Šauļu pilsētas domes administrācijas Ekonomikas departaments izskata pieteikumu un pieņem lēmumu par licences izsniegšanu pēc saviem ieskatiem
Izmaksas:	LTL 100 (LVL 20,40) mēnesī vai arī LTL 5 (LVL 1,02) dienā.
Derīguma termiņš:	Termiņu var brīvi izvēlēties pakalpojuma nodrošinātājs
Kontroles mehānisms:	Produktu un pakalpojumu drošības un kvalitātes atbilstību likumiem, kā arī citus tirdzniecības un pakalpojumu aspektus likumā noteiktajā kārtībā var pārbaudīt Valsts policija un Pašvaldību policija, Pārtikas un veterinārais dienests, Ekonomikas ministrijas Ne pārtikas produktu inspekcija, Nodokļu inspekcija un pašvaldības administrācijas darbinieki.

Vides reklāmas jomā

Atļaujas nosaukums:	Vides reklāmas izvietojšanas atļauja pašvaldības teritorijā.
Atļaujas veids:	Vides reklāmas izvietojšanas atļauja.
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nodevu likums; ▶ Reklāmas likums, 18/07/2000, Nr. VIII-1871; ▶ Vides reklāmas uzstādīšanas noteikumi Šauļu pilsētā, 26/02/2009, Nr. T-73; ▶ Šauļu pilsētas domes lēmums par vietējo vides reklāmu nodevu iekasēšanu vides reklāmas uzstādīšanas atļauju apstiprināšanai Šauļu pilsētā, 26/02/2009, Nr. T-72.
Atļaujas apraksts:	Atļauja dod tiesības uzstādīt vides reklāmu Šauļu pilsētā.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieteikums; ▶ Juridiskās personas reģistrācijas apliecība; ▶ Ārējās vides reklāmas uzstādīšanas projekts; ▶ Ja nepieciešams, tad tiek iesniegti arī citi dokumenti.
Atbildīgās institūcijas:	Sauļu pilsētas domes Arhitektūras un pilsētas apbūves departaments, Finanšu departaments, Šauļu pilsētas pašvaldības kanceleja.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) pakalpojuma sniedzējs iesniedz pieteikumu (klātienē); 2) atbildīgās institūcijas izsniedz licenci.
Atļaujas izsniegšanas termiņš:	30 darba dienas.
Izmaksas:	Bezmaksas reģistrācija. Maksa par atļauju atkarīga no reklāmas izvietojšanas ilguma.
Derīguma termiņš:	Ne ilgāk kā 3 gadi.
Kontroles mehānisms:	Kontroli īsteno Šauļu pilsētas domes atbildīgās struktūrvienības, Patērētāju aizsardzības birojs, Konkurences padome, Kultūras ministrijas Kultūrvēsturiskā mantojuma departaments.

2.4. Būtiskākie secinājumi

Būtiskākie secinājumi, balstoties uz Lietuvas valsts līmeņa normatīvā regulējuma un pašvaldību normatīvā regulējuma un noteiktās kārtības analīzi atļauju saņemšanai vides reklāmas un tirdzniecības jomās, ir šādi:

- ▶ Pašvaldībām saskaņā ar valsts konstitūciju ir deleģēta salīdzinoši liela vara, tāpēc tirdzniecības un vides reklāmas jomās atļauju izsniegšanas procedūras, pieeja, pārbaudi un nodevu apmēru noteikšana ir decentralizēta – katras pašvaldības kompetencē.
- ▶ Valsts līmenī nozari regulējošajos likumos (piemēram, Tirdzniecības likumā un Reklāmas likumā) ir noteikti konkrēto jomu regulējošie pamatprincipi vispārīgā līmenī, piemēram, sniegti termiņu skaidrojumi un noteikts uzraudzības mehānisms, tajā pašā laikā pašvaldībām deleģējot procedūru atļauju saņemšanai un nodevu noteikšanu, kā arī atsevišķu termiņu definēšanu.
- ▶ Analizējot atļauju izsniegšanas procedūras četrās Lietuvas pašvaldībās – Viļņas, Kauņas, Klaipēdas un Šauļu pilsētās, tika konstatēts, ka šīs procedūras ir ļoti atšķirīgas. Piemēram, tirdzniecības jomā atļauju saņemšana uzņēmējiem lielākajās pašvaldībās ir ļoti komplicēta un detalizēti noteikta, kamēr mazākās pašvaldībās procedūra nav tik stingra, atsevišķus jautājumus pat atļaujot interpretēt pakalpojuma saņēmējam.
- ▶ Lietuvā valsts līmenī ir izstrādāti Standarta vides reklāmas uzstādīšanas noteikumi (Lietuvas Lauksaimniecības ministrijas rīkojums attiecībā uz vides reklāmu apstiprināšanas raksturīgo noteikumu izmaiņām), kurus pašvaldības ņem vērā, izsniedzot vides reklāmas izvietojšanas atļaujas.
- ▶ Lietuva, ievērojot 2006.gada 12.decembrī spēkā stājušos Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū, ir izveidojusi portālu www.verslovertai.lt, izveidojot vienotu kontaktpunktu, kurā pieejama detalizēta informācija par tirdzniecības atļauju saņemšanas kārtību katrā Lietuvas pašvaldībā arī angļu valodā. Minētais portāls gan neietver informāciju par vides reklāmas atļauju saņemšanu. Minētā informācija Lietuvas pašvaldību mājas lapās ir pieejama tikai lietuviešu valodā.

- Piemēroto nosacījumu kopsavilkums apkopots zemāk esošajā tabulā:

Tirdzniecības jomā:

Pašvaldības nosaukums	Atļaujas nosaukums	Iesniedzamo dokumentu skaits	Dokumentu izskatīšanas laiks	Atļaujas derīguma termiņš	Izmaksas (no - līdz)
Vilņas pilsētas pašvaldība	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Vilņas pilsētā	3 (+2) Tirdzniecības un izklaides vietām ³ ; 5 (+1) Kioskiem un paviljoniem. 4 (+1) Āra kafejnīcām.	15 kalendārās dienas	Termiņu var brīvi izvēlēties pakalpojuma nodrošinātājs	LTL 5 (LVL 1,02) - LTL 150 (LVL 30,60) par 1m ² mēnesī
Kauņas pilsētas pašvaldība	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Kauņas pilsētā	4 (+4) Tirdzniecības un izklaides vietām; 6 (+3) Kioskiem un paviljoniem; 5 (+2) Āra kafejnīcām; 4 (+2) Tirdzniecībai vai pakalpojumu sniegšanai masu pasākumu laikā.	5 darba dienas	Līdz 1 gadam	LTL 5 (LVL 1,02) - LTL 1825 (LVL 372,30) gadā
Klaipēdas pilsētas pašvaldība	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Klaipēdas pilsētā	5 (+3)	5 darba dienas	Termiņu var brīvi izvēlēties pakalpojuma nodrošinātājs	LTL 40 (LVL 8,16) - LTL 450 (LVL 91,80) mēnesī
Šauļu pilsētas pašvaldība	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Šauļu pilsētā	3 (+2)	Nav noteikts	Termiņu var brīvi izvēlēties pakalpojuma nodrošinātājs	LTL 5 (LVL 1,02) dienā vai LTL 100 (LVL 20,40) mēnesī

Vides reklāmas jomā:

Pašvaldības nosaukums	Atļaujas nosaukums	Iesniedzamo dokumentu skaits	Dokumentu izskatīšanas laiks	Atļaujas derīguma termiņš	Izmaksas (no - līdz)
Vilņas pilsētas pašvaldība	Standarta atļauja vides reklāmas uzstādīšanai un ekspluatācijai Vilņas pilsētas pašvaldības teritorijā	4 (+2)	30 darba dienas	Līdz 1 gadam	Bezmaksas reģistrācija
	Atļauja vides reklāmas izvietošanai	3 (+1)	20 darba dienas	Līdz 1 gadam	Bezmaksas reģistrācija
Kauņas pilsētas pašvaldība	Vides reklāmas izvietošanas atļauja pašvaldības teritorijā	3	3 darba dienas	Līdz 1 gadam	Bezmaksas reģistrācija
	Vienošanās par vides vizuālās reklāmas uzstādīšanu pašvaldības teritorijā	2	20 darba dienas	Līdz 1 gadam	Bezmaksas reģistrācija
Klaipēdas pilsētas pašvaldība	Vides reklāmas izvietošanas atļauja pašvaldības teritorijā	4	30 darba dienas	Līdz 1 gadam	Bezmaksas reģistrācija Maksa atkarīga no

³ Ar „+” tiek apzīmētas tās atļaujas, kuras nepieciešamas saņemt papildus tajos gadījumos, ja uzņēmums darbojas konkrētā jomā, piemēram, pārtikas tirdzniecībā u.tml.).

Pašvaldības nosaukums	Atļaujas nosaukums	Iesniedzamo dokumentu skaits	Dokumentu izskatīšanas laiks	Atļaujas derīguma termiņš	Izmaksas (no – līdz)
					reklāmas izvietojuma ilguma.
Šauju pilsētas pašvaldība	Vides reklāmas izvietojuma atļauja pašvaldības teritorijā	3	30 darba dienas	Līdz 3 gadiem	Bezmaksas reģistrācija Maksa atkarīga no reklāmas izvietojuma ilguma.

3. Igaunijas normatīvo aktu un esošās prakses analīze pašvaldību administratīvā sloga novērtēšanai

3.1. Igaunijas Republikas administratīvās struktūras un pašvaldību hierarhiskais raksturojums

Pamatinformācija par Igaunijas Republikas valsts iekārtu

Saskaņā ar konstitūciju, Igaunija ir parlamentāra, neatkarīga un demokrātiska republika, kurā suverēnā vara pieder Igaunijas tautai un kuras prezidentu ievēl vienpalātas parlaments (vēlēšanas reizi piecos gados). Valdību veido premjerministrs, kuru ieceļ prezidents, un ministri. Valdību apstiprina prezidents un parlaments. Likumdošanas vara pieder vienpalātas parlamentam Riigikogu, kuru sastāda 101 deputāts. To ievēl tiešās proporcionālās vēlēšanās uz četriem gadiem. Tiesu varas augstākā institūcija ir Riigikogus ar 17 tiesnešiem, kuru priekšsēdētāju izvirza prezidents, bet pēc tam apstiprina parlaments, ievēlot uz mūžu.

Augstāko valsts varu tauta realizē tieši: piedaloties parlamenta vēlēšanās; piedaloties referendumā. Tiesības vēlēt un nodot balsi referendumā ir Igaunijas pilsoņiem, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu un kurus tiesa nav atzinusi par rīcībnespējīgiem.

Likumdošanas varu Igaunijā realizē vienpalātas parlaments, kuras sastāvā ietilpst 101 vispārīgās, vienlīdzīgās, proporcionālās, tiešās un aizklātās vēlēšanās ievēlēts deputāts. Deputāti tiek ievēlēti uz 4 gadiem. Parlamentā var tikt ievēlēts ikviens 21 gadu vecumu sasniegušais balsstiesīgais Igaunijas pilsonis.

Parlaments realizē sekojošas funkcijas: izdod likumus un nolikumus; lemj jautājumu par referendumu rīkošanu; ievēl valsts prezidentu; pieņem valsts budžetu; pieņem lēmumu par neuzticības izteikšanu valdībai, premjeram vai ministram; izsludina ārkārtas stāvokli u.c. Parlamentā likumdošanas akti tiek pieņemti ar vienkāršu balsu vairākumu.

Igaunijas Republikas administratīvās struktūras

► Prezidents

Prezidents ir Igaunijas Republikas valsts galva. Prezidentu ievēlē parlaments uz 5 gadiem. Tiesības izvirzīt prezidenta kandidātu ir 1/5 parlamenta locekļu. Igaunijas prezidenta pilnvaras ir sekojošas:

- Pārstāv Igauniju starptautiskajās attiecībās;
- Pēc valdības priekšlikuma ieceļ un atceļ Igaunijas diplomātiskos pārstāvjus;
- Izsludina kārtējās vai ārkārtas parlamenta vēlēšanas;
- Atklāj parlamenta pirmo sēdi;
- Izvirza premjera amata kandidātu u.c.

► Valdība

Izpildvaru Igaunijā realizē valdība, kurai ir šādas funkcijas:

- Īsteno valsts iekšējo un ārējo politiku;
- Koordinē ministriju darbību;
- Nodrošina likumu izpildi valstī;
- Iesniedz parlamentam izskatīšanai likumprojektus;
- Izstrādā valsts budžeta projektu un iesniedz to izskatīšanai parlamentā;
- Dibina attiecības ar citām valstīm.

Igaunijas valdības sastāvā ietilpst premjerministrs un ministri. Premjera amata kandidātu izvirza valsts prezidents. Parlaments, atklāti balsojot, pieņem lēmumu par premjera kandidātam piešķirtajām pilnvarām sastādīt valdību.

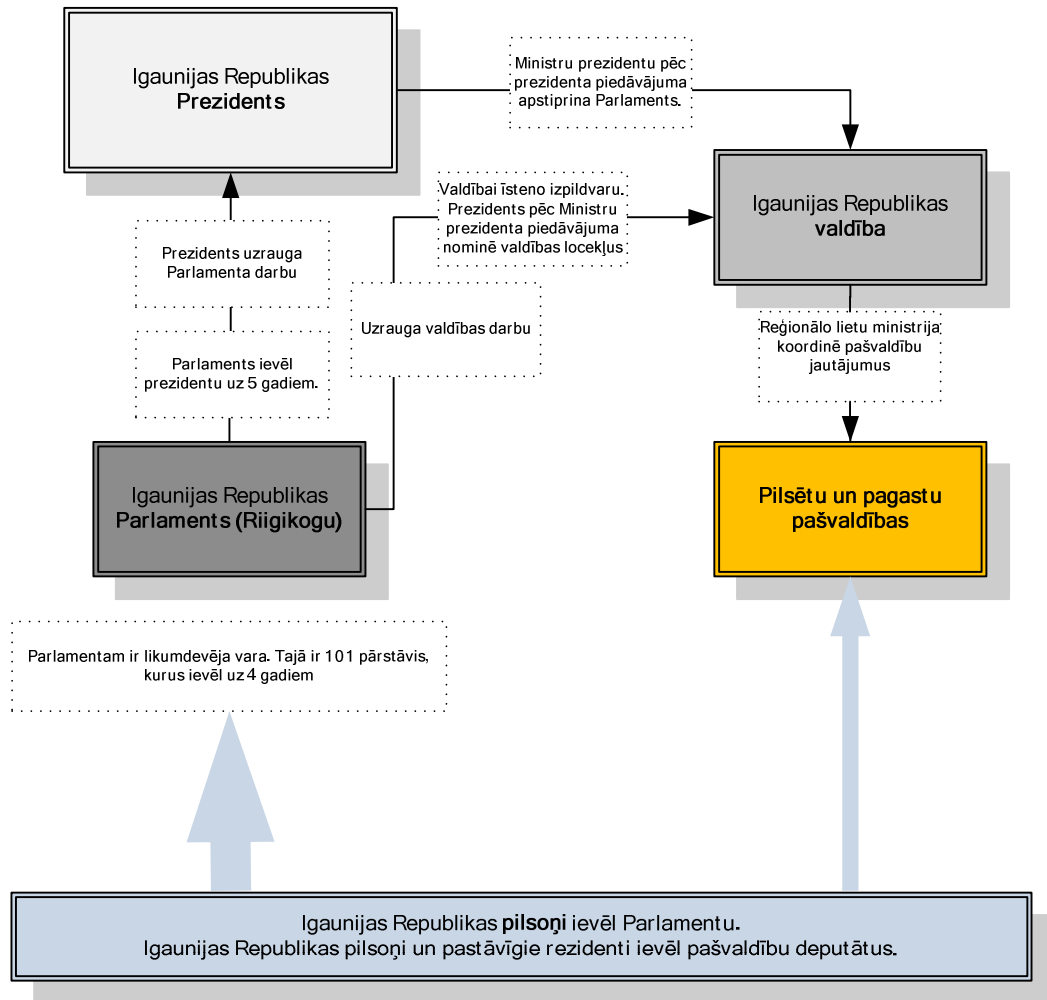
Šobrīd Igaunijas valsts pārvaldes struktūra sastāv no 12 ministrijām, kuru ministri sastāda Ministru kabinetu:

- Zemkopība ministrija;
- Kultūras ministrija;
- Aizsardzības ministrija;
- Ekonomikas un komunikācijas ministrija;
- Izglītības un pētniecības ministrija;
- Reģionālo lietu ministrija;
- Finanšu ministrija;
- Ārlietu ministrija;
- Iekšlietu ministrija;
- Sociālo lietu ministrija;

► Vides ministrija;

► Tieslietu ministrija.

Attēls 3. Igaunijas Republikas valsts pārvaldes sistēma

Igaunijas Republikas pašvaldību hierarhija

Igaunijas Republika ir sadalīta 15 apriņķos (Igaunijā ir 2 līmeņu pārvalde un minētās 227 pašvaldības īsteno pašvaldībām deleģētās funkcijas). Šāds iedalījums pastāv kopš 1990. gada. Apriņķi sīkāk iedalās divu veidu pašvaldībās: 33 pilsētās un 194 pagastos, kuras īsteno pašvaldības funkcijas saskaņā ar Igaunijas Republikas Konstitūciju un Pašvaldību organizācijas likumu. Igaunijā ir arī 13 pilsētas, kurās nav izveidotas pašvaldības. Ņemot vērā, ka Igaunijas Republikā nav apriņķu līmeņa reģionālās pārvaldes, pašvaldības parasti apvienojas reģionālajās asociācijās, kuras darbojas saskaņā ar Vietējo Pašvaldību asociāciju likumu. Pašvaldību dalība minētajās asociācijās ir brīvprātīga, deleģējot pašvaldības pārstāvi.

Pašvaldības padomes vēlēšanās ir tiesīgas piedalīties tikai attiecīgajā teritorijā dzīvojošās personas, tajā skaitā arī pastāvīgi dzīvojošie, juridiski atzītie (uzturēšanās atļauju saņēmušie) ārvalstu rezidenti, kuri konkrētajā pašvaldības teritorijā ir dzīvojuši vismaz 5 gadus. Vietējām pašpārvaldēm ir savs budžets. Tās ir tiesīgas noteikt un iekasēt nodokļus, uzlikt nodevas un citus obligātos maksājumus. Vietējās pārvaldes ir tiesīgas kopīgi ar citām vietējām pārvaldēm izveidot kopīgas iestādes.

Reģionālajā līmenī Igaunijā darbojas 15 administrācijas (ieredņu skaits – 693) un tās pārstāv valdību reģionos. Administrācijas ir pakļautas reģionālo lietu ministram un to loma ir veicināt reģionālo attīstību un nodrošināt likumisko uzraudzību reģionālā līmenī. Tās darbojas ciešā sadarbībā ar vietējām pašvaldībām un to apvienībām. Igaunijā ir 227 (194 lauku pašvaldības, 33 pilsētas) vietējās pašvaldības un tajās darbojošos ieredņu skaits ir 5450. Administrācijas veicina arī biznesa attīstību un tās ir reģionālo Uzņēmējdarbības attīstības centru dibinātājas.

Pašvaldību ieņēmumus galvenokārt veido – 11.8% no iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem un ieņēmumi no nekustamā īpašuma nodokļa. Abi šie nodokļi ir valsts nodokļi, kuri tiek ieskaitīti pašvaldību budžetos. Papildus pašvaldības ieņēmumus veido dabas resursu nodoklis, auto-transporta nodoklis, kā arī tirdzniecības un reklāmas nodoklis.

Igaunijas pašvaldību funkcijas un kompetence

- ▶ Sociālā aprūpes nodrošināšana;
- ▶ Ūdens apgādes un kanalizācijas nodrošināšana;
- ▶ Pašvaldību mājokļu uzturēšana un komunālo pakalpojumu nodrošināšana;
- ▶ Fiziskās plānošanas nodrošināšana;
- ▶ Sabiedriskā transporta nodrošināšana;
- ▶ Ielu un ceļu uzturēšana;
- ▶ Bērnu dārzu uzturēšana;
- ▶ Pamatskolu un vidusskolu uzturēšana;
- ▶ Speciālo skolu uzturēšana;
- ▶ Bibliotēku uzturēšana;
- ▶ Muzeju uzturēšana;
- ▶ Sporta pasākumu organizēšana;
- ▶ Sabiedriskās kārtības nodrošināšana;
- ▶ Ugunsdrošības nodrošināšana;
- ▶ Pansionātu uzturēšana;
- ▶ Veselības aprūpes nodrošināšana.

3.2. Valsts un pašvaldību līmeņa tiesiskais regulējums vides reklāmas un tirdzniecības jomā

Valsts un pašvaldību līmeņa tiesiskā regulējuma vides reklāmas un tirdzniecības jomas analizē tika piemēroti šādi principi:

- ▶ Valsts līmeņa akti tika analizēti pamatā likumu līmenī;
- ▶ Pašvaldību līmeņa akti tika analizēti tikai četrās pētījumā ietvertajās pilsētu pašvaldībās – Tallinā, Tartu, Pērnāvā un Narvā;
- ▶ Ņemot vērā, ka pētījuma mērķis pamatā ir identificēt pašvaldību līmeņa tiesisko regulējumu, tad tā detalizētāka analīze veikta konkrētajās jomās izsniedzamo atļauju kontekstā.

3.2.1 Valsts līmeņa tiesiskais regulējums

Vispārējie normatīvie akti

Valsts līmenī pastāv vairāki normatīvie akti, kuri vienlaicīgi ietver regulējumu, kas attiecināms gan uz vides reklāmas, gan tirdzniecības jomu:

- ▶ **Pašvaldību organizācijas likums** (*Local Government Organization Act*) – regulē vispārējo pašvaldību darbību (spēkā no 1993.gada 28.jūnija), nosakot pašvaldību funkcijas, atbildību un organizatorisko struktūru gan attiecībā ar valsts, gan citām pašvaldību institūcijām.
- ▶ **Nodokļu likums** (*Taxation Act*) – regulē nodokļu jomu valstiskā līmenī. Būtiskākie valsts līmenī noteiktie nodokļi ir šādi – ienākumu nodoklis, sociālais nodoklis, zemes nodoklis, azartspēļu nodoklis, pievienotās vērtības nodoklis, muitas un akcīzes nodoklis, kā arī smago preču transporta nodoklis (spēkā no 1993.gada 16. decembra).
- ▶ **Vietējo nodokļu likums** (*Local Taxes Act*) – regulē pašvaldību kompetencē ietilpstošo nosakāmo nodokļu noteikšanas kārtību (spēkā no 1994.gada 24.oktobra). Saskaņā ar likuma 5.pantu pašvaldības var piemērot šādus nodokļus, nosakot vietēja līmeņa samaksas kārtību saskaņā ar šo likumu:
 - ▶ Tirdzniecības nodokli;
 - ▶ Laivu nodokli;
 - ▶ Reklāmas nodokli;
 - ▶ Ceļu un ielu slēgšanas nodokli;
 - ▶ Autotransporta nodokli;
 - ▶ Mājdzīvnieku nodokli;
 - ▶ Izklaides nodokli;
 - ▶ Stāvvietu nodokli.
- ▶ **Administratīvo procedūru likums** (*Administrative Procedure Act*) – regulē administratīvā procesa kārtību ar mērķi aizsargāt cilvēktiesības, radot vienotas procedūras tiesiskajai kontrolei valstī (spēkā no 2002.gada 1.janvāra).

Tirdzniecības jomu regulējušie normatīvie akti

Valsts līmenī tirdzniecības jomu regulē šādi būtiskākie normatīvie akti:

- ▶ **Tirdzniecības likums** (*Trading Act*) – regulē tirdzniecības jomu, nosakot procedūru un atbildīgās institūcijas, kā arī atbildību pārkāpumu gadījumos (spēkā no 2004.gada 15.aprīļa). Saskaņā ar likuma 12.pantu tirdzniecībā drīkst iesaistīties tikai tie tirgotāji, kuri ir reģistrējušies Ekonomisko aktivitāšu reģistrā. Saskaņā ar likumu pašvaldība ir tiesīga noteikt vietas, kurās ir atļauta ielu tirdzniecība; piemērojamo samaksu; tirdzniecības nosacījumus publisko pasākumu laikā, kā arī veikt minētā likuma nosacījumu uzraudzību. Tirdzniecības likums nosaka šādus būtiskākos jautājumus:
 - ▶ Tirdzniecības iedalījumu – vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība, ēdināšana, klientu apkalpošana, tirdzniecība publiskos pasākumos, uz ielas un tirgos;
 - ▶ Tirgotāju pienākumus, piemēram, tirdzniecības vietā uzglabāt visu ar tirdzniecību saistīto dokumentāciju – atļaujas u.tml.;
 - ▶ Pamatnosacījumus preču tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai;
 - ▶ Tirgotāja reģistrācijas nosacījumus, piemēram, pieteikumā ietveramo informāciju;
 - ▶ Tirdzniecības vietas termina skaidrojumu;
 - ▶ Pamatnosacījumus tirdzniecībai uz ielas un tirgos, kā arī publiskos pasākumos, nosakot, ka pašvaldībai ir jāizsniedz atļauja tirdzniecībai uz ielām vai tirgos, tajā skaitā nosakot samaksas apmēru par atļaujas izsniegšanu. Likums arī ietver nosacījumus attiecībā uz precēm un pakalpojumiem, kuru tirdzniecība nav pieļaujama uz ielas vai tirgos;
 - ▶ Par likuma īstenošanu atbildīgās institūcijas, to tiesības un pienākumus;
 - ▶ Tirgotāju atbildību likuma neievērošanas gadījumā.
- ▶ **Ekonomisko darbību reģistrācijas likums** (*Register of Economic Activities Act*) – likuma 13.pants nosaka, ka pašvaldības kopā ar citām valsts institūcijām veic tirgotāju reģistrāciju Ekonomisko aktivitāšu reģistrā (spēkā no 2008.gada 1.janvāra).
- ▶ **Alkohola likums** (*Alcohol Act*) – likuma 42.pants nosaka, ka pašvaldība savā administratīvajā teritorijā var noteikt ierobežojumus un nosacījumus alkoholisko dzērienu mazumtirdzniecībai (piemēram, pārdošanas vietas).

- ▶ **Tabakas likums** (*Tobacco Act*) – likuma 16.pants nosaka, ka pašvaldība savā administratīvajā teritorijā izsniedz atļauju tabakas izstrādājumu mazumtirdzniecībai, saņemot un izvērtējot tirgotāja pieteikumu tabakas produktu mazumtirdzniecības reģistrācijai Ekonomisko aktivitāšu reģistrā.
- ▶ **Dārgmetālu preču likums** (*Precious Metal Articles Act*) – likuma 22.pants nosaka, ka pašvaldība reģistrē uzņēmumus, kuri paredz dārgmetālu preču tirdzniecību Ekonomisko aktivitāšu reģistrā.
- ▶ **Alkohola, tabakas, degvielas un elektrības akcīzes nodokļa likums** (spēkā no 2008.gada 1.janvāra) – regulē alkohola, tabakas, degvielas un elektrības akcīzes nodokļa noteikšanas kārtību (tajā skaitā licenču izsniegšanas kārtību) un atbildīgās institūcijas. Saskaņā ar likumu par akcīzes nodokļu noteikšanu ir atbildīga Nodokļu un muitas pārvalde un tās reģionālās struktūrvienības.
- ▶ **Pārtikas likums** (*Food Act*) – likuma 47.pants nosaka, ka pašvaldībai pārtikas jomā ir cieši jāsadarbjas ar Pārtikas un veselības padomi, kas darbojas kā uzraugošā institūcija vairāku likumu prasību ievērošanai tādā jomās kā veterinārija, pārtikas drošība, attiecīgā tirgus regulēšana, dzīvnieku labklājības nodrošināšana un fermās dzīvojošo dzīvnieku audzēšana.

Reklāmas jomu regulējušie normatīvie akti

- ▶ **Reklāmas likums** (*Advertising Act*) – nosaka reklāmas terminu skaidrojumu, vispārējas prasības, aizliegumus un ierobežojumus (spēkā no 2008.gada 12.marta). Saskaņā ar likuma 13.pantu pašvaldībām deleģētas tiesības izstrādāt vides reklāmas izvietojuma nosacījumus. Reklāmas likums nosaka šādus būtiskākos jautājumus:
 - ▶ Terminu skaidrojumus, piemēram, publiska vieta, prece, reklāmas izplatītājs u.tml.;
 - ▶ Vispārējās reklāmām izvirzītās prasības, piemēram, prasību skaidri norādīt reklamējamās preces zīmolu, 20 dažādus nosacījumus, kas reklāmās nedrīkst būt ietverts (maldinoša informācija, vardarbīga uzvedība, diskriminējoša rakstura reklāma, reklāma, kura satur vārdus „videi draudzīgs”, ja tam nav atbilstoša seguma);
 - ▶ Nosacījumus reklāmās ietveramajiem subjektiem un personām, piemēram, bērnu dalībai reklāmās, naudas zīmju izmantošanai;
 - ▶ Nosacījumi un aizliegumi atsevišķu preču un pakalpojumu reklamēšanai (piemēram, ieroči un munīcija, azartspēles, advokātu un zvērinātu tulkus pakalpojumi, tabakas izstrādājumi, narkotiskās un psihotropās vielas, pirotehnika, veselības pakalpojumi);
 - ▶ Ierobežojumi atsevišķu preču un pakalpojumu reklamēšanai, piemēram, augu aizsardzības produktiem, biocīdiem produktiem, alkoholam, finanšu pakalpojumiem;
 - ▶ Par likuma īstenošanu atbildīgās institūcijas, to tiesības un pienākumus (Patērētāju aizsardzības birojs, Valsts Zāļu aģentūra, Veselības aprūpes padome, Augu aizsardzības inspektorāts, Finanšu uzraudzības aģentūra, pašvaldības);
 - ▶ Reklāmas izvietotāju atbildību likuma neievērošanas gadījumā.

3.2.2 Pašvaldību līmeņa tiesiskais regulējums

Igaunija būtiskākās pašvaldību funkcijas ir definējusi Pašvaldību organizācijas likumā, kura 6.pants nosaka, ka pašvaldībām ir deleģētas šādas funkcijas:

- ▶ Sociāla rakstura pakalpojumi;
- ▶ Pakalpojumi pensionāriem;
- ▶ Pakalpojumi jauniešiem sezonālā darba nodrošināšanā;
- ▶ Apsaimniekošanas pakalpojumi;
- ▶ Ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumi;
- ▶ Publisko vietu (piemēram, tualetu) sakārtošana un uzturēšana;
- ▶ Atkritumu apsaimniekošana;
- ▶ Fizikālās plānošanas nodrošināšana;
- ▶ Vietējā pilsētas un rajonu sabiedriskā transporta organizēšana;

- ▶ Rajona pašvaldību ceļu un pilsētu ielu uzturēšana;
- ▶ Pašvaldības pārziņā esošo pirmsskolas izglītības iestāžu, pamatskolu, vidējās izglītības iestāžu, arodskolu, bibliotēku, kultūras namu, muzeju, sporta skolu, patversmju, aprūpes namu, veselības aprūpes institūciju un citu vietējo institūciju uzturēšana. Minētās institūcijas var tikt finansētas gan no valsts, gan no pašvaldību budžeta;
- ▶ Citu funkciju nodrošināšana saskaņā ar likumos noteikto deleģējumu, vai kuru nodrošināšana nav deleģēta nevienai citai valstiska līmeņa iestādei;
- ▶ Valsts funkciju izpilde saskaņā ar likumos noteikto deleģējumu, vai arī noslēdzot līgumu ar valsts iestādi par šādu funkciju īstenošanu.

Pašvaldībām tiek deleģētas arī citas funkcijas, kuras parasti tiek ietvertas valsts līmeņa normatīvajos aktos, kas regulē konkrēto jomu. Tirdzniecības un vides reklāmas jomā pašvaldībām deleģētās funkcijas ir apkopotas zemāk esošajā tabulā.

Tabula 2. Igaunijas pašvaldības līmeņa tiesiskais regulējums

Normatīvais akts	Deleģētās funkcijas īss apraksts	Attiecīgais pašvaldības līmeņa regulējums
Tirdzniecības joma		
Ekonomisko darbību reģistrācijas likums	Uzņēmumu, kuri plāno nodarboties ar tirdzniecību, reģistrācija.	Pašvaldības rīkojas saskaņā ar likumā noteikto kārtību, neizdodot atsevišķu pašvaldības līmeņa normatīvo regulējumu.
Tirdzniecības likums	<p>1) Tirdzniecības reģistrācija. Pašvaldības drīkst atļaut tirdzniecību bez reģistrācijas Ekonomisko aktivitāšu reģistrā uz ielas un tirgos, kā arī publiskos pasākumos, atsevišķi nosakot kārtību konkrētajā pašvaldības teritorijā vai arī piemērojot Tirdzniecības likuma nosacījumus konkrētajā pašvaldības teritorijā šajos gadījumos.</p> <p>2) Tirdzniecības atļauju izsniegšana tirdzniecībai pašvaldību teritorijā (ja pašvaldība atsevišķas kārtības izstrādi uzskata par nepieciešamu, jo pamata atļauju izsniegšanas kārtība ir noteikta Tirdzniecības likumā).</p> <p>3) Platības noteikšana teritorijai, kuru tuvumā nedrīkst tirgot alkoholu – pirmsskolas izglītības iestādes, bērnu aprūpes iestādes, pamatskolas, vidusskolas, pieaugošu izglītības iestādes, jauniešu nometņu un ārpusklašu izglītības iestādes (izņemot ārpuskolas laiku) – 28.panta 1.daļa.</p>	<p>Tallina:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Tallinas pilsētas domes 2006.gada 7.jūnija noteikumi Nr.50, kas nosaka kārtību, kādā pašvaldība izsniedz atļauju ielu tirdzniecībai, tajā skaitā vienas dienas tirdzniecībai publisku pasākumu laikā. ▶ Tallinas pilsētas domes 2006.gada 18.maija noteikumi Nr.27, kas nosaka kārtību, kādā tiek organizēta ielu tirdzniecība, kā arī tirdzniecības atļauju izmaksas. <p>Tartu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Tartu pilsētas domes 2005.gada 11.aprīļa noteikumi Nr.10, kas nosaka sezonālās tirdzniecības atļauju izsniegšanas kārtību. <p>Pērnava:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Pērnavas pilsētas domes 2004.gada 3.decembra noteikumi Nr.22, kas nosaka sezonas tirdzniecības atļauju izsniegšanu.
Vietējo nodokļu likums	Pašvaldības var piemērot nodokļus, nosakot to samaksas kārtību saskaņā ar Vietējo nodokļu likumu un vietēji sagatavotu vietējo nodokļu sistēmas kārtību, tajā skaitā pārdošanas nodokli.	<p>Tallina:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Tallinas pilsētas domes 2009.gada 17.decembra noteikumi Nr.45, kas nosaka pārdošanas nodokļa noteikšanas kārtību Tallinā.
Vides reklāmas joma		
Reklāmas likums	Vides reklāmas izvietojšanas noteikumu izstrāde, tajā skaitā vides reklāmas izvietojšanas atļauju izsniegšanas nosacījumu izstrāde.	<p>Tallina:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Tallinas pilsētas domes 2006.gada 22.jūnija noteikumi Nr.45, kas nosaka Tallinas pilsētas īpašuma uzturēšanas kārtību; ▶ Tallinas pilsētas domes 2010.gada 17.jūnija noteikumi Nr.33, kas nosaka reklāmas izvietojšanas nosacījumus uz ēku sienām, kā arī reklāmas izvietojšanas pieteikumu dokumentu izskatīšanas kārtību. <p>Tartu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Tartu pilsētas domes 2004.gada 5.augusta noteikumi Nr.19, kas nosaka nosacījumus reklāmu izvietojšanai Tartu pilsētā. <p>Pērnava:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1) Pērnavas pilsētas domes 2010.gada 18.marta noteikumi Nr.12, kas nosaka reklāmas atļaujas izsniegšanas nosacījumus.

Normatīvais akts	Deleģētās funkcijas īss apraksts	Attiecīgais pašvaldības līmeņa regulējums
Vietējo nodokļu likums	Pašvaldības var piemērot nodokļus, nosakot to samaksas kārtību saskaņā ar Vietējo nodokļu likumu un vietēji sagatavotu vietējo nodokļu sistēmas kārtību, tajā skaitā reklāmas nodokli.	<p>▶ Pērnavas pilsētas domes 2010.gada 16.decembra noteikumi Nr. 43, kas nosaka reklāmas izvietojuma nosacījumus.</p> <p>Narva:</p> <p>▶ Narvas pilsētas domes 2006.gada 20.oktobra noteikumi Nr.44, kas nosaka reklāmas izvietojuma nosacījumus.</p> <p>Tallina:</p> <p>▶ Tallinas pilsētas domes 2009.gada 17.decembra noteikumi Nr.44, kas nosaka reklāmas nodokļa aprēķināšanas kārtību Tallinā.</p> <p>Tartu:</p> <p>▶ Tartu pilsētas domes 2002.gada 19.decembra noteikumi Nr.10 par reklāmas izvietojuma nodokli.</p> <p>Pēnava:</p> <p>▶ Pēnavas pilsētas domes 2006.gada 1.februāra noteikumi Nr.1, kas nosaka reklāmas nodokļa aprēķināšanas kārtību.</p> <p>Narva:</p> <p>▶ Narvas pilsētas domes 2006.gada 29.jūnija noteikumi Nr.24, kas nosaka reklāmas nodokļa aprēķināšanas kārtību.</p>

3.3. Administratīvās procedūras pašvaldībās atļauju saņemšanai vides reklāmas un tirdzniecības jomās

3.3.1 Uz visām pašvaldības attiecināmās procedūras

Tirdzniecības jomā

Uzņēmuma reģistrācija atbilstoši darbības virzienam

Atļaujas nosaukums:	Tirdzniecības uzņēmumu reģistrācija Ekonomisko aktivitāšu reģistrā
Atļaujas veids:	Tirdzniecības uzņēmuma reģistrācija
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Ekonomisko darbību reģistrācijas likums; ▶ Tirdzniecības likums.
Atļaujas apraksts:	<p>Lai darbotos tirdzniecības jomā, uzņēmumam ir jāreģistrējas Ekonomisko aktivitāšu reģistrā atbilstoši darbības virzienam, aktualizēto informāciju iesniedzot katru gadu līdz 15.aprīlim. Tirdzniecības aktivitātes iespējams reģistrēt 5 darbības virzienos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Mazumtirdzniecība; ▶ Ēdināšanas pakalpojumi; ▶ Vairumtirdzniecība; ▶ Klientu apkalpošana; ▶ Tirdzniecības organizēšana. <p>Atbilstoši izvēlētajai tirdzniecības aktivitātei atļaujas saņemšanai jāaizpilda atšķirīga pieteikuma forma. Gadījumā, ja uzņēmums darbojas vairākās pašvaldībās, reģistrācija jāveic katrā tirdzniecības vietā. Par vienu tirdzniecības vietu tiek uzskatīts:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Kiosks – atsevišķa ēka vai daļa no kādas ēkas, kurā nav tirdzniecības zāles un kura nav uzskatāma par ielu tirdzniecības vietu; ▶ Tirdzniecības punkts, kurš tiek izvietots sezonāli, blakus esošai tirdzniecības vietai, kura jau ir apstiprināta pašvaldībā; ▶ „Mobilais” veikals; ▶ Vairākas viena un tā paša tirgotāja tirdzniecības vietas publiskos pasākumos; ▶ Saistīta teritorija, kur tas pats tirgotājs iesaistījies sezonālā preču vai pakalpojumu tirdzniecībā, neatkarīgi no tirdzniecības vietu skaita; ▶ Saistīta teritorija, kur tas pats tirdzniecības organizators iesaistījies sezonālā preču vai pakalpojumu tirdzniecībā,

	<p>neatkarīgi no tirdzniecības vietu skaita.</p> <p>Gadījumā, ja paredzēts pārdot, importēt un eksportēt alkoholiskos dzērienos, tabakas izstrādājumus vai dārgmetālus, reģistrācijas pieteikumā ir jāietver atbilstoša norāde. Detalizētākas prasības ietvertas Alkoholika likumā, Tabakas likumā un Dārgmetālu preču likumā.</p> <p>Gadījumā, ja paredzēta alkoholisko dzērienu vai tabakas izstrādājumu tirdzniecība publiskā pasākumā, reģistrācijas pieteikums jāiesniedz, izmantojot vai nu mazumtirdzniecības vai ēdināšanas pakalpojumu formas, pievienojot rakstisku pasākuma organizatora atļauju.</p>
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Samaksu apliecinošs dokuments par Valsts nodevas par uzņēmuma reģistrāciju apmaksu; ▶ Reģistrācijas pieteikums.
Atbildīgās institūcijas:	Noteiktā rajona pašvaldība, kuras teritorijā atrodas uzņēmums. Katra pašvaldība ir pati tiesīga noteikt atbildīgo struktūrvienību par minētās atļaujas izsniegšanu.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Reģistrācijas pieteikuma iesniegšana, kuru var iesniegt gan elektroniski (elektroniski parakstītu) uz pašvaldības norādītu e-pasta adresi vai pa pastu. 2) Reģistrācijas pieteikuma izskatīšana tiek veikta 5 darba dienu laikā. Pašvaldība uzņēmumam nesūta nekādus dokumentus, bet reģistrāciju iespējams aplūkot Ekonomisko aktivitāšu reģistra mājas lapā. Ja nepieciešams, papildus iespējams pieprasīt reģistrācijas dokumentu papīrā.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	5 darba dienas.
Izmaksas:	Valsts nodeva – EKK 300 (LVL 13.48).
Derīguma termiņš:	Uz nenoteiktu laiku.
Kontroles mehānisms:	Pēc uzņēmuma reģistrācijas Ekonomisko aktivitāšu reģistrā, uzņēmumam katru gadu līdz 15.aprīlim ir jāiesniedz reģistrācijas datu apstiprinājums. Gadījumā, ja tāds netiek iesniegts, tā reģistrācija tiek apturēta 1.maijā un tiek izdzēsta no reģistra 1.novembrī. Gadījumā, ja uzņēmums veic kādas izmaiņas, tam jāinformē reģistrs 5 dienu laikā.

3.3.2 Tallinas pilsētas pašvaldība

Tirdzniecības jomā

Tallinas pašvaldība iekasē tirdzniecības nodokli 1% apmērā no pārdoto preču vērtības.

Atļaujas nosaukums:	Atļaujas izsniegšana ielu tirdzniecībai
Atļaujas veids:	Atļauja ielu tirdzniecībai
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tallinas pilsētas domes 2006.gada 7.jūnija noteikumi Nr.50, kas nosaka kārtību, kādā pašvaldība izsniedz atļauju ielu tirdzniecībai, tajā skaitā vienas dienas tirdzniecībai publisku pasākumu laikā. ▶ Tallinas pilsētas domes 2006.gada 18.maija noteikumi Nr.27, kas nosaka kārtību, kādā tiek organizēta ielu tirdzniecība, kā arī tirdzniecības atļauju izmaksas. ▶ Tirdzniecības likums.
Atļaujas apraksts:	<p>Atļauja nepieciešama gadījumos, ja paredzēta ielu tirdzniecība Tallinas pilsētā, tajā skaitā publisku pasākumu laikā, ievērojot Tallinas pilsētas rajonu nosacījumus, Atļauja nav attiecināma uz tirdzniecību tirgos Tallinas pilsētā, jo tie visi ir nodoti privātpašumā un nosaka savu kārtību tirdzniecības atļauju saņemšanā. Saskaņā ar Tallinas pilsētas domes noteikumiem uz ielas drīkst tirgot šādas preces:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Laikrakstus un žurnālus; ▶ Grāmatas, pastkartes, tūristu kartes, pastmarkas, aploksnes utt.; ▶ Igaunijas un Tallinas suvenīrus; ▶ Ziedus; ▶ Saldējumu; ▶ Limonādes, karstos dzērienus; ▶ Iepakotus saldumus un uzkodas, iepakotus ceptus produktus; ▶ Svaigus augļus un ogas. <p>Atsevišķos gadījumos pieļaujama arī citu preču tirdzniecība, ja vien tās tirdzniecība nav pretrunā ar Tirdzniecības likumu. Gadījumā, ja ir paredzēts tirgot alkoholu, tad saskaņā ar normatīvajiem aktiem alkoholu uz ielas tirgot nedrīkst.</p>

	Vienīgais izņēmums ir publiskie pasākumi, kad pasākuma rīkotājam ir jāsaņem attiecīgā atļauja no Tallinas pilsētas domes, kā arī no rajona pašvaldības par alkohola tirdzniecību.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<p>Pieteikums, kas ietver šādu informāciju:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Kontaktinformācija; ▶ Tirdzniecībai paredzēto preču vai piedāvāto pakalpojumu saraksts; ▶ Tirdzniecības perioda sākuma un beigu datums; ▶ Tirdzniecībai paredzētā inventāra apraksts un fotogrāfijas vai skices; ▶ Apgabals / vieta, kur paredzēta tirdzniecība; ▶ Informācija par Pārtikas likumā noteikto atļauju saņemšanu. Gadījumā, ja lēmums uz pieteikuma iesniegšanas brīdi vēl nav saņemts, jānodrošina, ka tas ir pieejams ne vēlāk kā 5 darba dienas pirms tirdzniecības atļaujas izsniegšanas; ▶ Informācija par citām atļaujām (ja attiecināma); ▶ Paredzētās tirdzniecības vietas adrese un kontaktinformācija; ▶ Pieteikuma iesniedzēja paraksts.
Atbildīgās institūcijas:	Tallinas pilsētas domes rajona pašvaldība, ņemot vērā Tallinas pilsētas sadalījumu rajonos.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pieteikumu iesniedz rajona pašvaldībai (klātienē, pa pastu, elektroniski); 2) Rajona pašvaldība nolemj, vai tirdzniecība atbilst Tallinas un tās iedzīvotāju vajadzībām, izvērtējot tirgotāju piedāvājumus un pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu. Katru gadu tiek izdoti jauni nosacījumi par šo kārtību. 3) Tallinas pilsētas domes rajona pašvaldības vadītājs izsniedz atļauju, kas derīga līdz 1 gadam.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	Nav noteikts, bet parasti aizņem 5 darba dienas.
Izmaksas:	<p>Maksa par atļaujas izsniegšanu nav paredzēta.</p> <p>Tirdzniecības atļaujas izmaksas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Laikraksti un žurnāli – EEK 20 (LVL 0,90) dienā; ▶ Grāmatas, pastkartes, tūrisma kartes, aplokšnes, pastkartes u.tml. – tirdzniecība ārpus Tallinas vecpilsētas – EEK 150 (LVL 6,74) dienā; ▶ Igaunijas un Tallinas suvenīri – tirdzniecība ārpus Tallinas vecpilsētas – EEK 150 (LVL 6,74) dienā; ▶ Ziedi – EEK 15 (LVL 0,67) dienā; ▶ Pārtikas preces – EEK 50 (LVL 2,25) dienā; ▶ Citas preces – EEK 25 (LVL 1,12) dienā; ▶ Saldējums – EEK 15 (LVL 0,67) dienā; ▶ Grāmatas, pastkartes, tūrisma kartes, aplokšnes, pastkartes u.tml. – tirdzniecība Tallinas vecpilsētā – EEK 1000 (LVL 44,90) dienā; ▶ Igaunijas un Tallinas suvenīri – tirdzniecība Tallinas vecpilsētā – EEK 1000 (LVL 44,90) dienā.
Derīguma termiņš:	Maksimālais atļaujas izsniegšanas termiņš – 1 gads.
Kontroles mehānisms:	Pašvaldības nosacījumu ievērošanu kontrolē Tallinas pilsētas domes struktūrvienības, kā arī pašvaldības policija.

Vides reklāmas jomā

Atļaujas nosaukums:	Atļauja vides reklāmas izvietojumam Tallinas pilsētā
Atļaujas veids:	Vides reklāmas izvietojuma atļauja
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tallinas pilsētas domes 2006.gada 22.jūnija noteikumi Nr.45, kas nosaka Tallinas pilsētas īpašuma uzturēšanas kārtību; ▶ Tallinas pilsētas domes 2010.gada 17.jūnija noteikumi Nr.33, kas nosaka reklāmas izvietojuma nosacījumus uz ēku sienām, kā arī reklāmas izvietojuma pieteikumu dokumentu izskatīšanas kārtību. ▶ Tallinas pilsētas domes 2009.gada 17.decembra noteikumi Nr.44, kas nosaka reklāmas nodokļa aprēķināšanas kārtību Tallinā; ▶ Reklāmas likums; ▶ Nodokļu likums;

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vietējo nodokļu likums; ▶ Pašvaldību organizācijas likums.
Atļaujas apraksts:	<p>Atļauja vides reklāmas izvietošanai nepieciešama gadījumos, ja vides reklāma tiek izvietota:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Publiskā vietā – teritorija, ēka vai tās daļa, kas ir atvērta publiskai lietošanai vai kas ir pieejama plašai sabiedrībai; ▶ Uz privātā īpašumā esošas zemes vai ēkas, kas ir redzama un pieejama sabiedrībai (gan iekšējās, gan ārējās); ▶ Sabiedriskā transporta līdzekļos (tramvaji, autobusi, taksometri, trolejbusi) – gan transporta iekšienē, gan uz transporta, ja transporta līdzekļa īpašnieka juridiskā adrese reģistrēta Tallinā; ▶ „Digitālās” reklāmas, kuras izvietotas un pieejamas publiskās vietās.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<p>Pirms reklāmas izvietošanas ir jānoskaidro, vai teritorija, kurā paredzēts izvietot reklāmu, ir pašvaldības īpašums vai privātīpašums.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Pieteikums (var būt atšķirīgs dažādos gadījumos); ▶ Reklāmu raksturojošie dokumenti, piemēram, reklāmas fotogrāfija; ▶ Ja attiecināms, privātā īpašuma īpašnieka apstiprinājums reklāmas izvietošanai.
Atbildīgās institūcijas:	<p>Tallinas pilsētas domes rajona pašvaldības Klientu apkalpošanas departaments (pieteikuma saņemšana un atļaujas izsniegšana), Kultūras mantojuma departaments, Transporta departaments, Vēstures departaments, Uzņēmējdarbības departaments (reklāmas nodokļa administrēšana).</p>
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pieteikumu iesniegt pa pastu, klātienē vai elektroniski. 2) Saņemot pieteikumu attiecīgās Tallinas pilsētas rajona pašvaldības Klientu apkalpošanas departamentā, tas tiek tālāk novirzīts pēc piederības kādai citai Tallinas pilsētas domes struktūrvienībai, piemēram, ja reklāmu paredzēts izvietot: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Sabiedriskā transporta līdzekļos – Transporta departaments; ▶ Tallinas vecpilsētā - Vēstures departaments un Kultūras mantojuma departaments. 3) Minētās institūcijas izskata pieteikumu un citus dokumentus un pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu. Izskatīšanas termiņi netiek noteikti. 4) Atļauja tiek izsniegta, kad ir saņemti visu attiecīgo pilsētas domes struktūrvienību apstiprinājumi. 5) Gadījumā, ja nepieciešams, tiek parakstīts nomas līgums par reklāmas izvietošanas vietu, veicot nomas apmaksu vai nu elektroniski vai bankā. <p>Paralēli reklāmas izvietotājam pēc atļaujas saņemšanas ir jāaizpilda reklāmas nodokļa deklarācija (minētās deklarācijas veidlapas paraugu skatīt Ziņojuma 3.pielikumā) un jāiesniedz Tallinas pilsētas domes Uzņēmējdarbības departamentā vismaz vienu dienu pirms reklāmas faktiskās izvietošanas. Tallinā minētais nodoklis ir jāmaksā visiem reklāmas izvietotājiem ar atsevišķiem izņēmumiem, piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Eiropas Savienības informatīvās reklāmas; ▶ Valsts un pašvaldību iestāžu reklāmas; ▶ Muzeju, mākslas izstāžu, teātra izrāžu (izņemot mūziklus), kā arī Dziesmu un deju svētku reklāmas; ▶ Politisko partiju, apvienību un neatkarīgo kandidātu reklāmas vēlēšanu kampaņu laikā; ▶ Patērētājiem paredzētās reklāmas komerciālu preču reklāmai (piemēram, uz galdiem, krēsliem, ledusskapjiem, pelnu traukiem) publisko pasākumu laikā; ▶ Reklāmas, kuras tiek izplatītas tieši cilvēkiem rokās (piemēram, brošūras); ▶ Preču zīmes „Welcome to Estonia” izvietošana saskaņā ar tiesību aktos paredzēto procedūru; ▶ Izvietotās kredītkaršu reklāmas uz ATM bankomātiem un displejos; ▶ Reģistrētās atkritumu apstrādes un pārstrādes uzņēmumu preču zīmes uz atkritumu tvertnēm; ▶ Būvniecības uzņēmumu reklāmas izvietošana pie būvniecības objektiem; ▶ Ceļa zīmju izvietošana saskaņā ar tiesību aktos noteikto kārtību.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	<p>Noteikumos termiņi nav skaidri definēti. Katras atļaujas izskatīšanas ilgums ir atkarīgs no konkrētās reklāmas rakstura.</p>
Izmaksas:	<p>Maksa par reklāmas atļaujas izsniegšanu nav paredzēta.</p> <p>Ja attiecināms, nomas maksa gadījumos, kad reklāma tiek izvietota uz pašvaldības ēkas vai zemes.</p> <p>Reklāmas nodoklis – apmaksā jāveic 15 dienas pēc reklāmas izvietošanas, to veicot bankā, klātienē vai elektroniski. Ja reklāmu paredzēts izvietot uz gadu, apmaksā jāveic reizi ceturksnī. Nodokļa apjoms tiek noteikts saskaņā ar šādiem kritērijiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Reklāmas izmērs - EEK 5 (LVL 0,22) / 1 m² dienā; ▶ Alkoholisko dzērienu reklāmas – sākot ar 6%, EEK 20 (LVL 0,90)/ 1 m²; ▶ Pakalpojumu reklāmai, kurus sniedz bankas un līzings kompānijas, kuras izsniedz kredītus ar procentu likmi virs 25% – EEK 25(LVL 1,12)/ 1 m² dienā;

	<ul style="list-style-type: none"> ▶ „Digitālās reklāmas” – alkoholisko dzērienu reklāmām (stiprums virs 6%), jāmaksā EEK 30 (LVL 1,35)/ 1 m² dienā; banku un līzīng kompāniju pakalpojumiem - EEK 35 (LVL 1,57)/ 1 m² dienā.
Derīguma termiņš:	Maksimālais atļaujas izsniegšanas termiņš – 7 gadi.
Kontroles mehānisms:	Atbilstības kontroli Reklāmas likuma nosacījumiem var īstenot šādas institūcijas – Patērētāju aizsardzības birojs, Valsts Zāļu aģentūra, Veselības aprūpes padome, Augu ražošanas inspektorāts, vietējās pašvaldības struktūrvienības (minētās struktūrvienības veic arī atbilstības pārbaudi pašvaldības normatīvajiem aktiem), Pašvaldības policija.

3.3.3 Tartu pilsētas pašvaldība

Tirdzniecības jomā

Atļaujas nosaukums:	Atļaujas izsniegšana sezonālai tirdzniecībai publiskās vietās Tartu pilsētā
Atļaujas veids:	Atļauja tirdzniecībai publiskās vietās Tartu pilsētā
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tartu pilsētas domes 2005.gada 11.aprīļa noteikumi Nr.10, kas nosaka sezonālās tirdzniecības atļauju izsniegšanas kārtību (ar grozījumiem); ▶ Tirdzniecības likums.
Atļaujas apraksts:	Atļauja nepieciešama sezonālās tirdzniecības uzsākšanai publiskās vietās Tartu pilsētā. Noteikumi nosaka, ka Tartu centrā atļauts tirgot tikai ziedus, suvenīrus, grāmatas, mākslas priekšmetus, saldējumu, kā arī izīrēt elektriskās un mehāniskās ierīces bērniem.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pieteikums; 2) Vietas plāns, kur vēlas veikt tirdzniecību (tajā skaitā, tirdzniecības vietas fotogrāfija); 3) Teritorijas īpašnieka piekrišana tirdzniecībai viņam piederošā īpašuma teritorijā; 4) Infrastruktūras atļaujas (gadījumos, ja pastāv risks, ka tirdzniecību paredzēts veikt vietās, kuras šķērso kanalizācijas caurules un elektrības stabi); 5) Tirdzniecībai paredzēto produktu vai pakalpojuma apraksts.
Atbildīgās institūcijas:	Tartu pilsētas domes Uzņēmējdarbības attīstības departaments. Nepieciešamības gadījumā departaments nodrošina nepieciešamo saskaņojumu ar Satiksmes, Arhitektūras, Vides un Būvniecības departamentu.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pieteikums un pamatojošie dokumenti tiek iesniegti (klātienē, pa e-pastu, faksu) Tartu pilsētas domes Uzņēmējdarbības attīstības departamentā; 2) Ja attiecināms, tiek iesaistītas citas Tartu pilsētas domes struktūrvienības atļaujas izsniegšanas saskaņošanai; 3) Tiek pieņemts lēmums (Uzņēmējdarbības attīstības departaments) un izsniegta atļauja.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	20 kalendārās dienas. Gadījumā, ja nav iesniegti visi dokumenti vai arī tiek pārkāpti likumi, tad atļauja tiek atteikta.
Izmaksas:	Maksa par atļaujas izsniegšanu nav paredzēta.
Derīguma termiņš:	Nav noteikts, bet noteikumos paredzēts, ka atļauja izsniedzama uz noteiktu laiku.
Kontroles mehānisms:	Tartu pilsētas domes Uzņēmējdarbības attīstības departaments.

Vides reklāmas jomā

Atļaujas nosaukums:	Atļauja vides reklāmas izvietojšanai Tartu pilsētā
Atļaujas veids:	Vides reklāmas izvietojšanas atļauja
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Tartu pilsētas domes 2004.gada 5.augusta noteikumi Nr.19, kas nosaka nosacījumus reklāmu izvietojšanai Tartu pilsētā; ▶ Tartu pilsētas domes 2002.gada 19.decembra noteikumi Nr.10 par reklāmas izvietojšanas nodokli; ▶ Reklāmas likums; ▶ Nacionālā mantojuma aizsardzības likums.
Atļaujas apraksts:	Tartu pašvaldības izstrādātajos reklāmas dizaina noteikumos ir ietverta informācija par reklāmas izvietojšanu, ņemot vērā vietu, izmērus un reklamējamās objektus. Minētie nosacījumi izstrādāti tā, lai nebūtu pretrunā ar Reklāmas likumā noteikto kārtību.

Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pieteikums; 2) Dokuments, kur ietvertas reklāmas krāsas un izmērs, fotogrāfijas vai skices; 3) Forma, kuru saskaņojis teritorijas īpašnieks, kurā plānots izvietot konkrēto reklāmu; 4) Ja reklāmu plānots izvietot vecpilsētā, jāiegūst Vēsturiskā mantojuma departamenta saskaņojums.
Atbildīgās institūcijas:	Tartu pilsētas domes Arhitektūras un būvniecības departaments, Nodokļu departaments.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pieteikums un pamatojošie dokumenti tiek iesniegti (klātienē, pa e-pastu, faksu) Tartu pilsētas domes Arhitektūras un būvniecības departamentā; 2) Tiek pieņemts lēmums par atļaujas izsniegšanu (Arhitektūras un būvniecības departaments); 3) Ja tiek saņemta atļauja reklāmas izvietojšanai, tad tiek noslēgts līgums ar pašvaldību (nav noteikta standarta forma, katru reizi tā ir atšķirīga). Līguma nosacījumi arī var būt dažādi; 4) Tiek veikta reklāmas uzstādīšana; 5) Tiek iesniegta Reklāmas nodokļa deklarācija elektroniski, klātienē vai pa pastu vienu dienu pēc reklāmas uzstādīšanas.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	Konkrēti termiņi noteikumos nav definēti.
Izmaksas:	<p>Nav paredzēta atsevišķa maksa par reklāmas atļaujas izsniegšanu.</p> <p>Nomas maksa par reklāmas izvietojšanu uz pašvaldības īpašuma.</p> <p>Reklāmas nodokļa izmaksas – to apmērs ir atkarīgs no reklāmas izmēra, izvietojšanas vietas un ilguma, piemēram:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Reklāmas izvietojšana ārpus Tartu centra – EEK 4 (LVL 0,18) dienā; ▶ Reklāmas izvietojšana sabiedriskajā transportā - EEK 13 (LVL 0,58) dienā. <p>Nodokli nepiemēro Eiropas Savienības izvietotajām reklāmām, pašvaldības vēlēšanu aģitācijas materiāliem, muzeju, izstāžu, kino, teātru, sporta notikumu reklāmām, būvniecības vietās uzstādītajām būvuzņēmēju reklāmām, iekšējās sabiedriskā transporta iekšienē izvietotajām reklāmām, reklāmām, kuras mazākas par 0.5m², uz durvīm, sienām, sabiedriskā transporta pieturvietās un uz atkritumu pārstrādes automašīnām izvietotajām reklāmām.</p>
Derīguma termiņš:	Maksimālais atļaujas derīguma termiņš - 3 gadi.
Kontroles mehānisms:	Tartu pilsētas domes Arhitektūras un būvniecības departaments nodrošina vides reklāmas izvietojšanas nosacījumu ievērošanas kontroli. Gadījumā, ja reklāma netiek uzturēta saskaņā ar atļaujas izsniegšanas nosacījumiem, var tikt ierosināts administratīvais process.

3.3.4 Pērnavas pilsētas pašvaldība

Tirdzniecības jomā

Atļaujas nosaukums:	Sezonālās tirdzniecības atļaujas izsniegšana Pērnavas pilsētā
Atļaujas veids:	Sezonālās tirdzniecības atļauja
Regulējošie dokumenti:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pērnavas pilsētas domes 2004.gada 3.decembra noteikumi Nr.22, kas nosaka sezonas tirdzniecības atļauju izsniegšanu. 2) Tirdzniecības likums.
Atļaujas apraksts:	<p>Atļauja tiek izsniegta gadījumā, ja paredzēts uzsākt sezonas tirdzniecību pašvaldības teritorijā.</p> <p>Pirms pieteikšanās atļaujai pieteicējam ir jāizvērtē atbilstība vismaz šādiem nosacījumiem – potenciālā tirdzniecības vieta nedrīkst būt traucējoša tajā pašā teritorijā dzīvojošajiem kaimiņiem un tai ir jāiekļaujas apkārtnē vidē (gan estētiski, gan higiēniski). Ja paredzēta pārtikas tirdzniecība, nepieciešams uzstādīt žogu. Sezonālajā tirdzniecībā nav atļauts izmantot plastmasas mēbeles un ziedus.</p> <p>Pašvaldības izstrādātie noteikumi ietver sarakstu, kādus pakalpojumus/ produktus kādās pilsētās vietās var sniegt/tirgot.</p>
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pieteikums; 2) Tirdzniecības vietas fotogrāfija (mērogā 1:500); 3) Produktu saraksts, norādot paredzēto produktu ieguves veidu; 4) Zemes piederību (nomāta vai privāta) apliecinājoši dokumenti.
Atbildīgās	Pērnavas pilsētas domes Ekonomikas departaments, Pilsētas arhitekts, Satiksmes un nekustamā īpašuma

Institūcijas:	departaments.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Sezonālais tirgotājs iesniedz pieteikuma formu Pērnavas pilsētas domes Ekonomikas departamentā; 2) Pirms atļaujas izsniegšanas pieteikums tiek saskaņots ar citām Pērnavas pilsētas domes struktūrvienībām (ja attiecināms): <ul style="list-style-type: none"> ▶ Satiksmes un nekustamā īpašuma jomā - Ekonomikas departamenta atbildīgie darbinieki; ▶ Pilsētas arhitekts; ▶ Jebkurš cits departaments. 3) Pēc visu struktūrvienību saskaņojuma saņemšanas Pērnavas pilsētas domes Ekonomikas departaments izsniedz atļauju.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	10 kalendārās dienas.
Izmaksas:	Maksa par atļauju izsniegšanu nav paredzēta.
Derīguma termiņš:	Atļauja derīga tikai uz vienu sezonu.
Kontroles mehānisms:	<p>Sezonas tirdzniecības laikā atļaujai jābūt pie tirgotāja. Sezonālās tirdzniecības noteikumu ievērošanas kontroli var veikt 3 institūcijas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Pašvaldības policija; 2) Pērnavas pilsētas domes Plānošanas departaments; 3) Pērnavas pilsētas domes Ekonomikas departaments.

Vides reklāmas jomā

Atļaujas nosaukums:	Atļauja vides reklāmas izvietošanai Pērnavas pilsētā
Atļaujas veids:	Atļauja vides reklāmas izvietošanai
Regulējošie dokumenti:	<ol style="list-style-type: none"> 2) Pērnavas pilsētas domes 2010.gada 18.marta noteikumi Nr.12, kas nosaka reklāmas atļaujas izsniegšanas nosacījumus. 3) Pērnavas pilsētas domes 2010.gada 16.decembra noteikumi Nr. 43, kas nosaka reklāmas izvietošanas nosacījumus. 4) Pērnavas pilsētas domes 2006.gada 1.februāra noteikumi Nr.1, kas nosaka reklāmas nodokļa aprēķināšanas kārtību. 5) Reklāmas likums.
Atļaujas apraksts:	Detalizēts vides reklāmas atļaujas apraksts minētajos noteikumos nav ietverts. Pieprasot atļauju vides reklāmas uzstādīšanai, ir jāņem vērā, lai tās izskats un atrašanās vieta iekļautos arhitektūras vidē, ievērotu atbilstošos kultūrvēsturiskos principus, paredzot labākās prakses ievērošanu.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Pieteikuma forma; 2) Reklāmas fotogrāfija un tās izvietošanas plāns (atspoguļojot reklāmu perspektīvā); 3) Ja vietai, kur reklāma ir izvietota, ir vairāki īpašnieki, to rakstisks apstiprinājums;
Atbildīgās institūcijas:	Pērnavas pilsētas domes Plānošanas departaments ir atbildīgs par pieteikumu atļaujām izskatīšanu un atļauju izsniegšanu, to pagarināšanu, atcelšanu vai izmaiņu veikšanu izsniegtajās atļaujas. Ja nepieciešams, tiek iesaistīts Transporta departaments, Kultūras departaments.
Pieteikumu izskatīšanas kārtība:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Reklāmas izvietotājs iesniedz pieteikumu Pērnavas pilsētas domes Plānošanas departamentā klātienē, pa e-pastu vai pa faksu; 2) Ja nepieciešams, pieteikums tiek tālāk novirzīts citām domes struktūrvienībām, piemēram: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Gadījumā, ja reklāmu paredzēts uzstādīt uz ceļa vai pie tā aizsargjoslas – pieteikums tiek novirzīts Transporta departamentam; ▶ Gadījumā, ja reklāmu paredzēts uzstādīt Pērnavas vecpilsētā – pieteikums tiek novirzīts Kultūras departamentam. 3) Minētās struktūrvienības izskata pieteikumu un citus dokumentus un pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu 7 darba dienu laikā. 4) Atļauja tiek izsniegta, kad ir saņemti visu attiecīgo pilsētas domes struktūrvienību apstiprinājumi. 5) 5 dienu laikā pēc reklāmas izvietošanas, reklāmas izvietotājs iesniedz nodokļu deklarāciju (pa pastu vai klātienē) pašvaldības nodokļu inspektoram.

	6) Pašvaldības nodokļu inspektors veic deklarācijas pārbaudi un izsūta rēķinu reklāmas izvietotājam vismaz 30 dienas pirms paredzētā apmaksas termiņa.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	7 darba dienas. Ja pašvaldība pieteikumā konstatē kļūdas (piemēram, pilnībā neizpildīta forma vai arī daļēji iesniegti dokumenti), tad pieteikuma iesniedzējam 5 darba dienu laikā ir jāizlabo kļūdas, iesniedzot pieteikumu atkārtoti.
Izmaksas:	Maksa par atļaujas izsniegšanu nav paredzēta. Vides reklāmas izvietojšanas izmaksas tiek aprēķinātas, ņemot vērā vismaz šādus parametrus: izmērs, reklāmas izvietojšanas vieta. Daži reklāmas izvietojšanas izmaksu piemēri: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Pērnavas centrā – EEK 180 (LVL 8,08) / 1 m2 dienā. ▶ Citos pilsētas rajonos – EEK 120 (LVL 5,39)/ 1 m2 dienā. ▶ Sabiedriskajā transportā – EEK 200 (LVL 8,98)/1 m2 dienā. ▶ Gadījumā, ja tiek reklamēti alkoholiskie dzērieni (stiprāki par 22%) - maksa tiek divkārtota. ▶ Gadījumā, ja reklāma tiek izvietota uz ēkas, kura atrodas privātpašumā, tad maksa tiek samazināta uz pusi. ▶ „Digitālajām” reklāmām – maksa tiek divkārtota.
Derīguma termiņš:	Maksimālais atļaujas izsniegšanas termiņš – 3 gadi.
Kontroles mehānisms:	Pērnavas pilsētas domes atbildīgās struktūrvienībās veic kontroli par izvietotās reklāmas atbilstību noteikumiem.

3.3.5 Narvas pilsētas pašvaldība

Tirdzniecības jomā

Specifiski nosacījumi netiek izvirzīti un atļaujas ielu tirdzniecībai tiek izsniegtas saskaņā ar Tirdzniecības likumu.

Vides reklāmas jomā

Atļaujas nosaukums:	Atļauja vides reklāmas izvietojšanai Narvas pilsētā
Atļaujas veids:	Atļauja vides reklāmas izvietojšanai
Regulējošie dokumenti:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Narvas pilsētas domes 2006.gada 20.oktobra noteikumi Nr.44, kas nosaka reklāmas izvietojšanas nosacījumus; ▶ Narvas pilsētas domes 2006.gada 29.jūnija noteikumi Nr.24, kas nosaka reklāmas nodokļa aprēķināšanas kārtību; ▶ Reklāmas likums.
Atļaujas apraksts:	Atļauja piešķir tiesības vides reklāmas izvietojšanai Narvas pilsētā. Narvas pilsētas pašvaldības izstrādātie noteikumi nosaka, kurās pašvaldības teritorijās ir atļauta vides reklāmas izvietojšana, nosakot reklāmas izvietojšanas pamatnosacījumus un reklāmas izvietotāja pienākumus.
Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:	<p>I. Gadījumā, ja ir paredzēta reklāmas izvietojšana uz pašvaldības īpašuma:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Reklāmas izvietotājam ir jāsaņem pieteikums saskaņā ar domes apstiprināto veidlapu. Pirms pieteikuma iesniegšanas, reklāmas izvietotājam ir jāsaņem apstiprinājums no Nekustamā īpašuma departamenta, kurš uzliek parakstu, ka reklāmas izvietotājam ir atļauts izvietot reklāmu uz pašvaldībai piederošas zemes vai ēkas. 2) Apstiprinātais pieteikums ir jāiesniedz Attīstības un ekonomikas departamentā. Kopā ar pieteikumu ir jāiesniedz šādi dokumenti: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Reklāmas skice, norādot tās izmērus un krāsas, kuru apstiprinājis Arhitektūras un pilsētas plānošanas departaments; ▶ Gadījumā, ja reklāmu paredzēts novietot uz zemes, reklāmas izvietojuma plāns (mērogs 1:500); ▶ Gadījumā, ja reklāmu paredzēts piestiprināt pie sienas, foto montāža. <p>II. Pārējos gadījumos:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Parakstīts pieteikums (saskaņā ar domes apstiprināto veidlapu) ir jāiesniedz Attīstības un ekonomikas departamentā. Kopā ar pieteikumu ir jāiesniedz šādi dokumenti: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Reklāmas skice, norādot tās izmērus un krāsas, kuru apstiprinājis Arhitektūras un pilsētas plānošanas departaments; ▶ Gadījumā, ja reklāmu paredzēts novietot uz zemes, reklāmas izvietojuma plāns (mērogs 1:500); ▶ Gadījumā, ja reklāmu paredzēts piestiprināt pie sienas, foto montāža.
Atbildīgās institūcijas:	Narvas pilsētas domes Attīstības un ekonomikas departaments sadarbībā ar citām domes struktūrvienībām (Arhitektūras un pilsētas plānošanas departaments, Nekustamā īpašuma departaments).
Pieteikumu	▶ Pieteikums tiek saņemts Attīstības un ekonomikas departamentā (elektroniski, pa pastu vai klātienē);

Izskatīšanas kārtība:	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Attīstības un ekonomikas departaments vienojas arī Narvas domē; ▶ Narvas dome apstiprina pieteikumu; ▶ Tiek izsniegta atļauja.
Atļauju izsniegšanas termiņš:	Noteikumos termiņi nav skaidri definēti. Precizējumu gadījumā parasti atļauja tiek izsniegta 15 darba dienu laikā.
Izmaksas:	Nav norādītas.
Deiņguma termiņš:	Nav noteikts.
Kontroles mehānisms:	Reklāmas izvietojuma nosacījumu ievērošanas kontroli var veikt: Pašvaldības policija, Narvas pilsētas domes struktūrvienības.

3.4. Būtiskākie secinājumi

Būtiskākie secinājumi, balstoties uz Igaunijas valsts līmeņa normatīvā regulējuma un pašvaldību normatīvā regulējuma un noteiktās kārtības analīzi atļauju saņemšanai vides reklāmas un tirdzniecības jomās, ir šādi:

- ▶ Pašvaldībām saskaņā ar valsts konstitūciju ir deleģēta salīdzinoši liela vara, tāpēc tirdzniecības un vides reklāmas jomās atļauju izsniegšanas procedūras, pieeja, pārbaūžu un nodevu apmēru noteikšana ir decentralizēta – katras pašvaldības kompetencē.
- ▶ Valsts līmenī nozari regulējošajos likumos (piemēram, Vietējo nodokļu likumā un Reklāmas likumā) ir noteikti konkrēto jomu regulējošie pamatprincipi vispārīgā līmenī, piemēram, sniegti termiņu skaidrojumi un noteikts uzraudzības mehānisms, tajā pašā laikā pašvaldībām deleģējot procedūru atļauju saņemšanai un nodevu noteikšanas kārtības izstrādi.
- ▶ Igaunijā pieņemtais Tirdzniecības likums ietver visus pamatnosacījumus tirdzniecības atļauju izsniegšanai, līdz ar to paredzot iespēju pašvaldībai piemērot likumā noteikto kārtību, papildus izvērtējot, vai ir nepieciešama atsevišķas kārtības izstrāde saskaņā ar likumā sniegto deleģējumu pašvaldībām noteikt vietas, kurās ir atļauta ielu tirdzniecība, piemērojamo maksu, tirdzniecības nosacījumus publisko pasākumu laikā, kā arī veikt minētā likuma nosacījumu uzraudzību. Analīzes ietvaros tika konstatēts, ka Narvas pašvaldība nav paredzējusi atsevišķa regulējuma izdošanu.
- ▶ Valsts līmenī spēkā ir Vietējo nodokļu likums, kas nosaka, ka pašvaldības ir tiesīgas savā administratīvajā teritorijā noteikt atsevišķus papildus nodokļus, piemēram, reklāmas (izplatīts Tallinas, Pērnavas un Tartu pilsētas pašvaldībās) vai tirdzniecības nodokli (Tallinas pilsētas pašvaldībā, ieviests no 2010. gada).
- ▶ Saskaņā ar Ekonomisko darbību reģistrācijas likumu valsts pašvaldībām ir deleģējusi arī uzņēmumu reģistrēšanas funkciju atbilstoši ekonomiskajām aktivitātēm konkrētajā pašvaldībā.
- ▶ Analizējot atļauju saņemšanas procedūras četrās Igaunijas pašvaldībās – Tallinas, Pērnavas, Tartu un Narvas pilsētā, tika konstatēts, ka atļauju izsniegšanas procedūras ir atšķirīgas. Sarežģītākas un ne visos gadījumos skaidri saprotamas atļauju izsniegšanas procedūras ir lielajās pilsētās, mazākajās pašvaldībās tās parasti ir vienkāršākas. Narvas pilsētas pašvaldība tirdzniecības jomā atsevišķu regulējumu vispār nav paredzējusi un tirdzniecības atļaujas izsniedz saskaņā ar Tirdzniecības likumā noteikto kārtību.
- ▶ Igaunijā tikai dažu pašvaldību mājas lapās ir ievietota vispārīga informācija par pakalpojumu saņemšanu angļu valodā, taču nevienas no pētījumā iekļauto pašvaldību mājas lapām nebija pieejama informācija konkrēti par atļauju saņemšanas kārtību.
- ▶ Pētījumu ietvaros analizēto četru pašvaldību piemēroto nosacījumu kopsavilkums pieejams zemāk esošajā tabulā:

Tirdzniecības jomā:

Pašvaldības nosaukums	Atļaujas nosaukums	Iesniedzamo dokumentu skaits	Dokumentu izskatīšanas laiks	Atļaujas derīguma termiņš	Izmaksas (no – līdz)
Attiecināms uz visām pašvaldībām	Tirdzniecības uzņēmumu reģistrācija Ekonomisko aktivitāšu reģistrā	2	5 darba dienas	Nav noteikts	EEK 300 (LVL 13,47)
Tallinas pilsētas	Atļaujas izsniegšana ielu tirdzniecībai	2 (+1)	Nav noteikts, parasti 5 darba	Līdz 1 gadam	EEK 15 (LVL 0,67) – EEK 1000 (LVL)

pašvaldība			dienas		44,90) par 1 m2 dienā
Tartu pilsētas pašvaldība	Atļaujas izsniegšana sezonālai tirdzniecībai publiskās vietās Tartu pilsētā	4 (+1)	20 kalendārās dienas	Nav noteikts	Nav informācijas
Pērnavas pilsētas pašvaldība	Sezonālās tirdzniecības atļaujas izsniegšana Pērnavas pilsētā	4	10 kalendārās dienas	1 sezona	Nav informācijas
Narvas pilsētas pašvaldība	Specifiski nosacījumi netiek izvirzīti un atļaujas ielu tirdzniecībai tiek izsniegtas saskaņā ar Tirdzniecības likumu.				

Vides reklāmas jomā:

Pašvaldības nosaukums	Atļaujas nosaukums	Iesniedzamo dokumentu skaits	Dokumentu izskatīšanas laiks	Atļaujas derīguma termiņš	Izmaksas (no - līdz)
Tallinas pilsētas pašvaldība	Atļauja vides reklāmas izvietojšanai Tallinas pilsētā	2 (+1)	Nav noteikts	Līdz 7 gadiem	EEK 5 (LVL 0,22) - EEK 35 (LVL 1,57) par 1 m2 dienā
Tartu pilsētas pašvaldība	Atļauja vides reklāmas izvietojšanai Tartu pilsētā	3 (+1)	Nav noteikts	Līdz 3 gadiem	EEK 4 (LVL 0,18) - EEK 13 (LVL 0,58) dienā
Pērnavas pilsētas pašvaldība	Atļauja vides reklāmas izvietojšanai Pērnavas pilsētā	2 (+1)	7 darba dienas	Līdz 3 gadiem	EEK 120 (LVL 5,39) - EEK 400 (LVL 17,96) dienā par 1 m2.
Narvas pilsētas pašvaldība	Atļauja vides reklāmas izvietojšanai Narvas pilsētā	4	Nav noteikts, bet parasti 15 kalendāro dienu laikā	Nav noteikts	Nav informācijas

4. Ziemeļvalstu pieredzes analīze pašvaldību administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem

4.1. Somijas pieredzes analīze

4.1.1 Somijas publiskā sektora raksturojums

Pamatinformācija par Somijas valsts iekārtu

Somija ir centralizēta, unitāra valsts, kur centrālā valsts pārvalde sastāv no parlamenta, republikas prezidenta un valdības vadītāja. Somijas valsts pārvalde sastāv no centrālās, reģionālās un vietējās administrācijas:

- ▶ Centrālā līmenī – valdība, kas sastāv no 11 ministrijām un premjerministra biroja:
 - ▶ Premjerministra birojs;
 - ▶ Ārlietu ministrija;
 - ▶ Tieslietu ministrija;
 - ▶ Iekšlietu ministrija;
 - ▶ Aizsardzības ministrija;
 - ▶ Finanšu ministrija;
 - ▶ Izglītības un kultūras ministrija;
 - ▶ Zemkopības un mežsaimniecības ministrija;
 - ▶ Transporta un komunikāciju ministrija;
 - ▶ Nodarbinātības un ekonomikas ministrija;
 - ▶ Sociālās un veselības aprūpes ministrija;
 - ▶ Vides ministrija.
- ▶ Reģionālā līmenī - pašvaldību administrācija nesē ir reformēta un jaunā organizācija darbojas kopš 2010.gada sākuma. Somijā ir sešas Reģionālo pašvaldību administrāciju aģentūras (AVI), kas nosaka un kontrolē reģionu funkcijas. Aģentūras ir atbildīgas par vietēja līmeņa normatīvo aktu izpildi un tiesiskās aizsardzības nodrošināšanu, pamata publisko pakalpojumu pieejas nodrošināšanu, vides aizsardzību, publisko aizsardzību un darba vides izveidi reģionos. Reģionālo pašvaldību administrāciju aģentūras (AVI) iekļauj 15 Ekonomiskās un vides (ELY) attīstības centrus. Šīs struktūras veicina uzņēmējdarbību, darba tirgus funkcionēšanu, izglītības un kultūras aktivitātes, nodrošina drošas un efektīvi organizētas transporta funkcijas, veselīgu vidi un ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu reģionos, kā arī risina darbaspēka imigrācijas jautājumus.
- ▶ Vietējā līmenī - vietējo pašvaldību administrācija sastāv no policijas un prokuratūras, dzimtsarakstu un nodokļu nodaļas.

Somijas apgabalu pārvalde sastāv pašvaldībām un apvienotajām pašvaldību pārvaldēm. 2010.gada sākumā valstī bija 342 pašvaldības un 226 apvienotās pārvaldes.

Somijas pašvaldību organizētie pakalpojumi

Saskaņā ar Somijas konstitūcijā ietvertu deleģējumu Somijas pašvaldības ir atbildīgas par savu pārvaldi. Gadījumā, ja valdība vēlas nodot pašvaldībai kādu jaunu funkciju, deleģējums ir jāietver kādā normatīvajā aktā.

Būtiskākās pašvaldībām deleģētās funkcijas, kur pašvaldības darbojas kā valdības „aģenti” ir sociālie un veselības aprūpes pakalpojumi, kā arī lielākā daļa izglītības (izņemot augstāko izglītību) un kultūras pakalpojumu. Šo pakalpojumu nodrošināšanai ir izstrādāts valsts līmeņa vispārējais normatīvais regulējums un pašvaldība var tikai daļēji interpretēt minētos nosacījumus, taču ir pilnībā atbildīga par pakalpojumu sniegšanas nodrošināšanu savā teritorijā. Zemāk esošajā tabulā ietverti galvenie Somijas pašvaldību pakalpojumi:

Tabula 3. Somijas pašvaldību sniegtie pakalpojumi

Pašvaldību sniegto pakalpojumu joma	Pakalpojumu grupas
-------------------------------------	--------------------

Izglītība	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vispārējā un vidusskolas līmeņa izglītība; ▶ Arodskolas; ▶ Politehnikums; ▶ Pieaugušo izglītība; ▶ Mūzikas un mākslas skolas
Kultūra	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bibliotēkas; ▶ Citi kultūras pakalpojumi (teātri, muzeji, orķestri u.c.).
Veselības aprūpe	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Primārā aprūpe; ▶ Speciālista aprūpe; ▶ Zobārstniecība; ▶ Vides veselības aprūpe (veselības aizsardzība).
Labklājība	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Bērnu dienas aprūpe; ▶ Veco ļaužu aprūpe; ▶ Cilvēku ar speciālām vajadzībām aprūpe; ▶ Bērnu aizsardzība un labklājība; ▶ Maznodrošināto atbalsts; ▶ Rehabilitācijas nodrošināšana no alkoholisko dzērienu vai narkotisko vielu atkarīgajiem.
Sports un brīvais laiks	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Parki un brīvdabas vietas; ▶ Sporta iespējas.
Citi	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Zemes izmantošanas plānošana un būvuzraudzība; ▶ Pašvaldību dzīvokļu celtniecība un publiskā celtniecība; ▶ Tirdzniecības un nodarbinātības veicināšana; ▶ Sabiedriskā transporta organizēšana; ▶ Vides atļauju izsniegšana, ar likumu deleģēto vides prasību ievērošanas uzraudzība; ▶ Atkritumu apsaimniekošana.

Pašvaldību sadarbības formas

Pašvaldības var sadarboties savā starpā, veidojot kopēju pārvaldi jebkuram pakalpojumam, bet apvienotās pārvaldes sadarbība ir obligāta veselības aprūpē (slimnīcās) un reģionālajā padomē. Lai efektīvāk organizētu veselības aprūpi, mazās pašvaldības kopā ir izveidojušas pašvaldību birojus, kas iekļauj vairāk kā vienu vietējo pārvaldi (jo daudzas mazās pašvaldības ir pārāk nelielas, lai to darītu patstāvīgi). Sadarbība tiek organizēta kā klienta-ražotāja modeļi, kur viena pašvaldība veic noteiktus uzdevumus citas pašvaldības labā (*Host municipality model*). Šāda veida organizācijas galvenais mērķis ir decentralizēta, uz sadarbības tīklu balstīta darbības modeļa izveidošana.

Pašvaldību līgumiskā sadarbība ir ļoti izplatīta atkritumu apsaimniekošanas jomā, ūdens apgādē, neatliekamās palīdzības, ugunsdzēsības un policijas pakalpojumu nodrošināšanā, būvniecībā, patērētāju un parādnieku padomu sniegšanas jomā un izglītībā. Piemēram, pašreiz Somijā ar likumu ir noteikts, ka pašvaldībām ir jāslēdz savstarpēji sadarbības līgumi glābšanas dienestu funkciju nodrošināšanai.

Arī komunālo pakalpojumu nodrošināšanas jomā pašvaldību iesaistes līmenis var būt dažāds, jo pašvaldību komunālo pakalpojumu sniedzēji pieder gan pašvaldībām, gan arī privātiem uzņēmumiem. Pašreiz Somijā ir apmēram 150 pašvaldībām piederoši komunālo pakalpojumu sniedzēji un 1300 sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kuru īpašnieces ir pašvaldības. Daudzos reģionos, pašvaldības ir atbildīgas par elektroapgādi un rajona siltumapgādi. Lielākajām pilsētām ir arī pašiem savi enerģijas ražošanas uzņēmumi. Sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kooperatīvas sabiedrības un fondi piedāvā iespēju kombinēt publisko un privāto kapitālu, lai īstenotu prasībām atbilstošus projektus un izveidotu pakalpojumu sistēmas. Piemēram, vietējās pārvaldes ir izveidojušas vienotas atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumus, pilsētu attīstības un uzņēmumu pakalpojumu uzņēmumus, kā arī veselības aprūpes sniegšanas uzņēmumus. Vienlaicīgi pašvaldības var apvienoties ar citām pašvaldībām pakalpojumu nodrošināšanā vai arī piesaistīt privātā sektora uzņēmumus.

Kainuu Reģionālā padome ir kā izņēmums. Kopš 2005.gada tā ir bijusi atbildīga par lielāko daļu no reģiona pakalpojumiem. Kainuu (kopā ar Aland) ir vienīgais Somijas reģions, kur ir tieši vēlēta reģionālā asambleja. Tas ir plānveida eksperiments un pieredze no Kainuu reģiona tiks ņemta vērā, attīstot citas Somijas pašvaldību administrācijas.

4.1.2 Somijas valsts līmenī veiktie pasākumi administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem

4.1.2.1 Nacionālais rīcības plāns 2009.-2012.gadam

2007. gadā Somijas valdība izstrādāja Valdības stratēģisko dokumentu (Premjerministra biroja publikācijas Nr.4/2008), kurš ietver pamatprincipus laba likumprojekta izstrādei un likumprojekta ietekmes novērtēšanai, uzsverot labāka regulējuma politikas īstenošanas nozīmi. Par vienu no normatīvo aktu uzlabošanas pasākumu mērķiem tika izvirzīta plašu reformu veikšana dažādās likumdošanas jomās. Lai samazinātu administratīvo slogu uzņēmējdarbībai, par mērķi tika izvirzīta likumdošanas vienkāršošanu vairākās prioritārajās jomās.

2008.gada 6.augustā Somijas Nodarbinātības un ekonomikas ministrija izveidoja darba grupu, kuras atbildībā tika nodota Nacionālā rīcības plāna administratīvā sloga samazināšanai uzņēmumiem sagatavošana, ieviešana un uzraudzība. Minētā darba grupa tika izveidota ar mērķi uzlabot uzņēmējdarbības vides priekšnosacījumus valsts līmenī. 2009.gada 12.martā Somijas valdība izskatīja un apstiprināja starpziņojumu par darba grupas plānoto darbību projekta ietvaros 2009. – 2010.gadā.

Somijas Nacionālais rīcības plāns par administratīvā sloga samazināšanu uzņēmumiem ir saistīts ar vispārējo ES mērķi un stratēģiju administratīvā sloga mazināšanā. Tas uzlabos uzņēmējdarbības veikšanas apstākļus - īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Nacionālais rīcības plāns ir izstrādāts saskaņā ar ES rīcības programmu, ņemot vērā gan ES likumdošanas izvirzītās prasības, gan arī vietēja mēroga normatīvo aktu nepilnības, kas palielina administratīvo slogu.

Nacionālajā rīcības plānā tiek uzsvērts, ka administratīvais slogs krietni palielina uzņēmumu administratīvās izmaksas, kas radušās no obligātām informācijas sniegšanas prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos, dažādām iestādēm vai trešajām personām (piemēram, saistībā ar darbiniekiem vai patērētājiem). Raksturīgi administratīvā sloga piemēri, kas veidojas no normatīvo aktu prasību izpildes, ir uzņēmumu pienākumi iesniegt dažādus ziņojumus, pieteikumus, atskaites, reģistrēties, pieteikties dažādu licenču saņemšanai.

Rīcības plāna mērķis ir samazināt administratīvo slogu uzņēmējdarbībai Somijā par 25% laika periodā no 2006.gada līdz 2012.gadam, īpaši koncentrējoties uz nacionālās likumdošanas pilnveidošanu un citām no normatīvajiem aktiem izrietošajām procedūrām. Administratīvo slogu paredzēts samazināt, vienkāršojot pašreizējo normatīvo bāzi un izvirzītās informācijas iesniegšanas prasības.

Nacionālajā rīcības plānā ir izvirzītas šādas prioritārās jomas:

- ▶ Nodokļu uzskaitē un iekasēšana;
- ▶ Statistikas apkopošana;
- ▶ Lauksaimniecības subsīdiu saņemšanas procedūru vienkāršošana;
- ▶ Pārtikas drošības un kvalitātes sertifikācijas administratīvo procedūru vienkāršošana;
- ▶ Darba devēja informācijas apkopošanas sniegšanas nosacījumu vienkāršošana;
- ▶ Finanšu atskaišu sniegšanas procesa vienkāršošana;
- ▶ Ar vidi saistīto atļauju saņemšanas procedūru vienkāršošana.

Administratīvā sloga samazināšanas metodes

Elektroniskās komunikācijas tehnoloģiju attīstība Somijā tiek uzskatīta par galveno priekšnosacījumu, lai sakārtotu un atvieglotu nepieciešamās informācijas sniegšanu attiecīgajai iestādei, tādējādi samazinot administratīvo slogu valsts pārvaldes līmenī. Elektroniskās komunikācijas tehnoloģiju attīstība uzņēmējiem izvēlēta kā rīcības plāna horizontālā prioritāte, plānojot maksimāli elektronizēt un sistematizēt informācijas iesniegšanu. Vienlaicīgi uzsvars uz klientu orientētu komunikāciju visā publiskajā sektorā.

Papildus iepriekšminētajam elektroniskās komunikācijas tehnoloģiju attīstība uzlabo informācijas apmaiņu arī starp valsts pārvaldes institūcijām, radot elektroniskus datu arhīvus un nodrošinot iespēju veidot kopējas datubāzes, kuras pieejamas vienlaicīgi uz vienota tīkla. E-pakalpojumu funkcionalitātes platforma (piemēram, uzņēmumu konti) ļaus izmantot informāciju

dažādās valsts pārvaldes iestādēs un nodrošinās, ka uzņēmumiem nebūs jāsniedz informācija katrā institūcijā atsevišķi. Katram uzņēmumam datubāzē būs savs atsevišķs profils, kurā glabāsies visa attiecīgā informācija par komersantu.

4.1.2.2 Ministriju veiktie specializētie administratīvā sloga samazināšanas pasākumi Nacionālā rīcības plāna ietvaros

Finanšu ministrija

► Elektroniskās komunikācijas tehnoloģiju attīstība

Finanšu ministrija ir atbildīga par elektroniskās komunikācijas pakalpojumu projekta koordinēšanu. Projekta galvenais mērķis ir ieviest e-pakalpojumus un e-administrāciju līdz 2015.gadam, nosakot šādu vīziju – Somijā ir izveidota vienota tīkveida publisko pakalpojumu administrēšana, nodrošinot administratīvo pakalpojumu pieejamību ar dažādu kanālu starpniecību gan juridiskām, gan fiziskām personām. Publiskā sektora izmantotais interfeiss izstrādāts vienoti un vispusīgi, paredzot tā izmantošanas iespējas gan iedzīvotājiem, gan uzņēmumiem.

Papildus projekts, kurš tiek ieviests elektroniskās komunikācijas attīstībā, ir e-pakalpojumu platforma ar mērķi izveidot uzņēmumu profilus, kontus, paredzot katra uzņēmuma identifikāciju.

► Nodokļu administrēšana

Nodokļu likumdošanas reformu jomā kā būtiskākā izvirzīta nodokļu kontu sistēmas ieviešana, lai samazinātu administratīvo slogu. Minētās nodokļu kontu sistēmas ieviešanas nepieciešamību ierosināja Somijas valdība 2008.gada decembrī, un tā ir sākusi darboties 2010.gadā. Sistēmas ieviešanas un pastāvēšanas pirmajās stadijās nodokļu un nodevu ieturēšana (pievienotās vērtības nodoklis, darbinieku sociālās apdrošināšanas iemaksas, ienākuma nodoklis, apdrošināšanas un izložu nodoklis u.c.) darbojas veiksmīgi. Atsevišķos gadījumos problēmas radušās nodokļu un nodevu maksāšanas procesos mazajiem uzņēmumiem.

Arī nākotnē paredzēts turpināt nodokļu administrācijas sistēmas tālāku attīstību, kas ir viena no e-pakalpojumu nākotnes pamatnostādņēm, iekļaujot elektronisko nodokļu aizpildīšanas pakalpojumu (TYVI), Biznesa Informācijas Sistēmu (BIS) un algu sistēmu Palkka.fi, kura izveidota kā bezmaksas sistēma mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, lai aprēķinātu, samaksātu un ziņotu par algām, sociālajiem nodokļiem un citiem darba devējiem izvirzītajiem uzdevumiem. Minētā sistēma nodrošina skaidru parametru (procentu likmes, bankas kontus un datumus) pieejamību, kā arī tajā ir pieejams elektroniskais arhīvs un tajā iespējams sagatavot un nosūtīt likumdošanā noteiktos pārskatus atbildīgajām institūcijām (Nodokļu pārvaldei u.tml.).

► Muitas administrēšana

Somijas muitas administrācija ir aktīvi iesaistījusies un strādā pie uzņēmumu elektroniskās komunikācijas projekta ieviešanas – eMuitas projekta, kas cieši saistīts ar ES kopējo elektronisko muitas projektu, paredzot vienota un datorizēta elektronisko pakalpojumu portāla izveidi, tādējādi ļaujot uzņēmumiem iesniegt elektroniskās deklarācijas caur vienu elektroniskā kontaktpunktu, neskatoties uz muitas procedūru veikšanas fizisko atrašanās vietu. eMuitas projekta īstenošana paredzēta 10 gadu laikā.

► Statistika

Somijas Statistikas pārvalde ir iesaistīta administratīvā sloga samazināšanas uzņēmējiem aktivitātēs ar mērķi samazināt obligāti iesniedzamo statistisko aptauju apjomu vai vienkāršot to aizpildīšanu. Piemēram, ierosinot automātisku datu ievākšanu, sadarbojoties ar citām institūcijām un atsevišķos gadījumos mainot izlases veidošanas principus.

Zemkopības un mežsaimniecības ministrija

► Lauksaimniecības subsidēšanas aktivitātes

2007.gadā Zemkopības un mežsaimniecības ministrija veica pētījumu iespējamo lauksaimniecības subsīdiu saņemšanas sistēmas vienkāršošanai, rekomendācijas ietverot 2008.gada 19.decembra atskaitē:

- Izmantot elektroniskās sistēmas atbalstu dažādu iesniegumu saņemšanas vienkāršošanai;
- Uzlabot konsultāciju pakalpojumu pieejamību, nodrošinot elektronisku pieteikumu un atbalsta pieprasījumu iesniegšanu;
- Pakalpojuma nodrošināšanā turpināt izmantot kopējos pieejamos lauksaimniecības administrācijas reģistrus, veicināt citu procesu attīstību, piemēram, dažādu risinājumu ieviešanu saistībā ar teritoriju vai zemi pārdali.

► Pārtikas drošība

2009.gadā Zemkopības un mežsaimniecības ministrija veica pētījumu par iespējamā administratīvā sloga samazināšanas pasākumiem pārtikas drošības jomā, analizējot pārtikas nozares normatīvos aktus un kontroles procedūras, īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem. Kā būtiskākie risināmie jautājumi šajā jomā tika izvirzīti normatīvo aktu izmaiņu nepieciešamība, lielāku uzmanību pievēršot patērētāju viedoklim. Papildus Somijas Pārtikas drošības iestāde (Evira) ir izstrādājusi riska

novērtēšanas klasifikācijas instrumentus pārtikas kontroles sistēmai, pilotprojektu īstenojot gaļas un zivju apstrādes jomā 2009.gadā.

▶ Pārtikas un lauksaimniecības nozaru statistika

Somijas lauksaimniecības nozarē strādājošo skaitīšana tika veikta 2010.gadā. Dati tika ievākti par visām aktīvajām fermām Somijā, izmantojot elektronisku aptauju. Zemkopības un mežsaimniecības ministrijas Informācijas centra Statistikas grupas mērķis nākotnē ir veikt lauksaimnieku aptaujāšanu un regulāru informācijas papildināšanu elektroniskā formātā līdz 2013.gadam. Papildus administratīvā sloga mazināšanai ir paredzēts sakārtot reģistros pieejamo informāciju, izdzēšot neaktuālo informāciju no reģistriem.

Nodarbinātības un ekonomikas ministrija

▶ Finanšu pārskatu un darbinieku atskaišu saistības

Nodarbinātības un ekonomikas ministrija ir veikusi aptauju un novērtējusi uzņēmumiem ar normatīvo aktu prasībām radīto administratīvo slogu, kas rodas no obligātas informācijas iesniegšanas, piemēram, no finanšu pārskatu un darba devēju atskaišu obligātas iesniegšanas, identificējot būtiskākās jomas, kuras rada administratīvo slogu. Līdz šim ministrija gan nav veikusi speciālus pētījumus, kas saistīti ar administratīvā sloga apmēra novērtēšanu.

Sociālās un veselības aprūpes ministrija

▶ Darba devēju informācijas saistības

Tuvākajā nākotnē ir paredzēts veikt administratīvo izmaksu noteikšanu saistībā ar darba devējiem izvirzītajām informācijas sniegšanas prasībām, īpaši analizējot profesionālās drošības, veselības, sociālās apdrošināšanas, profesionālās veselības aprūpes un dzimumu līdztiesības jomas. Šo izpēti veiks Nodarbinātības un ekonomikas ministrija sadarbībā ar Sociālās un veselības aprūpes ministriju.

Vides ministrija

▶ Vides atļauju izsniegšana

Primārais pasākums administratīvā sloga samazināšanā ietver vides atļauju izsniegšanas procesa efektivitātes uzlabošanu, paredzot šādus pasākumus:

- ▶ Informācijas sistēmu attīstīšana atļauju sagatavošanas un izsniegšanas procesā, ņemot vērā specifiskās vides aizsardzības normatīvo aktu prasības;
- ▶ Atļauju izsniegšanas procesa vienkāršošana, ieviešot specifisku nozaru reģistrācijas procedūru, kas parasti rada mazāku administratīvo slogu kā atļauju izsniegšanas procedūra;
- ▶ Nacionālā līmenī izstrādāto Labāko pieejamo tehniku (*Best Available Technique*) noteikumu izmantošana atļauju izsniegšanā, kas nozīmē, ka uzņēmums, iesniedzot atļaujas pieteikumu, ir paredzējis izmantot labāko iespējamo tehniku piesārņojuma un gāzu emisiju apjoma mazināšanai. Par minēto tehniku izstrādi un uzraudzību ir atbildīgas nacionālās tehniskās darba grupas.

Citi veiktie pasākumi administratīvā sloga samazināšanai uzņēmumiem

Saskaņā ar Nacionālo rīcības plānu, lai sasniegtu plāna mērķi – samazinātu administratīvo slogu, jebkurā nozarē īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai jaunie izstrādātie normatīvie akti neradītu nekādus jaunus, nevajadzīgus uzņēmumiem izvirzītus pienākumus. Tāpēc, jauno vai grozīto normatīvo aktu ieviešanai praksē paredzēts pievērst pastiprinātu uzmanību.

Administratīvās izmaksas, kas radušās no jauno normatīvo aktu prasību izpildes, noteikti jāizvērtē normatīvo aktu ietekmes novērtējuma ietvaros (*Tieslietu ministrijas izstrādātās „Pamatnostādnes par ietekmes novērtējumu normatīvo aktu projekta izstrādē”*) kā daļa no ietekmes uz ekonomiku un uzņēmējdarbību novērtēšanas. Uzņēmumu administratīvā sloga samazināšana un jaunu normatīvo aktu izstrādāšana valstiskā līmenī uzliek šādas prasības:

- ▶ Ministrija, kas atbild par sagatavošanu, atbild arī par kopējo administratīvo izmaksu ietekmes novērtējumu uzņēmumiem;
- ▶ Tieslietu ministrijas Likumdošanas inspekcijas nodaļa kontrolē un novērtē jauno likumprojektu atbilstību un darbību;
- ▶ Nodarbinātības un ekonomikas ministrija atbalsta administratīvo izmaksu novērtēšanu.

4.1.3 Somijas pašvaldību līmenī veiktie pasākumi administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem

Pašvaldību līmenī Somija nav īstenojusi tik apjomīgas reformas administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem, ņemot vērā, ka būtiskākās reformas koordinē centrālās valsts institūcijas, turklāt arī normatīvo regulējumu pamatā izstrādā Somijas centrālā valdība un tam ir pakļautas arī Somijas pašvaldības.

Vietēja līmeņa administratīvā sloga mazināšanas pasākumi ir katras pašvaldības kompetencē, kura ir tiesīga noteikt atsevišķu pakalpojumu nodrošināšanas kārtību tiktāl, cik tas nav pretrunā ar valsts līmeņa normatīvo regulējumu, īpaši ņemot vērā faktu, ka uzņēmumiem sniegtos pakalpojumus nodrošina daudzas valsts institūcijas, ne tikai pašvaldības. Bieži vien pašvaldības darbojas kā kontakta punkts starp valsti un uzņēmumu. Piemēram, Tampere reģiona pašvaldībā uzņēmumiem pieejami šādi pakalpojumi:

- ▶ Informatīvie pakalpojumi, kas saistīti ar reģionālā mārketinga un uzņēmējdarbības mārketinga atbalstu;
- ▶ Ar uzņēmējdarbības uzsākšanu saistīto ekspertu un finanšu pakalpojumi;
- ▶ Uzņēmējdarbības un tehnoloģiju attīstība, kas saistīta ar ekspertu un finanšu pakalpojumu nodrošināšanu, tajā skaitā ar ES saistītā informācija;
- ▶ Notāra pakalpojumi;
- ▶ Izmaksu noteikšana ekspertu sniegtajiem pakalpojumiem;
- ▶ Ar cilvēkresursiem saistīto ekspertu, finanšu un iepirkuma pakalpojumi;
- ▶ Uzņēmējdarbības nodrošināšanai nepieciešamās infrastruktūras un tīkla veidošanas ekspertu pakalpojumi;
- ▶ Ar uzņēmuma īpašnieku maiņu saistītie pakalpojumi;
- ▶ Ar uzņēmējdarbības izbeigšanu saistītie pakalpojumi.

Labāka regulējuma politikas ieviešanas iniciatīvas⁴

Saskaņā ar Somijas Republikas konstitūciju pašvaldībām ir salīdzinoši liela autonomija, kā rezultātā ir apgrūtinātas vienotas publisko pakalpojumu sniegšanas sistēmas izveidošanas iespējas. Ņemot vērā nepieciešamību ieviest labāka regulējuma politikas pamatprincipus arī pašvaldību līmenī, Somija ir paredzējusi vairākas iniciatīvas, kuras netieši arī sekmē administratīvā sloga samazināšanu uzņēmējiem:

- ▶ **Reformu programmu īstenošana:**
 - ▶ ALKU reformu projekts – ņemot vērā 2010.gada sākumā īstenoto reģionālā līmeņa reformu (izveidojot divus jaunus reģionālos centrus – Reģionālās valsts administratīvās aģentūras (AVI) un Ekonomiskās attīstības, transporta un vides centri (ELY)), šī projekta mērķis ir izveidot reģionāla līmeņa valsts administrāciju, kas uzlabotu pilsoņu un pakalpojumu saņēmēju vajadzības, efektīvāk skaidrojot un reorganizējot visu reģionālo administrāciju lomu, pienākumus, uzraudzību un reģionālo sadalījumu. Projekta rezultātā ir paredzēts stiprināt reģionālo padomju varu, palielinot to atbildību reģiona stratēģisko plānu izstrādē.
 - ▶ PARAS reformu projekts – projekta ietvaros visām pašvaldībām ir jāizvēlas, vai nu pilnībā apvienoties lielākā pašvaldībā vai arī noslēgt vienošanos un izveidot vienotu struktūrvienību vairāku pašvaldību starpā konkrēta pakalpojuma nodrošināšanai. Atbilstoši pārejas perioda likumdošanai līdz 2012.gadam katrai pašvaldībai ir jāizvēlas vismaz viens variants. Projekta mērķis ir stiprināt pašvaldību un to sniegto pakalpojumu struktūru, kā arī uzlabot pakalpojumu organizēšanas un nodrošināšanas veidu. Pašreizējā brīdī vēl 60 pašvaldības nav pieņēmušas lēmumu, kuru variantu izvēlēties.
- ▶ **Pamata publisko pakalpojumu programmas (*Basic Public Services Programme*) ieviešana** – pārskata rīks, kas veicina pašvaldību un valsts līmeņa iestāžu sadarbību lēmumu pieņemšanā. Programma ietver sevī pamata pašvaldības sniegtos pakalpojumus un tiem nepieciešamo finansējumu, tādējādi politikas plānotājiem un normatīvo aktu izstrādātājiem sniedzot priekšstatu par tiem pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem, kuri ir svarīgi pakalpojuma saņēmējam. Programma izstrādāta 2008.gadā un novērtē izmaiņas pašvaldību darbības vidē un pieprasītākajos pakalpojumos, identificējot pašvaldību funkcijas un to saistību ar finansējumu, rezultātā veidojot sabalansētu ieņēmumu un izdevumu plānu. Programmā „pamata publiskais pakalpojums” nozīmē visus pakalpojumus, kuri tiek nodrošināti, balstoties uz speciālu likumdošanu, kura nosaka, ka pašvaldību pārziņā ir gan konkrētā pakalpojuma nodrošināšanas procedūra, gan finansēšana.
- ▶ **Darba grupas izveide** normatīvo aktu izvērtēšanai ar mērķi paaugstināt publisko pakalpojumu sniegšanas efektivitāti – darba grupa tika izveidota 2009.gada jūnijā, ņemot vērā faktu, ka daudzi jautājumi nav noregulēti valstiskā līmenī un katra pašvaldība ievieš savu individuālo kārtību. Līdz ar to viena un tā paša pakalpojuma saņemšanai dažādās pašvaldībās var būt ļoti atšķirīga kārtība. Darba grupas uzdevums ir analizēt Somijas likumdošanas ietekmi uz pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem, mēģinot izveidot integrētākus un vienotākus principus pašvaldību pakalpojumu sniegšanā.

⁴ Better regulation in Europe. Finland. OECD, 2010.

E-pārvaldes attīstības iniciatīvas

Sistēmas EnterpriseFinland (Uzņēmumi Somijā) vispārējs raksturojums

Aptauju rezultāti rāda, ka Somijas pakalpojumu sistēma uzņēmējiem ir sarežģīta un sadrumstalota, izmantojot dažādus publisko pakalpojumu piegādātājus, turklāt pašreiz šo uzņēmumiem piedāvāto pakalpojumu elektronizācija netiek plaši izmantota.

Pakalpojumu attīstības centieni attiecībā uz EnterpriseFinland tika uzsākti 2002.gadā, paredzot reģionālo pakalpojumu vērīgu pilnveidi un izveidojot interneta pakalpojumu portālu www.yrityssuomi.fi. Sistēmas EnterpriseFinland pakalpojumi tika atjaunināti 2006.gada pavasarī, iekļaujot visus paredzētos pakalpojumu attīstības projektus. Galvenais sistēmas mērķis ir nodrošināt vienādu atbalstu uzņēmumiem visā valstī. EnterpriseFinland pakalpojumi ir pieejami patērētājiem caur dažādiem pieejas kanāliem (fiziski pakalpojumi, interneta tiešsaistes un telefoniskie atbalsta pakalpojumi), atļaujot klientiem izvēlēties piemērotāko pakalpojumu saņemšanas veidu. Vienlaicīgi uzmanība tika pievērsta arī jaunu, klientiem paredzētu pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai.

EnterpriseFinland sistēmas ietvaros paredzēto pakalpojumu atjaunošanas projekts tika izstrādāts, balstoties uz 4 perspektīvām:

- ▶ reģionālo uzņēmumu pakalpojumi;
- ▶ interneta tiešsaistes un telefoniskie atbalsta pakalpojumi;
- ▶ uzņēmumu pakalpojumu izaugsme;
- ▶ inovāciju pakalpojumi (paredzot nepārtrauktus sistēmas uzlabojumus nākotnē).

EnterpriseFinland darba grupas darbības rezultāti

Lai nodrošinātu informāciju par EnterpriseFinland darba grupas veiktajiem pasākumiem, tika sagatavotas atskaites, ietverot informāciju par EnterpriseFinland pakalpojumu sistēmas atjaunināšanu no 2008.gada maija līdz 2008.gada 31.decembrim. Galvenie atskaites rezultāti iekļauj sekojošo:

- ▶ Projekta ietvaros EnterpriseFinland pakalpojumu sistēma ir palielinājusi sadarbības līmeni starp publisko pakalpojumu sniedzējiem. Vairāk kā 50 no visiem galvenajiem nacionālo un reģionālo pakalpojumu sniedzējiem ir apvienoti un sakārtoti vienotā tīklā.
- ▶ Reģionālie uzņēmumu pakalpojumu sniedzēji drīzumā uzsāks Biznesa konsultantu apmācības programmas īstenošanu, kas būs ilgtermiņa apmācību kurss ar mērķi celt biznesa konsultantu kompetenci un motivāciju attiecīgajā jomā.
- ▶ Identificēti attīstības virzieni, atbalstot inovāciju komercializāciju, kā arī noteikti dažādi inovāciju pakalpojumu modeļi attiecībā uz EnterpriseFinland pakalpojumu sistēmu, tādējādi palīdzot attīstīt šo sistēmu nākotnē – arī gadījumā, ja kopējais reģistrējamo pakalpojumu skaits palielināsies. Saistībā ar interneta tiešsaistes un telefoniskajiem atbalsta pakalpojumiem sistēmas atjaunināšana ir uzlabojusi pakalpojuma saturu. Interneta mājas lapa www.yrityssuomi.fi ir vairāk piemērota uzņēmumu vajadzībām un sevī iekļauj daudz vairāk iespēju.

Sistēmas izstrādes laikā programmas zīmols ir ieguvis atsaucību un atbalstu starp pakalpojumu sniedzējiem un klientiem. Arī turpmāk plānota sistēmas EnterpriseFinland zīmola atpazīstamības veicināšana un portāla nepārtraukta attīstība.

Nākotnes plāni saistībā ar EnterpriseFinland pakalpojumiem

Servisa atjaunošanas darba rezultāti ir pierādījuši, ka nākotnes uzņēmumu pakalpojumu koordinēšana ir ārkārtīgi svarīga. Apvienoti, kopēji interneta (Online services) pakalpojumi ir būtiski formālu darījumu kārtēšanas procesos (piemēram, dibinot uzņēmumu), kas iekļauj dažādu publiskā sektora institūciju iesaisti. Elektronisko pakalpojumu nodrošināšana ir ļoti būtiska uzņēmumu administratīvā sloga mazināšanā.

Nodarbinātības un ekonomikas ministrijas pārraudzībā paredzēta tālāka EnterpriseFinland sistēmas attīstīšana, īpaši koncentrējoties uz klientu attiecību vadīšanu, radot priekšnoteikumus ciešākai sadarbībai un uzņēmumiem sniegtu pakalpojumu straujākai attīstībai pēc iespējas plašākā mērogā.

4.2. Dānijas pieredzes analīze

4.2.1 Dānijas publiskā sektora raksturojums

Pamatinformācija par Dānijas valsts iekārtu

Dānija ir parlamentāra monarhija ar daudzveidīgu daudzpartiju sistēmu. Izpildvaru īsteno valdība, kur premjerministrs ir valdības galva. Likumdevēja varu īsteno gan valdība, gan Dānijas parlaments – Folketingis. Atbilstoši Dānijas konstitūcijai

Dānijas monarhs kā valsts galva teorētiski ir izpildvaras, tiesu varas un likumdevēja varas pārstāvis. Monarhs saglabā tiesības neatbalstīt likumprojektu, kā arī izvēlēties un noraidīt premjerministra kandidatūru. Mūsdienās gan visas, tā sauktās karaļa pirmtiesības - iecelt ministrus un pasludināt karu un mieru - īsteno premjerministrs un Ministru kabinets ar monarha formālu piekrišanu.

Dānijas parlaments Folketings atrodas Dānijas politiskās sistēmas centrā un ir augstākā likumdevēja institūcija, kura nav atbildīga nevienas citas institūcijas priekšā. Premjerministrs un valdība ir atbildīga parlamenta priekšā.

Folketingā ir 179 vietas, no kurām divas paredzētas Farēru salām un divas Grenlandei. Visi 179 parlamenta deputāti tiek ievēlēti reizi četros gados. 135 parlamenta deputāti tiek ievēlēti saskaņā ar proporcionālo vēlēšanu sistēmu no vēlēšanu apgabaliem, 40 parlamenta deputātu vietas tiek piešķirtas proporcionāli iegūto balsu skaitam no partijām vai vēlēšanu sarakstiem. Farēru salas un Grenlande katra ievēl pa diviem pārstāvjiem.

Dānijā izpildvaru īsteno valdības departamenti jeb ministrijas (pavisam – 17). Ministrijas vada ministri.

- ▶ Valsts lietu ministrija;
- ▶ Ekonomikas ministrija;
- ▶ Ārlietu ministrija;
- ▶ Labklājības ministrija;
- ▶ Veselības ministrija;
- ▶ Nodarbinātības ministrija;
- ▶ Finanšu ministrija;
- ▶ Kultūras ministrija;
- ▶ Izglītības ministrija;
- ▶ Transporta un enerģētikas ministrija;
- ▶ Zinātnes, tehnoloģiju un inovāciju ministrija;
- ▶ Aizsardzības ministrija;
- ▶ Tieslietu ministrija;
- ▶ Vides ministrija;
- ▶ Bēgļu, imigrantu un integrācijas lietu ministrija;
- ▶ Pārtikas, zemkopības un zvejniecības ministrija;
- ▶ Nodokļu ministrija.

Ministrijā darbojas ministra sekretariāts, kura funkcijas aptver vispārēju plānošanu, attīstību un stratēģiskās vadlīnijas par ministra atbildības jomu. Ministra lēmumus īsteno patstāvīgs un politiski neitrāls civildienests, kurš darbojas ministrijā. Augstākstāvošie ierēdņi saglabā savu vietu pēc valdības maiņas. Faktiski lielākā daļa ierēdņu strādā izpildinstitūcijās, kuras ir atsevišķas organizācijas, kas pakļautas ministrijai.

Dānijas vietējās pārvaldes raksturojums

2007. gadā Dānijas municipālās pārvaldes sistēmā bija reforma, kuras rezultātā šobrīd Dānijā ir 98 pašvaldības un 13 apgabali, kas ir iekļauti 5 reģionos. Pašvaldību līmenī līdzīgi kā valsts līmenī vietu skaits pašvaldības pārvaldē ir sadalīts pēc proporcionālās vēlēšanu sistēmas principiem.

Reģionu un pašvaldību atbildība:

- ▶ Reģioni - reģionālā līmeņa vēlēšanu sistēma ir identiska pašvaldību vēlēšanu sistēmai. Katrā no reģioniem tiek ievēlēti 41 deputāti. Galvenā reģiona atbildības joma ir veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana (90% no budžeta). Tāpat reģionu pārvaldes atbildībā ir nodarbinātības jautājumi un publiskais transports (autobusu satiksme un vietējais dzelzceļš). Reģioni nevar noteikt un iekasēt paši savus nodokļus.
- ▶ Pašvaldības - pašvaldību līmenī līdzīgi kā valsts līmenī vietu skaits pašvaldības pārvaldē ir sadalīts proporcionāli, atļaujot katrai pašvaldībai noteikt deputātu skaitu. Pašvaldību atbildībā ir šādi jautājumi:
 - ▶ Vides kontrole;
 - ▶ Nodarbinātība;
 - ▶ Sociālie pakalpojumi;
 - ▶ Izglītība un kultūra;
 - ▶ Komunālie pakalpojumi.

Pašvaldību budžetu ieņēmumus pamatā veido iedzīvotāja ienākuma nodoklis un nekustamā īpašuma nodoklis. Nodokļu līmenis var mainīties atkarībā no pašvaldības, bet vispārējie principi ir definēti valsts līmeņa normatīvajā regulējumā.

Kaut arī netiek paredzēta tieša pašvaldību pakļaušana reģioniem, ir atsevišķas jomas, kur pakalpojumu koordinācijai ir būtiska loma – veselības aprūpe (reģioni ir atbildīgi par primāro un sekundāro veselības aprūpi, savukārt pašvaldības par veselības veicināšanas un rehabilitācijas pakalpojumiem), sociālie pakalpojumi (pašvaldības ir uzņēmušās visu pakalpojumu sniegšanu, bet joprojām vairākas atbildīgās institūcijas darbojas reģionu pakļautībā), reģionālā plānošana (reģioniem un pašvaldībām ir jādabojas kopā politikas izstrādē). Lai nodrošinātu vienotu koordināciju starp reģionu un reģionā ietilpstošajām pašvaldībām (vienā reģionā var būt no 11-29 pašvaldībām), valdība ir izvirzījusi prasību noslēgt detalizētas vienošanās, kurām ir politisks, nevis juridisks raksturs. Līdz ar to pašreiz Dānijā pastāv semi-vertikālā koordinācija pašvaldību starpā.

Dānijas pašvaldību organizētie pakalpojumi

Dānijas pašvaldību pārziņā būtiskākie uzņēmējiem sniegtie pakalpojumi un to īss apraksts ir ietverts zemāk esošajā tabulā.

Tabula 4. Dānijas pašvaldību uzņēmējiem sniegtie pakalpojumi

Kategorija	Pakalpojums	Apraksts
Atļaujas	Būvatļaujas	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Būvatļauju saņemšanas nosacījumi ir definēti valsts līmeņa normatīvajos aktos. Pašvaldības tikai ļoti ierobežotā līmenī ir tiesīgas interpretēt minētos normatīvos aktus, pamatā vienīgi nosakot vietējo būvatļauju izsniegšanas kārtību (atbildīgās institūcijas, papildus nepieciešamos saskaņojumus u.tml.). ▶ Lai saņemtu atļauju jaunu būvju būvniecībai uzņēmējdarbības vajadzībām, uzņēmējiem ir jā sagatavo pieteikums iesniegšanai vietējā pašvaldībā. Pieteikums jā iesniedz rakstiskā formā, ietverot informāciju par aizpildītāju, ielānāto darbu aprakstu u.tml. un pievienojot citus būvatļaujas saņemšanai nepieciešamos pavadošos dokumentus. Pašreizējā brīdī uzņēmējiem minētā pakalpojuma saņemšanai ir jā ierodas klātienē. ▶ Šobrīd notiek aktīvs darbs pie būvatļauju saņemšanas elektronizācijas, kur valdība sadarbībā ar pašvaldībām plāno ieviest šādu dokumentu iesniegšanu e-pakalpojumu ietvaros, bet patlaban šis ieviešanas process vēl nav pabeigts un ir pieejams tikai nelielam skaitam pašvaldību, turklāt ar ierobežotu funkcionalitāti. ▶ Administratīvā sloga mazināšanas pasākumi būvatļauju saņemšanas procesa atvieglošanai ir īstenoti tikai valsts līmenī kopējā administratīvā sloga mazināšanas pasākumu ietvaros.
	Tirdzniecības atļaujas	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Saskaņā ar Pašvaldību plāna likumā ietverto deleģējumu pašvaldības izsniedz tirdzniecības atļaujas un ir tiesīgas noteikt to izsniegšanas kārtību. ▶ Gadījumā, ja tirgotājs paredzējis veikt alkoholisko dzērienu tirdzniecību, uzņēmumam ir jā saņem valsts policijas atļauja.
	Vides reklāmas izvietojuma atļaujas	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Saskaņā ar Pašvaldību plāna likumā ietverto deleģējumu pašvaldības izsniedz vides reklāmas izvietojuma atļaujas pašvaldības teritorijā un ir tiesīgas noteikt to izsniegšanas kārtību.
	Vidi ietekmējošo darbību atļaujas	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Vidi ietekmējošo darbību atļauju saņemšanas nosacījumi ir definēti valsts līmeņa normatīvajos aktos, tādējādi pavisam nesen īstenojot vienu no administratīvā sloga mazināšanas pasākumiem. Teorētiski pašvaldības tikai ļoti ierobežotā līmenī ir tiesīgas interpretēt minētos normatīvos aktus, pamatā vienīgi administrējot vidi ietekmējošo darbību atļauju izsniegšanu. Uzņēmumu prakse gan liecina, ka pašreiz tomēr pašvaldības joprojām ir tendētas piedāvāt katru savu kārtību, līdz galam nepiemērojot nesen izveidoto centralizēto kārtību vidi ietekmējošo atļauju izsniegšanā. ▶ Vidi ietekmējošo darbību atļaujas nepieciešamas tajos gadījumos, ja paredzēta jaunu ražošanas rūpnīcu vai citu videi draudīgu industriju (piemēram, atkritumu pārstrāde, lauksaimniecība, izmantojot ķīmiskās vielas) ēku būvniecība. ▶ Izsniegtā atļauja ir regulāri jā atjauno, derīguma termiņu nosaka atkarībā no nozares.
Dokumentācijas saņemšana / Kontrole	Piesārņojošo darbību dokumentācijas saņemšana un kontrole	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Uzņēmumiem, kuri piesārņo vidi, valsts līmenī ir definētas normatīvo aktu prasības, kuras jā ievēro, tajā skaitā sagatavojamie dokumenti. Pašvaldībām ir deleģēta minēto dokumentu esamības kontrole un atsevišķos gadījumos arī tiesības papildus pieprasīt atsevišķu noteiktu dokumentu iesniegšanu. Minēto funkciju valsts līmeņa vides jomu kontrolējošā institūcija ir deleģējusi pašvaldībai.
	Atkritumu pārvaldības dokumentu kontrole	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Dānijā atkritumu pārvaldība administratīvā sloga mazināšanas pasākumu ietvaros ir tikusi centralizēta, izstrādājot valsts līmeņa normatīvos aktus, un šobrīd pašvaldību pārziņā ir tikai normatīvajos aktos noteikto dokumentu esamības kontrole tajos uzņēmumos, kuri atrodas attiecīgajā pašvaldības teritorijā. ▶ Atkritumu pārvaldības nodrošināšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām Dānijā veido diezgan būtisku administratīvo slogu, kuru pašlaik vismaz daļēji ir izdevies samazināt.
Nodevu un nodokļu administrēšana	Komercipašuma nodoklis	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pašvaldībām ir tiesības piemērot atsevišķus nodokļus vietējā līmenī, nosakot to aprēķināšanas kārtību. Pašvaldības var noteikt arī to teritorijā esošus komercipašumus, kuri apliekami ar nodokli.
	Vides ietekmes nodevas	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Nodevu uzskaitījums, kuras tiesīgas noteikt pašvaldības, ietverts valsts līmeņa normatīvajā regulējumā. ▶ Pašvaldībām ir tiesības piemērot vides ietekmes nodevu vietējā līmenī, nosakot tās aprēķināšanas kārtību un tās uzņēmējdarbības aktivitātes, kas rada vides risku vai savas darbības nodrošināšanai patērē ierobežotus dabas resursus.
Pārskaitījumu un subsīdiju	Ienākošie pārskaitījumi par darba nespējā esošajiem	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Sociālo garantiju nosacījumi ir definēti valsts līmeņa normatīvajos aktos. Pašvaldībām ir deleģēta minēto maksājumu administrēšana.

Kategorija	Pakalpojums	Apraksts
administrēšana	darbiniekiem	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Pašvaldības administrē pārskaitījumus par darbiniekiem, kas konkrētu objektīvu iemeslu dēļ nevar pildīt savus darba pienākumus. Piemēram, par grūtniecības vai slimības dēļ atvaļinājumā esošajiem darbiniekiem. ▶ Šādu subsīdiju saņemšanai uzņēmējiem ir jāiesniedz pieteikums pašvaldībai. Praksē arvien vairāk tiek izmantotas elektronisko pakalpojumu sniegtās iespējas.
	Nodarbinātības subsīdijas	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Sociālo garantiju nosacījumi ir definēti valsts līmeņa normatīvajos aktos. Pašvaldībām ir deleģēta minēto subsīdiju administrēšana. ▶ Dānijā ir pieejamas atsevišķas subsīdijas tiem uzņēmumiem, kuri darbā pieņem cilvēkus ar īpašām vajadzībām, piemēram, ja darbinieks var strādāt tikai īpašos, viņam piemērotos apstākļos. Subsīdiju saņemšanai, uzņēmumiem ir jāiesniedz pieteikums pašvaldībai.
Biznesa vides un iepirkumu administrēšana	Publiskie iepirkumi	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Administratīvā sloga mazināšanas ietvaros valdība ir aicinājusi pašvaldības atvieglot vietējā līmeņa publisko iepirkumu organizēšanu, piemēram, vienkāršojot iesniedzamo dokumentu formas u.tml. ▶ Papildus valdība ir izteikusi arī aicinājumu pašvaldībām nodot atsevišķu pakalpojumu īstenošanu ārvaldībām sniedzējiem, piemēram, veicot ar to īstenoto projektu saistītos iepirkumus (piemēram, lielus būvprojektus) vai vispārējos pakalpojumus (piemēram, sociālās aprūpes pakalpojumus). Dažkārt šis process var būt apgrūtināts gan pašvaldībām, gan uzņēmējiem, tādēļ pašvaldības patstāvīgi turpina darboties šo procesu uzlabošanai, uzlabojot komunikāciju, vienkāršojot noteikumus vai piedāvājot e-pakalpojumus.

4.2.2 Dānijas valsts līmenī veiktie pasākumi administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem

Dānija administratīvā sloga mazināšanas pasākumus uzņēmumiem valsts līmenī galvenokārt veikusi Eiropas Savienības Labāka regulējuma politikas ietvaros, saskaņā ar kuru viena no būtiskākajām komponentēm ir administratīvā sloga samazināšana. 2007.gada pavasarī Eiropas Padome apstiprināja Eiropas Komisijas Rīcības programmu administratīvā sloga samazināšanai, kurā noteikts vienots mērķis, Eiropas Komisijai, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, administratīvo slogu samazināt 25 % apjomā līdz 2012.gadam. Programmā norādīts, ka pašām dalībvalstīm ir jānosaka mērķi administratīvā sloga samazināšanai nacionālajā līmenī līdz 2008.gada beigām, ņemot vērā situāciju un normatīvās vides tradīcijas katrā no tām, identificējot arī administratīvā sloga samazināšanas prioritārās jomas.

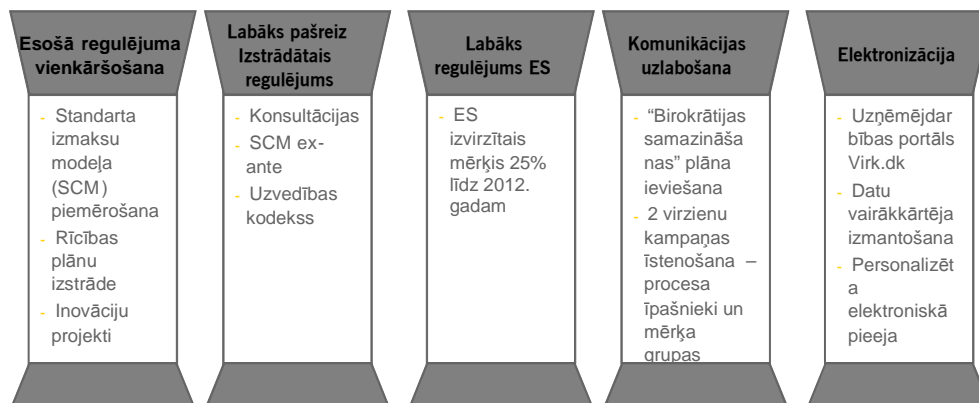
Ņemot vērā Eiropas Savienības iniciatīvu, Dānijas valdība ir izvirzījusi šādus mērķus administratīvā sloga samazināšanai:

- ▶ Samazināt administratīvo slogu uzņēmumiem par 25% laika periodā no 2001.līdz 2010.gadam. Minētā mērķa sasniegšanai Dānijas valdība izstrādāja rīcības plānu ar 139 iniciatīvām, ietverot būtiskākās jomas, kurās nepieciešams izvērtēt pastāvošo regulējumu un veikt atbilstošas izmaiņas. Analizējot plāna īstenošanas rezultātus 2007.gadā, tika konstatēts, ka administratīvais slogs laika periodā no 2001.- 2007.gadam ir samazinājies par 10.1%, ļaujot Dānijas uzņēmumiem ietaupīt 3.1 miljardu DKK (291,4 miljoni LVL), kaut arī atsevišķos gadījumos tikuši ieviesti pat jauni normatīvie akti.
- ▶ Izveidot visefektīvāko uzņēmējdarbības regulējumu ES;
- ▶ Kļūt par viskonkurētspējīgāko valsti pasaulē 2015.gadā;
- ▶ Mainīt uzņēmumu attieksmi pret regulējuma izvirzītajām prasībām;
- ▶ Nodrošināt visas rakstiskās komunikācijas starp publisko sektoru un uzņēmumiem elektronizāciju līdz 2012.gada beigām.

Shematiski būtiskākie veiktie pasākumi attēloti zemāk esošajā attēlā.

Attēls 5. Dānijas administratīvā sloga samazināšanas pasākumi.

Administratīvā sloga samazināšana par 25% līdz 2010.gadam

Ikgadēji SCM mērījumi, salīdzinot ar 2004. -2005.gada veiktajiem mērījumiem

Lai nodrošinātu efektīvāku reformu īstenošanu, Dānija ir izveidojusi detalizētu administratīvā sloga samazināšanas plānu, ietverot piecas jomas:

- ▶ Esošā tiesiskā regulējuma vienkāršošana, tā izvērtēšanai piemērojot Standarta izmaksu modeli, izstrādājot dažādus rīcības plānus un inovāciju projektus konkrētās jomās (piemēram, ieviešot uz pakalpojumu saņēmēju orientētu pieeju, paredzot starpministriju iniciatīvas). Kā divus būtiskākos piemērus jāmin:
 - ▶ Administratīvā sloga mērīšana, izmantojot Standarta izmaksu modeli, kas ir kvantitatīva metodika administratīvo izmaksu un sloga novērtēšanai. Ar šī modeļa palīdzību tiek novērtēts administratīvais slogs saistībā ar normatīvajos dokumentos noteikto prasību izpildi un uzmanība netiek koncentrēta uz politikas mērķiem un uzņēmēju finansiālajām saistībām, bet tikai uz administratīvajām darbībām, konkrēti informācijas sniegšanas saistībām;
 - ▶ Administratīvā sloga „medišanas” projekts (*Burden Hunter Project*) – projekta mērķi ir: identificēt tās jomas, kuras uzņēmēji uztver kā administratīvo slogu visvairāk radošas; izveidot sistēmu, kurā arī uzņēmēji var ietekmēt politikas veidošanu; uz pakalpojumu saņēmēju orientētas datu savākšanas un apstrādes risinājumu izstrāde; zināšanu paplašināšana par iemesliem, kādēļ atsevišķi specifiski normatīvie akti rada administratīvo slogu (analizējot pakalpojumu saņēmēju uzvedību un normatīvā regulējuma efektivitāti). Projekta ietvaros pielietotā metode ietver šādus soļus:
 - ▶ Pašreiz pieejamās informācijas analīze par uzņēmējiem radīto administratīvo slogu (piemēram, saskaņā ar Standarta izmaksu modeli veiktie mērījumi, citi pētījumi u.tml.);
 - ▶ Sagatavošanās posms un uzņēmumu atlase;
 - ▶ Tikšanās ar uzņēmējiem (intervijas, novērojumi klātienē, biznesa procesu analīze);
 - ▶ Datu analīzes ekspertu izvērtējums (administratīvā sloga matricas, iemesli un pieredze);
 - ▶ Noteiktu pakalpojumu sniegšanas plūsmu atlase;
 - ▶ Risinājumu/priekšlikumu izstrāde (datu analīze projekta komandas ietvaros, darba grupas ar uzņēmumiem);
 - ▶ Politiskā procesa ietekme.⁵
- ▶ Jaunā tiesiskā regulējuma uzlabošana, nodrošinot speciālistu konsultācijas, veicot normatīvo aktu *ex-ante* izvērtēšanu saskaņā ar Standarta izmaksu modeli, nosakot vienotus principus normatīvo aktu izstrādē;
- ▶ Labāka regulējuma politikas ieviešana saskaņā ar Eiropas Savienības iniciatīvu, samazinot administratīvo slogu par 25%;
- ▶ Komunikācijas uzlabošana – „Birokrātijas samazināšanas” plāna ietvaros tiek īstenota virkne pasākumu, lai izveidotu labākus nosacījumus uzņēmējdarbības uzsākšanai, uzlabotu institūciju nodrošināto pakalpojumu

⁵ Burden Hunter Method Guide.

pieejamību, paredzētu retāku un vienkāršotu pārskatu iesniegšanu, kā arī nodrošinātu efektīvas un fokusētas pārbaudes. Papildus paredzēta arī divu virzienu kampaņu īstenošana, iesaistot gan pakalpojumu sniedzējus, gan pakalpojumu saņēmējus;

- ▶ E-pārvaldes attīstība – regulāri tiek paaugstināta pieejamo e-pakalpojumu kvalitāte, kā arī ieviesti jauni e-pakalpojumi, piemēram, izveidots uzņēmējdarbības portāls Virk.dk, kura iespējas regulāri tiek paplašinātas, paredzēta personalizēta elektroniskās pieejas izveide katram uzņēmumam, kā arī veicināta pakalpojumu nodrošināšanā iesaistīto institūciju datu apmaiņa, veidojot vienotas informācijas sistēmas vai arī paredzot savstarpējo datu integrāciju.

Dānijā Ekonomikas ministrija ir atbildīga par administratīvā sloga samazināšanas pasākumu koordināciju, ikdienas darbu nodrošinot Dānijas Tirdzniecības un uzņēmumu aģentūrai.

„Birokrātijas samazināšanas” plāns⁶

Lai nodrošinātu vienotu pieeju administratīvā sloga samazināšanai uzņēmējiem, papildus valdība 2009.gada martā izstrādāja „Birokrātijas samazināšanas” plānu, tajā ietverot 33 iniciatīvas, kuras sagrupētas četrās grupās:

- ▶ Labāki nosacījumi uzņēmējdarbības uzsākšanai;
- ▶ Uzlabota institūciju nodrošināto publisko pakalpojumu pieejamība;
- ▶ Retāka un vienkāršota pārskatu iesniegšana;
- ▶ Efektīvas un fokusētas pārbaudes.

Līdz šim būtiskākie īstenotie administratīvā sloga samazināšanas pasākumi četrās norādītajās jomās apkopoti zemāk esošajā tabulā.

Tabula 5. Būtiskākās līdz šim ieviestās administratīvā sloga samazināšanas iniciatīvas Dānijā

Labāki nosacījumi uzņēmējdarbības uzsākšanai	Uzlabota institūciju nodrošināto publisko pakalpojumu pieejamība	Retāka un vienkāršota pārskatu iesniegšana	Efektīvas un fokusētas pārbaudes
Mazajiem uzņēmumiem netiek pieprasīts audita pārskats	NemKontode (valsts maksājumu sistēma) pieeja privātiem uzņēmējiem	Atceltas prasības darbinieku izmaiņu žurnālu uzturēšanai un paziņojumu nosūtīšanai	„Elites smaidiņi” – piešķir uzņēmumiem (tikai tiem, kurus kontrolē reizi gadā), kuros pēdējās 4 pārbaudēs nav konstatētas novirzes un negatīvas piezīmes pēdējo 12 mēnešu laikā.
Dānijas Uzņēmumu kontu likuma vienkāršošana	Elektroniskie risinājumi slimības atvaļinājumu maksājumiem	Elektroniski nodarbināto līgumi	Jauna Dānijas Nodokļu aģentūras (SKAT) uzraudzības stratēģija
Webreg – tiešsaistes uzņēmumu reģistrācija	Automātiskie maternitātes atvaļinājumi maksājumi	Elektroniskā sistēma mēslojuma un mājlopu uzskaitēi	Vienkāršota liellopu marķēšana
Specifisku piesārņojošo darbību apstiprināšana	Katra uzņēmuma nodokļu informācijas pieejamība	Vienkāršotas procedūras lauksaimniecības subsīdiju pieteikšanai	Transportlīdzekļu ar valsts reģistrācijas numura zīmēm uzskaites žurnālu atcelšana
Letlon (vienkāršota algu sistēma)	Virk.dk (portāls) izveide – kontaktpunkts piekļuvei valsts institūcijām un iespēja pieteikt to nodrošinātos pakalpojumus (piemēram, iespēja visas atskaites un ziņojumus valsts iestādēm iesniegt caur šo portālu). Portālā pieejama informācija par: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Līdz šim iesniegtajiem pārskatiem; ▶ Termiņu atgādinājumi; ▶ Uzņēmumu pamatinformācija. 	Vienkāršota nodokļu atmaksas saņemšanas procedūra Atcelts darba devēja pienākums informēt darbinieku par ziņoto informāciju PVN reģistrācijas nodevas samazināšana Vieglāka ārkārtas dividenžu apmaksa Elektroniska dzīvības apdrošināšanas informācija	Importēto pārtikas produktu iepriekšēja pārskatu iesniegšana

⁶ Debureaucratisation plan for business regulation. The Danish Government, March 2009.

Neto administratīvā sloga samazinājums kopš 2001.gada: 3.1 miljards DKK (291,4 miljoni LVL) (10.1%)

Saskaņā ar Dānijas valdības izstrādāto „Birokrātijas samazināšanas” plānu ir paredzēts īstenot vēl 33 iniciatīvas, kuras atspoguļotas zemāk esošajā tabulā.

Tabula 6. Plānotās administratīvā sloga samazināšanas iniciatīvas „Birokrātijas samazināšanas” plāna ietvaros Dānijā

Labāki nosacījumi uzņēmējdarbības uzsākšanai	Uzlabota institūciju nodrošināto publisko pakalpojumu pieejamība	Retāka un vienkāršota pārskatu iesniegšana	Efektīvas un fokusētas pārbaudes
Modernizēts uzņēmumu reģistrs	Virk.dk – uzņēmumiem pielāgota mājas lapa	eIndkomst (E-income) izveide	Skaidri definētas rēķinu izrakstīšanas prasības
Kombinēta uzņēmumu un PVN reģistrācija	Elektronisko dokumentu glabātuve	Elektroniska pieaugušo tālākizglītības administrēšana	Vienkāršotas pārtikas uzņēmumu pašpārbaudes
Vadlīnijas PVN pārskatu sagatavošanai	NemSMS (atvieglotās SMS)	Vairāki „no sistēmas uz sistēmu” risinājumi	Vienkāršota cenu informācija
Vienkāršota grāmatvedības datu pārskatu sagatavošana	Uzlabota slimības atvaļinājumu maksājumu sistēma	Datu vairākkārtēja izmantošana, lai nodrošinātu, ka vienādi dati netiek vākti vairākkārtīgi	Vienkāršots pārtikas produktu marķēšanas regulējums
Harmonizētas audita prasības, ievērojot ES prasību minimumu	Paātrināta lēmumu pieņemšana	Elastīgi termiņi	Vienkāršotas naftas tvertņu pārbaudes
	Vienkāršota atvaļinājumu naudu maksājumu sistēma	Modernizēta, „videi draudzīga” grāmatvedība	Vienkāršota būvniecības atļauju izsniegšana
	Kuģniecības regulējuma elektroniskā sistēma	Samazinātas Intrastat pārskatu iesniegšanas prasības	Skaidrāk definētas darbavietas aprīkojuma prasības
	Īpašumu transakciju elektroniskā informācija	Vienota IT sistēma lauksaimniecības subsīdijām	Uz riskiem bāzētas uzņēmumu pārbažu stratēģijas izstrāde
		Vienota atkritumu apsaimniekošanas elektronisko datu sistēma (datu ievākšanai, uzkrāšanai un uzraudzībai vienotā formātā)	
		Elektroniska dokumentu reģistrācija	
	Elektroniska transportlīdzekļu reģistrācija		
	E-tarifu ieviešana		
Paredzētais administratīvā sloga samazinājums līdz 2010.gadam: 4.7 miljardi DKK (386,6 miljoni LVL) (15.2%), ietverot arī citas valdības aktivitātes			

4.2.3 Dānijas pašvaldību līmenī veiktie pasākumi administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem

Līdz šim Dānijā administratīvā sloga mazināšanas pasākumi tikuši īstenoti valsts līmenī, bet to rezultāti ietekmējuši arī pašvaldību darbu, piemēram, normatīvā regulējuma centralizēšana atkritumu apsaimniekošanas jomā. Papildus vēl jāņem vērā, ka pavisam nesen Dānijā ir īstenota pašvaldību reforma, kuru arī savā ziņā var uzskatīt par administratīvā sloga samazināšanu. Tajā pašā laikā atsevišķu pakalpojumu nodrošināšanā ir samazinājusies to sniegšanas kvalitāte, jo ir samazināts pašvaldību skaits.

Pašreizējā brīdī katra pašvaldība ir tiesīga izvērtēt, vai un kādā veidā tā varētu iesaistīties administratīvā sloga samazināšanas pasākumos. Pašreiz ir četras galvenās jomas, kurās vairākas Dānijas pašvaldības iespēju robežās cenšas īstenot administratīvā sloga samazināšanas pasākumus, pamatā koncentrējoties uz pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu:

- ▶ Pakalpojumu sniegšanas kvalitātes līmeņa noteikšana – pakalpojumu kvalitātes noteikšanai pašvaldības izvirza kvantitatīvos un kvalitatīvos mērķus, kuru sasniegšana tiek regulāri uzraudzīta ar kvalitātes rādītāju palīdzību, piemēram, pakalpojuma sniegšanas laiks, pakalpojuma kvalitāte, klientu apmierinātība u.c.
- ▶ Procesu vienkāršošana - daudzas pašvaldības mēģina atvieglot un paātrināt saņemto pieprasījumu apstrādes laiku, īpaši tas attiecināms uz būvatļauju saņemšanas pieteikumiem.
- ▶ Komunikācijas kanālu ar uzņēmējiem centralizēšana - vairākas pašvaldības mēģina ieviest vienas pieturas aģentūras principu uzņēmējdarbības sektora klientu apkalpošanā. Respektīvi, tiek veiktas dažādas aktivitātes, kuru īstenošanas rezultātā uzņēmējiem tiek atvieglota pašvaldību sniegto pakalpojumu saņemšana. Parasti tas tiek darīts, nodibinot atsevišķu struktūrvienību, kuras atbildībā ir komunikācija ar uzņēmējiem, vai arī nosakot vienu atbildīgo pārstāvi katrā uzņēmējdarbības jomā, tādējādi vismaz nozares līmenī īstenojot vienas pieturas aģentūras principu.
- ▶ „Filtra mehānisma” ieviešana pašvaldībās - pašvaldības ir ieviesušas “filtru mehānismus”, lai ienākošos pieteikumus sadalītu pa prioritātēm. Piemēram, gan iedzīvotāji, gan uzņēmēji var pieteikties būvatļauju saņemšanai, tomēr visi pieteikumi tiek sašķīroti ar mērķi identificēt uzņēmēju iesniegtos pieprasījumus, paredzot to prioritāru izskatīšanu.

4.3. Būtiskākie secinājumi par Somijas un Dānijas praksi

Gan Dānijā, gan Somijā publiskā sektora administratīvā sloga samazināšana uzņēmējiem ir izvirzīta par vienu no valdības prioritātēm, izstrādājot valsts līmeņa rīcības plānus un nosakot galvenās prioritārās jomas un mērķus administratīvā sloga samazināšanai.

Abu valstu pieredzes administratīvā sloga mazināšanā uzņēmējiem analīzes rezultātā kā būtiskākie labās prakses piemēri minami:

Valsts līmenī:

- ▶ Administratīvā sloga samazināšanas rīcības dokumenti un arī atbilstoši veicamie pasākumi pamatā tiek izstrādāti un koordinēti valsts līmenī, nosakot par katru jomu atbildīgās ministrijas.
- ▶ Lielākoties konkrēto pakalpojumu jomu regulējošie normatīvie akti parasti ir izstrādāti valsts līmenī, un, kaut arī pašvaldībām ir deleģēta pilnīga vai daļēja minētā pakalpojuma nodrošināšana, praksē pašvaldību kompetencē parasti ir konkrēto pakalpojumu sniegšanas kārtības noteikšana (piemēram, iesniedzamie dokumenti, pieteikumu izskatīšanas termiņi u.tml.), pieļaujot tikai nelielas valsts līmeņa normatīvo aktu interpretācijas iespējas.
- ▶ Gan Dānija, gan Somija ļoti koncentrējas uz e-pakalpojumu ieviešanu publisko pakalpojumu nodrošināšanā, izveidojot vienotus portālus, kur uzņēmēji var atrast vienotu informāciju par publisko pakalpojumu saņemšanas kārtību, kā arī paredzot dažādu pieteikumu iesniegšanu un pakalpojumu saņemšanu elektroniski. Vienlaicīgi abas valstis par vienu no prioritātēm ir izvirzījušas arī valsts līmeņa informācijas sistēmu attīstību, lai nodrošinātu kopēju valsts līmeņa datu bāzu izveidi, piemēram, Somijā ir paredzēts ieviest katra uzņēmuma kontu, kurā būtu pieejama visa informācija par konkrēto uzņēmumu.
- ▶ Kā vēl viens no administratīvā sloga samazināšanas pasākumiem, kas atsevišķās jomās jau ir īstenots vai joprojām turpinās, ir normatīvo aktu prasību radītā administratīvā sloga novērtēšana. Piemēram, Somija pašreiz katram jaunajam izstrādātajam normatīvajam aktam kā prasību izvirza atbildīgajai ministrijai sagatavot administratīvo izmaksu ietekmes novērtējumu uzņēmumiem.

Pašvaldību līmenī:

- ▶ Pašvaldības administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem tiešā veidā tiek iesaistītas minimāli un pamatā ir atbildīgas par kvalitatīvu pakalpojumu nodrošināšanu. Piemēram, Dānijas pašvaldības veicina administratīvā sloga samazināšanu, uzlabojot pašvaldību sniegto pakalpojumu kvalitāti, paredzot šādu mehānismu izmantošanu:
 - ▶ Pakalpojumu sniegšanas kvalitātes uzraudzība;
 - ▶ Procesu vienkāršošana, uzsvaru liekot uz pieteikumu izskatīšanas laika samazināšanu;
 - ▶ Vienas pieturas aģentūras principu ieviešana pakalpojumu sniegšanā uzņēmējiem. Piemēram, portāla virk.dk ieviešana Dānijā, kas kalpo kā vienots uzņēmēju kontaktpunkts ar valsts iestādēm un pamatā tiek izmantots normatīvajos aktos paredzēto pārskatu iesniegšanai, katru mēnesi veicot vairāk kā 100 000 transakciju. Papildus Dānijas Nodokļu aģentūra ir ieviesusi iespēju uzņēmējiem piekļūt visai ar nodokļiem saistītajai informācijai.
 - ▶ „Filtra mehānisma” ieviešana, izvirzot uzņēmumu iesniegtos pieteikumus kā prioritārus.

- ▶ Atsevišķus pakalpojumus pašvaldības nodrošina ciešā sadarbībā ar privātiem uzņēmumiem. Piemēram, Somijā komunālo pakalpojumu nodrošināšanu ļoti bieži sniedz pašvaldību sabiedrības ar ierobežotu atbildību, tādējādi piesaistot profesionāļus un samazinot pašvaldības veicamo darbu apjomu.
- ▶ Somijā nelielās pašvaldības nereti mēdz veidot apvienības kāda konkrēta pakalpojuma nodrošināšanai (īpaši veselības aprūpes un izglītības jomā), tādējādi veidojot gan vienotāku pieeju starp dažādiem reģioniem, gan arī atvieglojot mazo pašvaldību darbu, ieceļot vienu pašvaldību par atbildīgo vairāku pašvaldību pakalpojumu nodrošināšanai konkrētā jomā.
- ▶ Ņemot vērā, ka Somijā pašvaldību sniegtie pakalpojumi vairākās jomās ir decentralizēti, būtu nepieciešams izvērtēt, kurus pakalpojumus un kādā līmenī decentralizēt, jo pārlietu lielas decentralizācijas gadījumā rodas situācijas, ka pat vienas valsts ietvaros tiek piemērota atšķirīga kārtība konkrēta pakalpojuma saņemšanā, tādējādi radot atšķirīgu administratīvo slogu dažādās pašvaldībās.

5. Priekšlikumi Baltijas jūras reģiona valstu labās prakses administratīvā sloga samazināšanā pārņemšanai

Pētījuma ietvaros tika veikta četru Baltijas jūras reģionu valstu pieredzes analīze:

- ▶ **Lietuva un Igaunija** – tika veikta abu valstu normatīvo aktu un esošās prakses analīze administratīvā sloga novērtēšanai, identificējot pastāvošās administratīvās procedūras četrās pašvaldībās atļauju saņemšanai vides reklāmas un tirdzniecības jomās. Kopējie analīzes rezultāti atspoguļoti 4. pielikumā.
- ▶ **Dānija un Somija** – tika analizēta abu valstu pieredze administratīvā sloga samazināšanā, identificējot valsts un pašvaldību līmenī veiktos pasākumus administratīvā sloga samazināšanai.

Ņemot vērā, ka pētījuma ietvaros netika veikta Latvijas normatīvo aktu un esošās prakses analīze administratīvā sloga samazināšanā, rezultātā izstrādātie priekšlikumi būtu papildus jāizvērtē kontekstā ar Latvijas vajadzībām un iespējām minētos priekšlikumus piemērot Latvijas gadījumā. Balstoties uz pētījuma rezultātā gūtajiem secinājumiem, šajā sadaļā ietvertie priekšlikumi Baltijas jūras reģiona valstu pieredzes pārņemšanai ir strukturēti divās grupās, ņemot vērā pētījuma uzdevumus:

- ▶ Labās prakses piemēri pašvaldībās atļauju saņemšanai vides reklāmas un tirdzniecības jomās, izmantojot Lietuvas un Igaunijas pieredzi – šajā sadaļā, balstoties uz veikto analīzi, ietverti potenciālie labās prakses piemēri minēto atļauju izsniegšanas organizēšanā, kurus ieteicams izvērtēt arī Latvijas gadījumā. Ņemot vērā, ka tik detalizēta analīze netika veikta par Dāniju un Somiju, tad šo valstu pieredze priekšlikumu izstrādē netika iekļauta.
- ▶ Labās prakses piemēri administratīvā sloga samazināšanā, izmantojot Dānijas un Somijas pieredzi – šajā sadaļā, balstoties uz veikto analīzi, ietverti Somijas un Dānijas pieredzes labās prakses piemēri administratīvā sloga samazināšanā.

Priekšlikumi pieredzes pārņemšanai Baltijas jūras reģionā tirdzniecības un vides reklāmas jomās

Analizējot Lietuvas un Igaunijas praksi, nosakot valsts un pašvaldību iestāžu kompetenci vides reklāmas un tirdzniecības jomā, jāsecina, ka abās valstīs pastāv diezgan decentralizēta pieeja atļauju izsniegšanai minētajās jomās. Katra pašvaldība atbilstoši nozares likumos sniegtajam deleģējumam ir tiesīga noteikt procedūras atļauju saņemšanai tirdzniecības un vides reklāmas jomās.

Vides reklāmas jomā Lietuvā gandrīz visi terminu skaidrojumi tiek noteikti pašvaldības līmenī, izņemot termina „vides reklāma” skaidrojumu. Līdzīgi arī Igaunijā Reklāmas likumā ir ietverti astoņi reklāmas jomas terminu skaidrojumi, tomēr, analizējot pašvaldību izstrādātos noteikumus par vides reklāmas izvietojumu, lielākoties pašvaldība papildus piemēro savu interpretāciju gan par publiskās vietas, gan citu terminu skaidrojumiem.

Kaut arī Igaunija tirdzniecības jomā ir mēģinājusi veidot centralizētāku pieeju, tomēr lielākoties pašvaldības turpina „vēsturiski” ierasto kārtību, izstrādājot atsevišķu kārtību un ieviešot atšķirīgas procedūras un tikai viena no pašvaldībām (Narvas pilsēta) izmantoja Tirdzniecības likumā ietverto iespēju izmantot valsts līmenī noteikto kārtību.

Gan Lietuva, gan Igaunija atļauju saņemšanas procesos mēģina arvien vairāk ieviest e-pārvaldes principus, tādējādi atvieglojot administratīvo slogu uzņēmējiem. Piemēram, Igaunijā ir iespēja pieteikt pakalpojumu elektroniski, tomēr vienlaicīgi jānorāda, ka praksē tomēr uzņēmumu pārstāvji ierodas arī klātienē pakalpojuma pieteikšanai, kas ir saistīts ar prasību kopā ar pieteikumu papildus iesniegt virkni citu dokumentu. Abās valstīs katrā pašvaldībā ir publicējusi vismaz daļu no nepieciešamās informācijas pakalpojuma saņemšanai, piemēram, atļaujas saņemšanu regulējošos normatīvos dokumentus, veidlapas elektroniskā formātā, kā arī aprakstošus galvenos soļus atļaujas saņemšanā.

Tā kā šī pētījuma ietvaros tika veikta tikai divu jomu detalizētāka analīze divās Baltijas jūras reģiona valstīs, lai izstrādātu vienotu rīcības plānu Baltijas jūras reģiona valstu līmenī, būtu nepieciešams veikt papildus pētījumus arī citās valstīs un citās nozarēs, jo pašreizējā brīdī tomēr jāsecina, ka katrā valstī piemērotā kārtība ir atšķirīga.

Kopumā jāsecina, ka, kaut arī abās valstīs ir bijuši vairāki mēģinājumi vienādot kārtību, tomēr praksē joprojām pašvaldības abās valstīs ir lielā mērā decentralizētas, veidojot atšķirīgu kārtību to pašu pakalpojumu saņemšanai pat vienas valsts ietvaros. Tomēr, balstoties uz pētījuma secinājumiem par Lietuvas un Igaunijas pieredzi pašvaldībās atļauju saņemšanai vides reklāmas un tirdzniecības jomās, piedāvājam izvērtēšanai šādus priekšlikumus:

Tirdzniecības jomā:

- ▶ Izvērtēt iespēju veidot vienotu, centralizētu normatīvo aktu bāzi, kura noteiktu visus būtiskākos jautājumus atļauju saņemšanai konkrētajā jomā. Piemēram, gan Lietuvā, gan Igaunijā ir izstrādāts Tirdzniecības likums, kurš regulē visus būtiskākos tirdzniecības jomas jautājumus. Igaunija likumā ir ietvērusi arī ielu tirdzniecības, tajā skaitā atļauju izsniegšanas kārtības pamatprincipus. Tādējādi tiek samazināts pašvaldību radītais vai potenciāli radāmais administratīvais slogs uzņēmējiem, valsts līmenī noregulējot attiecīgos jautājumus un samazinot to jautājumu loku, kas ir jānosaka pašvaldību līmenī, radot vienotāku sistēmu valsts līmenī. Vienlaicīgi gan jānorāda, ka šāda likuma izstrāde ne vienmēr arī praksē uzreiz nodrošina vienotas pieejas ieviešanu valsts līmenī, jo minētie likumi joprojām ļauj pašvaldībām noteikt individuālu kārtību, kuru joprojām izmanto 3 no 4 Igaunijā analizētajām pašvaldībām.
- ▶ Lai nodrošinātu vienotāku pieeju Baltijas jūras reģiona valstīs, balstoties uz Igaunijas un Lietuvas pieredzi, būtu ieteicams izvērtēt šādus jautājumus:
 - ▶ Tirdzniecības atļauju derīguma termiņa noteikšanu centralizētā līmenī, jo pašreiz minētie termiņi atšķiras, piemēram, Lietuvā tas tiek regulēts tikai vienā no četrām pašvaldībām, savukārt Igaunijā divās no četrām pašvaldībām.
 - ▶ Tirdzniecības atļauju saņemšanai iesniedzamo dokumentu saraksta vienādošana. Pašreizējā brīdī katra pašvaldība pati nosaka iesniedzamos dokumentus, kuru skaits ir atšķirīgs, sākot no diviem līdz pat deviņiem dokumentiem.
 - ▶ Atšķirīgas kārtības izstrādi dažādu tirdzniecības atļauju saņemšanai, izmantojot Viļņas un Kauņas pilsētu pašvaldībās ieviesto praksi, kur, piemēram, ir paredzēts atšķirīgs iesniedzamo dokumentu skaits dažādu tirdzniecības atļauju saņemšanai, iedalot tās atļaujās tirdzniecības un izklaides vietām, kioskiem un paviljoniem, āra kafejnīcām, kā arī tirdzniecībai vai pakalpojumu sniegšanai masu pakalpojumu laikā, tādējādi daļai pakalpojumu saņēmēju atvieglojot pakalpojuma saņemšanu.
 - ▶ Ņemot vērā, ka arvien aktuālāka pašvaldību līmenī kļūst vienas pieturas aģentūras principa pakalpojumu sniegšana ieviešana, valsts vai katras pašvaldības līmenī būtu jāizveido viens kontaktpunkts, kurā uzņēmums varētu saņemt visu informāciju par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem. Piemēram, Lietuva, ievērojot 2006.gada 12.decembrī spēkā stājušos Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū, ir izveidojusi portālu www.verslovertai.lt kā vienotu kontaktpunktu, kurā pieejama detalizēta informācija par tirdzniecības atļauju saņemšanas kārtību katrā Lietuvas pašvaldībā (tajā skaitā arī angļu valodā), tādējādi atvieglojot informācijas piekļuvi jebkuram interesantam.
 - ▶ Aktīva e-pārvaldes ieviešanas turpināšana gan valsts, gan pašvaldību līmenī, tādējādi būtiski atvieglojot administratīvo slogu gan vietējiem uzņēmumiem, gan arī ārvalstu uzņēmumiem.

Vienotu nosacījumu izstrādē iespējams izmantot arī Latvijas praksi, kur Ekonomikas ministrija, identificējot nepieciešamību vienādot prasības šajā jomā, izstrādājusi Ministru kabineta 2010.gada 12.maija noteikumus Nr.440 „Noteikumi par tirdzniecības veidiem, kas saskaņojami ar pašvaldību, un tirdzniecības organizēšanas kārtību” (stājušies spēkā 2010.gada 1.jūnijā), precizāk definējot nepieciešamo saskaņojumu veidus tirdzniecības atļauju saņemšanai.

Vides reklāmas jomā:

Ņemot vērā, ka pašreizējā brīdī atļauju izsniegšana vides reklāmas jomā abās valstīs ir decentralizēta, ļaujot katrai pašvaldībai noteikt savu kārtību, kura, kā tika secināts pētījuma ietvaros, ir samērā atšķirīga, būtu ieteicams izvērtēt vienotākas kārtības izveides iespējamību. Piedāvājam izvērtēšanai šādus priekšlikumus:

- ▶ Izvērtēt iespēju izstrādāt vienotu, centralizētu normatīvo aktu, papildinot katras valsts ietvaros izstrādāto Reklāmas likumu, nosakot visus būtiskākos jautājumus vides reklāmas atļauju saņemšanai, tādējādi samazinot pašvaldībām deleģēto jautājumu loku un veidojot vienotāku kārtību valsts līmenī. Atbalstot šādu risinājumu, papildus būtu nepieciešams izvērtēt informācijas apjomu, kuru varētu ietvert valsts līmenī izstrādātais vienotais regulējums:
 - ▶ Vienotus terminu skaidrojumus visiem būtiskākajiem vides reklāmas jomā lietotajiem terminiem, piemēram, publiskai vietai;
 - ▶ Vienotus atļauju derīguma termiņus, jo pašreiz termiņi tiek paredzēti, sākot no nenoteikta termiņa līdz pat termiņam uz 7 gadiem;
 - ▶ Vienotus vides reklāmas izvietojuma principus, jo šobrīd tomēr katra pašvaldība nosaka savu regulējumu, kas vairākos gadījumos ir atšķirīgs;
 - ▶ Vienotus termiņus, kādās izsniedzamas vides reklāmas atļaujas, jo pašreiz atļauja tiek piešķirta laika periodā no 3 – 30 darba dienām, turklāt atsevišķas pašvaldības vispār nav noteikušas termiņu, kādā atļauja būtu izsniedzama;
 - ▶ Pašvaldību grupējuma principus, lai nodrošinātu vienotu pieeju līdzīgas uzbūves vai atrašanās vietas pašvaldībām, jo piemērojamā kārtība vides reklāmas izvietojumā varētu būt atšķirīga starp piejūras pilsētu pašvaldībām, lauku pilsētu pašvaldībām un lielo pilsētu pašvaldībām;

- ▶ Vienotus atļauju saņemšanai iesniedzamo dokumentu standartus un skaitu, jo pašreiz tas ir atšķirīgs, sākot no diviem līdz pat sešiem dokumentiem.
- ▶ Uzlabot pašvaldību mājas lapās pieejamo informāciju vai arī izveidot vienotu portālu valsts līmenī, kurā būtu atrodama visa ar pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem saistītā informācija, līdzīgi Lietuvas īstenotajai praksei tirdzniecības atļauju izsniegšanas jomā.
- ▶ Turpināt aktīvu e-pārvaldes ieviešanas risinājumu ieviešanu gan valsts, gan pašvaldību līmenī, tādējādi atvieglojot administratīvo slogu gan vietējiem uzņēmumiem, gan arī ārvalstu uzņēmumiem, pieļaujot iespēju saņemt pakalpojumus arī attālināti.
- ▶ Vienotu nosacījumu izstrādē iespējams izmantot arī Latvijas praksi, kur Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija veikusi pētījumu vides reklāmas jomā un paredzējusi atbilstošu grozījumu veikšanu Reklāmas likumā, paredzot Ministru kabinetam tiesības noteikt reklāmas izplatīšanas kārtību publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu, lai radītu Latvijā visās pašvaldībās uzņēmējiem vienādas prasības reklāmas izvietojuma, ekspluatācijas un grafiskā dizaina nomaļas saskaņošanai, kā arī samazinātu pašvaldību radīto administratīvo slogu šī pakalpojuma saņemšanā. Saskaņā ar Latvijas praksi lielākā daļa uzņēmēju atbalsta vienādas sistēmas izveidi valsts līmenī, nevis pieļaujot, ka katra pašvaldība paredz savu individuālo kārtību - telefonintervijās no 1 200 reģistrētajiem reklāmas devējiem tika aptaujāts katrs sestais uzņēmums. 80% no aptaujātajiem uzņēmumiem atbalstīja nepieciešamību noteikt vienotu kārtību valsts līmenī reklāmas izvietojuma un ekspluatācijas saskaņošanai.

Priekšlikumi pieredzes pārņemšanai administratīvā sloga samazināšanas pasākumiem Baltijas jūras reģionā

Pētījuma ietvaros administratīvā sloga samazināšanas pasākumi tika analizēti Dānijā un Somijā, kur publiskā sektora administratīvā sloga samazināšana uzņēmējiem ir izvirzīta par vienu no valdības prioritātēm, ņemot vērā 2007.gadā Eiropas Padomes apstiprināto Eiropas Komisijas Rīcības programmu administratīvā sloga samazināšanai, kurā noteikts vienots mērķis, Eiropas Komisijai cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm, administratīvo slogu samazināt par 25% līdz 2012.gadam. Abās valstīs ir izstrādāti valsts līmeņa rīcības plāni, nosakot galvenās prioritārās jomas un mērķus administratīvā sloga samazināšanai.

Balstoties uz abu valstu pieredzes administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem analīzes rezultātiem, piedāvājam izvērtēt šādus priekšlikumus pieredzes pārņemšanai visai Baltijas jūras reģionā:

Valsts līmenī:

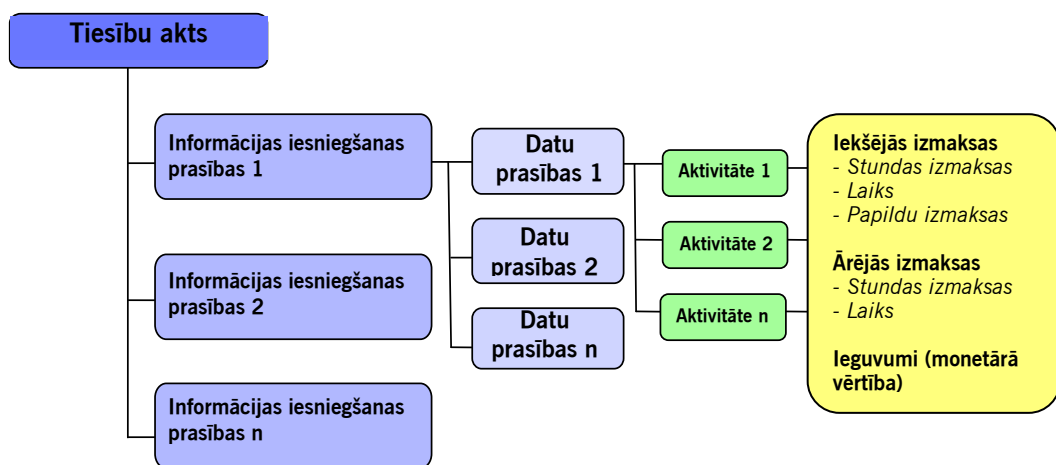
- ▶ Analizējot pašreizējo situāciju katras valsts īstenotajos administratīvā sloga samazināšanas pasākumos, rīcības dokumenti un arī atbilstoši veicamie pasākumi pamatā tiek izstrādāti un koordinēti valsts līmenī, nosakot par katru jomu atbildīgās ministrijas. Ņemot vērā, ka valsts tomēr virkni funkciju ir deleģējusi pašvaldībām, piešķirot autonomiju procesu noteikšanā, būtu nepieciešams valsts līmenī noteikt atbildīgo institūciju un pašvaldību sniegto pakalpojumu administratīvā sloga samazināšanas pamatprincipus. Valsts līmenī izstrādājot administratīvā sloga samazināšanas plānu pašvaldībām, tiktu nodrošināta skaidra pieeja tiem jautājumiem, uz kuriem pašvaldībām būtu jākoncentrējas, lai mazinātu administratīvo slogu pašvaldībās, jo šobrīd tas ir samērā nenoteikts, neizvirzot to kā vienu no pašvaldības uzdevumiem.
- ▶ Ņemot vērā 2006.gada 12.decembrī spēkā stājušos Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2006/123/EK par pakalpojumiem iekšējā tirgū, katrai Baltijas jūras reģiona valstij vajadzētu izvērtēt piemērotāko kārtību, kādā nodrošināt direktīvas prasību izpildi par vienota kontaktpunkta izveidi, kurā būtu pieejama informācija par valsts un pašvaldību līmenī sniegtajiem pakalpojumiem, piemēram, izmantojot Lietuvas pieredzi. Vienlaicīgi būtu būtiski nodrošināt, ka minētā informācija ir pieejama ne tikai konkrētās valsts, bet arī angļu valodā.
- ▶ Ņemot vērā, ka visas Baltijas jūras reģiona valstis, tajā skaitā arī Dānija un Somija koncentrējas uz e-pakalpojumu ieviešanu publisko pakalpojumu nodrošināšanā kā vienu no potenciālajiem administratīvā sloga samazināšanas pasākumiem, veidojot vienotus portālus, kur uzņēmēji var atrast vienotu informāciju par publisko pakalpojumu saņemšanas kārtību, paredzot dažādu pieteikumu iesniegšanu un pakalpojumu saņemšanu elektroniski, būtu nepieciešams turpināt minēto risinājumu ieviešanu praksē gan pakalpojumu saņemšanā, gan maksājumu veikšanā. Vienlaicīgi visās valstīs jāturpina attīstīt valsts līmeņa informācijas sistēmas, lai nodrošinātu kopēju valsts līmeņa datu bāzu izveidi, piemēram, Somijā ir paredzēts ieviest katra uzņēmuma kontu, kurā būtu pieejama visa informācija par konkrēto uzņēmumu.
- ▶ No pētījumā analizētajām valstīm, Dānija administratīvā sloga mazināšanas pasākumiem ir piegājusi sistemātiski, izmantojot dažādas Eiropā un pasaulē populāras metodes administratīvā sloga mazināšanā. Ņemot vērā sekmīgo Dānijas pieredzi, arī pārējām Baltijas jūras reģiona valstīm būtu lietderīgi izvērtēt un iespēju robežās izmantot minētās metodes, ja tas līdz šim nav vēl ticis darīts:
 - ▶ „Birokrātijas samazināšanas” plāna izstrāde, paredzot tās jomās, kurās birokrācija varētu būt vislielākā, ņemot vērā konkrētās valsts specifiku. Dānijas gadījumā tie bija pasākumi, kas veicinātu labākus nosacījumus uzņēmējdarbības uzsākšanai, uzlabotu institūciju nodrošināto publisko pakalpojumu pieejamību, paredzētu

retāku un vienkāršotāku pārskatu iesniegšanas kārtību, izstrādātu efektīvāku un vairāk uz mērķi orientētu pārbažu veikšanas kārtību.

▶ Esošā tiesiskā regulējuma vienkāršošanas iniciatīvas:

- ▶ Standarta izmaksu modeļa (*Standard Cost Model*) izmantošana, kas paredzēts atsevišķu tiesību aktu, likumdošanas jomu vai visas valsts normatīvās bāzes administratīvā sloga noteikšanai. Ar šī modeļa palīdzību tiek novērtēts administratīvais slogs saistībā ar normatīvajos dokumentos noteikto prasību izpildi un uzmanība netiek koncentrēta uz politikas mērķiem un uzņēmēju finansiālajām saistībām, bet tikai uz administratīvajām darbībām, konkrēti informācijas sniegšanas saistībām. Standarta izmaksu modeļa metodika ir attēlota attēlā Nr. 6.

Attēls 6. Standarta izmaksu modeļa metodika.

Šī Standarta izmaksu modeļa metode piedāvā arī iespējamus veidus un darbības, kā ar šīs metodes palīdzību var vienkāršot administratīvās slogu veidojošās saistības (skatīt tabulu Nr. 7).

Tabula 7. Administratīvā sloga mazināšanas pasākumi.

Veidi, kā vienkāršot	Veicamās darbības
Atcelt, samazināt, apvienot vai uzlabot tiesību aktus	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Atcelt tiesību aktu; <ul style="list-style-type: none"> ▶ Atcelt kādu no tiesību akta prasībām; ▶ Atbrīvot no informācijas sniegšanas kādu grupu vai sektoru; ▶ Konsolidēt/ apvienot otrā līmeņa tiesību aktus un prasības; ▶ Vienkāršot tiesību akta terminoloģiju un tās sarežģītību
Vienkāršot datu sniegšanas procesu	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Atcelt nevajadzīgas formas, pārbaudes vai datu prasības; ▶ Samazināt formu aizpildīšanai nepieciešamo laiku, piemēram, uzlabojot to izskatu, skaidrību utt.; ▶ Prioritizēt resursus, piemēram, veikt mazāk pārbaudes uzņēmumos ar labiem rādītājiem (balstītu uz risku izvērtējumu); ▶ Samazināt informāciju prasību sniegšanas biežumu; ▶ Savstarpēji saskaņot informācijas prasības
Valsts pārvaldes institūciju savstarpēja datu apmaiņa	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Izmantot citu valsts pārvaldes iestāžu rīcībā esošos datus, nevis prasīt tos uzņēmumiem; ▶ Vākt datus tieši no uzņēmumu informācijas sistēmām; ▶ Izveidot uzņēmumiem vienas pieturas aģentūru sistēmu; ▶ Izstrādāt vienotus terminu skaidrojumus tiesību aktos
Attīstīt uz IKT balstītus risinājumus un pakalpojumus	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Izveidot formas un citas datu prasības pieejamas internetā; ▶ Izveidot interaktīvas formas, kas nepieprasa neatbilstošus datus
Uzlabot informācijas sniegšanas vadlīnijas	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Izstrādāt skaidrākas un pieejamākas vadlīnijas, piemēram, ieviejojot tās internetā; ▶ Pārrakstīt vadlīnijas vienkāršākā valodā; ▶ Atdalīt obligātās prasības no brīvprātīgi sniedzamām; ▶ Tiesību aktus ievietot mājas lapā

- ▶ Administratīvā sloga „medišanas” projekta (*Burden Hunter Project*) metodoloģijas izmantošana ar mērķi identificēt tās jomas, kuras uzņēmēji uztver kā administratīvo slogu visvairāk radošās, izveidojot sistēmu, kurā

arī uzņēmumi var ietekmēt politikas veidošanu. Minētā sistēma koncentrējas uz pakalpojumu saņēmēju orientētu datu savākšanas un apstrādes risinājumu izstrādi, zināšanu paplašināšanu par iemesliem, kādēļ atsevišķi specifiski normatīvie akti rada administratīvo slogu (analizējot pakalpojumu saņēmēju uzvedību un normatīvā regulējuma efektivitāti).

- ▶ Paredzēt administratīvā sloga izvērtējumu saskaņā ar noteiktiem principiem katram jaunam izstrādātajam normatīvajam aktam, piemēram, izmantojot Somijas pieredzi, kura pašreiz katram jaunajam izstrādātajam normatīvajam aktam kā prasību izvirza atbildīgajai ministrijai sagatavot administratīvo izmaksu ietekmes novērtējumu uzņēmumiem.

Pašvaldību līmenī:

- ▶ Ņemot vērā, ka pašreizējā brīdī pašvaldības administratīvā sloga samazināšanā uzņēmējiem tiešā veidā netiek iesaistītas, tad būtu nepieciešams izstrādāt valsts līmeņa plānu pašvaldību administratīvā sloga samazināšanai (skatīt augstāk).
- ▶ Ņemot vērā, ka pašreizējā brīdī pašvaldības administratīvā sloga samazināšanā pamatā koncentrējas uz pakalpojumu kvalitāti, tad būtu ieteicams izmantot Dānijas pašvaldību pieredzi netiešā administratīvā sloga samazināšanā, izvērtējot šādu mehānismu izmantošanas iespējas:
 - ▶ Pakalpojumu sniegšanas kvalitātes uzraudzības sistēmas izveide, izstrādājot katra sniegtā pakalpojuma uzraudzības rādītājus, nosakot atbildīgos un termiņus sistemātiskai sniegto pakalpojumu uzraudzībai;
 - ▶ Procesu vienkāršošana, izvērtējot būtiskākos jautājumus, kuros būtu nepieciešami uzlabojumi, piemēram, pieteikumu izskatīšanas laika samazināšana;
 - ▶ Vienas pieturas aģentūras principa ieviešana pakalpojumu sniegšanā uzņēmējiem. Minētā principa ieviešana nozīmē pakalpojumu sniegšanas vai pārvaldes organizācijas formu, kurā iedzīvotājs (klients) saņem iecerēto pakalpojumu, vienu reizi apmeklējot kompetento institūciju vai pat saņemot minēto pakalpojumu attālināti (piemēram, Dānijas virk.dk portāla izveide).
 - ▶ „Filtra mehānisma” ieviešana, izvirzot uzņēmumu iesniegtos pieteikumus kā prioritārus pār iedzīvotāju saņemtajiem pieteikumiem.
- ▶ Publiskās - privātās partnerības principu arvien plašāka izmantošana pašvaldību sniegto pakalpojumu nodrošināšanā. Piemēram, Somijā komunālos pakalpojumus ļoti bieži nodrošina pašvaldību sabiedrības ar ierobežotu atbildību, tādējādi piesaistot profesionāļus un samazinot pašvaldības veicamo darbu apjomu.
- ▶ Izvērtēt iespēju atsevišķu pakalpojumu nodrošināšanā izveidot nelielu pašvaldību apvienības, izmantojot, piemēram, Somijas pieredzi, kur nelielās pašvaldības nereti mēdz veidot apvienības kāda konkrēta pakalpojuma nodrošināšanai (īpaši veselības aprūpes un izglītības jomā), tādējādi veidojot gan vienotāku pieeju starp dažādiem reģioniem, gan arī atvieglojot mazo pašvaldību darbu, ieceļot vienu pašvaldību par atbildīgo vairāku pašvaldību pakalpojumu nodrošināšanai konkrētā jomā.
- ▶ Labāka regulējuma politikas principu ieviešana ne tikai valsts, bet arī pašvaldību līmenī, jo arī tiem ir netieša ietekme uz administratīvā sloga samazināšanu uzņēmumiem. Iespējamie veicamie pasākumi šajā jomā varētu tikt definēti, izmantojot Somijas pieredzi labāka regulējuma politikas īstenošanā pašvaldību līmenī, piemēram:
 - ▶ Pamata publisko pakalpojumu programmas (*Basic Public Services Programme*) ieviešana – pārskata rīks, kas veicina pašvaldību un valsts līmeņa iestāžu sadarbību lēmumu pieņemšanā. Programma ietver sevī pamata pašvaldības sniegtos pakalpojumus un tiem nepieciešamo finansējumu, tādējādi politikas plānotājiem un normatīvo aktu izstrādātājiem sniedzot priekšstatu par tiem pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem, kuri ir svarīgi pakalpojuma saņēmējam.
 - ▶ Darba grupas izveide, kura analizētu pašreiz pastāvošo kārtību dažādās pašvaldībās ar mērķi paaugstināt publisko pakalpojumu sniegšanas efektivitāti, analizējot valsts likumdošanas ietekmi uz pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem, mēģinot izveidot integrētākus un vienotākus principus pašvaldību pakalpojumu sniegšanā.
 - ▶ E-pakalpojumu ieviešana un izmantošana arī pašvaldību līmenī, piemēram, valsts līmeņa sistēmu izmantošana pašvaldību sniegto pakalpojumu nodrošināšanā.

Papildus, izvērtējot nepieciešamos veicamos pasākumus procesu vienādošanai Baltijas jūras reģiona valstu starpā, būtu jāņem vērā šādi aspekti:

- ▶ Vienotākas pašvaldību sniegto pakalpojumu sistēmas Baltijas jūras reģiona valstīs izstrādē jāņem vērā atšķirīgās pašvaldību institucionālās sistēmas dažādās valstīs, piemēram, ļoti decentralizētā sistēma Somijā ar daudzām mazām pašvaldībām un centralizētāka sistēma Dānijā un Igaunijā.

- ▶ Kā instrumentu administratīvā sloga samazināšanas aktivitātēm var izmantot arī funkcionālos auditus, kuru rezultātā tiek identificētas iespējamās pašvaldību veikto funkciju optimizācijas iespējas.
- ▶ Vienotākas pieejas nodrošināšanai būtu ieteicams izmantot e-pakalpojumu sniegtās iespējas, piemēram, izveidojot vienotu elektronisku kontaktpunktu kā Lietuvā. Latvijā to varētu veidot piemēram uz portāla www.latvija.lv bāzes, nodrošinot, ka tajā pieejama informācija par visu pašvaldību sniegtajiem pakalpojumiem (vēlams arī angļu valodā).

6. Pielikumi

1.pielikums. Izmantoto dokumentu saraksts un saites.

Lietuva

Vispārējie normatīvie akti

- ▶ Pašvaldību likums (*Law on local self-government, Vietos savivaldos įstatymas*). Spēkā no 1994. gada 7. jūlija, pēdējie grozījumi 2010. gada 25. novembrī.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=389588&p_query=&p_tr2=
- ▶ Likums par korporatīvo ienākumu nodokli (*Law on corporate income tax, Pelno mokesčio įstatymas*). Spēkā no 2001. gada 20. decembra, pēdējie grozījumi 2009. gada 9. decembrī.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=370616&p_query=&p_tr2=
- ▶ Likums par personisko ienākumu nodokli (*Law on personal income tax, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas*). Spēkā no 2002. gada 2. jūlija, pēdējie grozījumi 2008. gada 15. maijā.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=321613&p_query=&p_tr2=
- ▶ Valsts administrācijas likums (*Law on public administration, Viešojo administravimo įstatymas*). Spēkā no 1999. gada 17. jūnija, pēdējie grozījumi 2010. gada 22. jūnijā.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=380230&p_query=&p_tr2=

Tirdzniecības jomu regulējušie būtiskākie normatīvie akti

- ▶ Tirdzniecības likums (*Law on Trade, Lietuvos Respublikos prekybos įstatymas*). Spēkā no 1995. gada 12. janvāra.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=25650&p_query=&p_tr2=
- ▶ Nodevu likums (*Law on fees and charges, Rinkliavų įstatymas*). Spēkā no 2000. gada 13. jūnija, pēdējie grozījumi 2007. gada 18. oktobrī.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=315266&p_query=&p_tr2=
- ▶ Pārtikas likums (*Law on food, Maisto įstatymas*). Spēkā no 2000. gada 4. aprīļa.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=103220&p_query=&p_tr2=

Reklāmas jomu regulējušie būtiskākie normatīvie akti

- ▶ Reklāmas likums (*Law on Advertising, Reklamos įstatymas*). Spēkā no 2000. gada 18. jūlija, pēdējie grozījumi 2010. gada 22. jūnijā.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=379796&p_query=&p_tr2=
- ▶ Lietuvas Lauksaimniecības ministrijas rīkojums attiecībā uz vides reklāmu apstiprināšanas raksturīgo noteikumu izmaiņām Nr. 4-293 (*įsakymas DĒL Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2000 m. gruodžio 1 d. įsakymo Nr. 405 „Dėl išorinės reklamos įrengimo tipinių taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo*). Spēkā no 2005. gada 8. augusta.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=260669&p_query=&p_tr2=

Tirdzniecības jomā Viļņā

- ▶ Viļņas domes administrācijas rīkojums Nr. 30-1431 par kārtības apstiprināšanu, kādā tiek izsniegtas un anulētas licences tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanai publiskās vietās (*ĮSAKYMAS DĒL LEIDIMŲ PREKIAUTI (TEIKTI PASLAUGAS) VIEŠOSIOSE VIETOSE IŠDAVIMO IR PANAIKINIMO TVARKOS APRAŠO TVIRTINIMO*). Spēkā no 2009. gada 19. augusta.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=30175326>
- ▶ Viļņas domes lēmums Nr.1-1161 par tirdzniecības atļauju publiskās vietās (*SPRENDIMAS DĒL PREKYBOS VIEŠOSIOSE VIETOSE TAISYKLIŲ TVIRTINIMO*). Spēkā no 2009. gada 15. jūlija.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=30175264>
- ▶ Viļņas domes lēmums Nr. 520 par noteikumu apstiprināšanu, kas nosaka vietējo nodevu par licencēm tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai publiskās vietās (*SPRENDIMAS DĒL VIETINĒS RINKLIAVOS UŽ LEIDIMO PREKIAUTI AR TEIKTI PASLAUGAS VIEŠOSIOSE VIETOSE IŠDAVIMĄ NUOSTATŲ TVIRTINIMO*). Spēkā no 2002. gada 27. marta.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=21031791>
- ▶ Viļņas domes administrācijas rīkojums Nr. 30-1431 par kārtības apstiprināšanu, kādā tiek izsniegtas un anulētas licences tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanai publiskās vietās (*ĮSAKYMAS DĒL LEIDIMŲ PREKIAUTI (TEIKTI PASLAUGAS) VIEŠOSIOSE VIETOSE IŠDAVIMO IR PANAIKINIMO TVARKOS APRAŠO TVIRTINIMO*). Spēkā no 2009. gada 19. augusta.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=30175326>
- ▶ Viļņas domes lēmums Nr. 1-455 par reprezentatīvo ielu, laukumu un parku saraksta apstiprināšanu (*SPRENDIMAS DĒL REPREZENTACINIŲ VILNIAUS GATVIŲ, AIKŠČIŲ IR PARKŲ SAŖAŠO TVIRTINIMO*). Spēkā no 2004. gada 14. jūlija.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=30001862>
- ▶ Viļņas domes administrācijas rīkojums Nr. 30-544 par kiosku darbības sfēru paplašināšanu (*ĮSAKYMAS DĒL KIOSKO (PAVILJONO) EKSPLOATAVIMO SUTARČIŲ PRATĖSIMO*). Spēkā no 2006. gada 27. marta.

<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=30125625>

Vides reklāmas jomā Viļņā

- ▶ Viļņas domes lēmums par vides vizuālo reklāmu noteikumu apstiprināšanu Nr. 1-998 (*SPRENDIMAS DĒL IŠORINĒS VAIZDINĒS REKLAMOS TAISYKLIJ TVIRTINIMO*). Spēkā no 2005. gada 21. decembra.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=30112372>
- ▶ Viļņas domes lēmums par vietējo vides reklāmu nodevu iekasēšanu Nr. 1-1713 (*SPRENDIMAS DĒL VIETINĒS RINKLIAVOS UŽ LEIDIMO ĪRENGTI IŠORINĒ REKLAMĀ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĒS TERITORIJĀ IŠDAVIMĀ NUOSTATŪ TVIRTINIMO*). Spēkā no 2010. gada 29. septembra.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=30187796>
- ▶ Viļņas domes lēmums attiecībā uz atļaujām par vides reklāmu uzstādīšanu Viļņas pašvaldības īpašumos vai pašvaldības darbības vietās Nr. 1939V (*Sprendimas dėl Leidimų įrengti vaizdinę (išorinę) reklamą ant Vilniaus miesto savivaldybei priklausančių ar valdytojo teise valdomų objektų išdavimo tvarkos tvirtinimo*). Spēkā no 2000. gada 12. oktobra.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=21023585>
- ▶ Lietuvas Republikas Civillikums Nr. VIII-1864 (*Civil Code of the Republic of Lithuania, CIVILINIO KODEKSO PATVIRTINIMO, ĮSIGALIOJIMO IR ĮGYVENDINIMO*). Spēkā no 2000. gada 18. jūlija, pēdējie grozījumi 2010. gada 23. septembrī.
http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_e?p_id=379795&p_query=&p_tr2=
- ▶ Viļņas domes lēmums attiecībā uz vides vizuālo reklāmu speciālo plānu izstrādi Nr. 01A-41-786 (*SPRENDIMAS DĒL VILNIAUS MIESTO IŠORINĒS VAIZDINĒS REKLAMOS SPECIALIOJO PLANO TVIRTINIMO*). Spēkā no 2003. gada 5. februāra.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=21037904>
- ▶ Viļņas domes administrācijas direktora apstiprinājums par vides reklāmas pilnvaras aktivitāšu reglamentu Nr. 30-57 (*ISAKYMAS DĒL IŠORINĒS VAIZDINĒS REKLAMOS KOMISIJOS VEIKLOS NUOSTATŪ, LEIDIMŪ ĪRENGTI IR EKSPLOATUOTI IŠORINĒ VAIZDINĒ REKLAMĀ IŠDAVIMO PASLAUGOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠO, PRAŠYMO DĒL LEIDIMO ĪRENGTI IR EKSPLOATUOTI IŠORINĒ VAIZDINĒ REKLAMĀ IŠDAVIMO IR LEIDIMO ĪRENGTI IR EKSPLOATUOTI IŠORINĒ VAIZDINĒ REKLAMĀ FORMŪ TVIRTINIMO*). Spēkā no 2009. gada 12. janvāra.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=30164588>
- ▶ Viļņas domes administrācijas direktora rīkojums par vides reklāmas komisijas nodevu Nr. 30-1265 (*ISAKYMAS DĒL IŠORINĒS REKLAMOS KOMISIJOS SUDARYMO*). Spēkā no 2010. gada 26. maija.
<http://www.vilnius.lt/vaktai/Default.aspx?Id=3&DocId=30183472>

Tirdzniecības jomā Kauņā

- ▶ Kauņas pilsētas domes noteikumi Nr. T-72 par tirdzniecību publiskās vietās Kauņā (*SPRENDIMAS DĒL KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĒS TARYBOS 2003 M. KOVO 13 D. SPRENDIMO NR. T-72 „DĒL PREKYBOS KAUNO VIEŠOSIOSE VIETOSE TVARKOS“ PAKĒITIMO*). Spēkā no 2003. gada 13. marta, pēdējie grozījumi (Nr. T-127) 2009. gada 16. februārī.
<http://dp.kaunas.lt/dokw/taryba/sprendimai/2009/t096127.doc>
- ▶ Kauņas pilsētas domes noteikumi Nr. T-246 par vietējo nodevu tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licencei (*SPRENDIMAS DĒL VIETINĒS RINKLIAVOS UŽ LEIDIMO PREKIAUTI AR TEIKTI PASLAUGAS VIEŠOSIOSE KAUNO MIESTO VIETOSE IŠDAVIMĀ*). Spēkā no 2000. gada 27. decembra.
<http://dp.kaunas.lt/dokw/taryba/sprendimai/2000/t004246.doc>

Vides reklāmas jomā Kauņā

- ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums attiecībā uz Kauņas pilsētas ārējās vides reklāmu speciālo plānu apstiprināšanu Nr. T-206 (*SPRENDIMAS DĒL KAUNO MIESTO IŠORINĒS VAIZDINĒS REKLAMOS SPECIALIOJO PLANO PATVIRTINIMO*). Spēkā no 2006. gada 18. maija.
<http://dp.kaunas.lt/dokw/taryba/sprendimai/2006/t065206.doc>
- ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums attiecībā uz pilsētas ārējās vides reklāmas vizuālo noteikumu apstiprināšanu Nr. T-650 (*SPRENDIMAS DĒL KAUNO MIESTO IŠORINĒS VAIZDINĒS REKLAMOS ĪRENGIMO TAISYKLIJ PATVIRTINIMO*). Spēkā no 2007. gada 6. decembra.
<http://dp.kaunas.lt/dokw/taryba/sprendimai/2007/t076650.doc>
- ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums attiecībā uz ārējās vides reklāmu uzstādīšanas atļauju izsniegšanu Kauņas pašvaldības teritorijā Nr. T-44 (*SPRENDIMAS DĒL LEIDIMŪ ĪRENGTI IŠORINĒ REKLAMĀ SAVIVALDYBĒS TERITORIJĀ IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO*). Spēkā no 2008. gada 7. februāra.
<http://dp.kaunas.lt/dokw/taryba/sprendimai/2008/t086044.doc>
- ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums sakarā ar vietējo nodevu iekasēšanu par vides komerciālo reklāmu uzstādīšanas apstiprināšanu Nr. T-45 (*SPRENDIMAS DĒL LEIDIMŪ ĪRENGTI IŠORINĒ REKLAMĀ SAVIVALDYBĒS TERITORIJĀ IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO*). Spēkā no 2008. gada 7. februāra.
<http://dp.kaunas.lt/dokw/taryba/sprendimai/2008/t086044.doc>
- ▶ Kauņas pilsētas domes lēmums saistībā ar vietējo nodokļu un nodevu samazināšanu saistībā ar ārējās vides reklāmas uzstādīšanu pašvaldības teritorijā Nr. T-406 (*SPRENDIMAS DĒL VIETINĒS RINKLIAVOS UŽ LEIDIMO ĪRENGTI IŠORINĒ REKLAMĀ SAVIVALDYBĒS TERITORIJĀ IŠDAVIMĀ SUMAŽINIMO*). Spēkā no 2009. gada 16. jūlija.
<http://dp.kaunas.lt/dokw/taryba/sprendimai/2009/t096406.doc>

Tirdzniecības jomā Šauļos

- ▶ Šauļu pilsētas domes lēmums Nr. T-376 par tirdzniecību un pakalpojumu sniegšanu Šauļu pilsētā (*SPRENDIMAS DĒL PREKYBOS IR PASLAUGŪ TEIKIMO ŠIAULIŪ MIESTO VIEŠOSIOSE VIETOSE BEI PREKYBOS TURGAVIETĒSE (PREKYVIETĒSE) TAISYKLIŪ*). Spēkā no 2007. gada 25. oktobra.
<http://web.siauliai.lt/aktai/find.asp?did=7870&ros=r>

Vides reklāmas jomā Šauļos

- ▶ Vides reklāmas uzstādīšanas noteikumi Šauļu pilsētā Nr. T-73 (*SPRENDIMAS DĒL IŠORINĒS REKLAMOS ĪRENGIMO ŠIAULIŪ MIESTE TAISYKLIŪ PATVIRTINIMO*). Spēkā no 2009. gada 26. februāra.
<http://web.siauliai.lt/aktai/find.asp?did=9971&ros=r>
- ▶ Šauļu pilsētas domes lēmums par vietējo vides reklāmu nodevu iekasēšanu vides reklāmas uzstādīšanas atļauju apstiprināšanai Šauļu pilsētā Nr. T-72 (*VIETINĒS RINKLIAVOS UŽ LEIDIMO ĪRENGTI IŠORINĒ REKLAMĀ ŠIAULIŪ MIESTO SAVIVALDYBĒS TERITORIJOE IŠDAVIMĀ NUOSTATAI*). Spēkā no 2009. gada 26. februāra.
<http://web.siauliai.lt/aktai/find.asp?did=9969&ros=r>

Tirdzniecības jomā Klaipēdā

- ▶ Klaipēdas pilsētas domes lēmums Nr. T2-270 par vietējiem noteikumiem un licenču saņemšanas nodevām tirdzniecībai un pakalpojumu sniegšanai Klaipēdas pilsētā (*DĒL KLAIPĒDOS MIESTO SAVIVALDYBĒS TARYBOS 2009 M. BIRŽĒLIO 26 D. SPRENDIMO NR. T2-270 „DĒL PREKYBOS IR PASLAUGŪ TEIKIMO MIESTO VIEŠOSIOSE VIETOSE VIETINĒS RINKLIAVOS NUOSTATŪ IR PREKYBOS IR PASLAUGŪ TEIKIMO KLAIPĒDOS MIESTO VIEŠOSIOSE VIETOSE TAISYKLIŪ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO*). Spēkā no 2009. gada 26. jūnija.
<http://www.klaipeda.lt/klaipeda/content/legislation.jsp?docLocator=333E888CD2AF11DF98AE746164617373&pathId=&searchText=t2-270&categoryId=>

Vides reklāmas jomā Klaipēdā

- ▶ Klaipēdas pilsētas domes lēmums par vides reklāmas uzstādīšanu saskaņā ar Klaipēdas pilsētas noteikumiem, ievērojot pašvaldības reglamentu par vietējo nodokļu, nodevu iekasēšanas kārtību Nr. T2-422 (*DĒL KLAIPĒDOS MIESTO SAVIVALDYBĒS TARYBOS 2009 M. LAPKRIČIO 26 D. SPRENDIMO NR. T2-422 „DĒL IŠORINĒS REKLAMOS ĪRENGIMO KLAIPĒDOS MIESTE TAISYKLIŪ IR VIETINĒS RINKLIAVOS UŽ LEIDIMO ĪRENGTI IŠORINĒ REKLAMĀ SAVIVALDYBĒS TERITORIJOE IŠDAVIMĀ NUOSTATŪ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO*). Spēkā no 2009. gada 26. novembra.
<http://www.klaipeda.lt/klaipeda/content/legislation.jsp?docLocator=142D003AD2AE11DF98AE746164617373&pathId=&searchText=t2-422&categoryId=>

Igaunija

Vispārējie normatīvie akti

- ▶ Pašvaldību organizācijas likums (*Local Government Organization Act, Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus*). Spēkā no 1993. gada 28. jūnija.
<http://www.legaltext.ee/text/en/X2009K6.htm>
- ▶ Nodokļu likums (*Taxation Act, Maksukorralduse seadus*). Spēkā no 1993. gada 16. decembra.
<http://www.legaltext.ee/text/en/X2021K7.htm>
- ▶ Vietējo nodokļu likums (*Local Taxes Act, Kohalike maksude seadus*). Spēkā no 1994. gada 24. oktobra.
<http://www.legaltext.ee/text/en/X2014K5.htm>
- ▶ Administratīvo procedūru likums (*Administrative Procedure Act, Haldusmenetluse seadus*). Spēkā no 2002. gada 1. janvāra.
<http://www.legaltext.ee/text/en/X40071K3.htm>

Tirdzniecības jomu regulējušie normatīvie akti

- ▶ Tirdzniecības likums (*Trading Act, Kaubandustegevuse seadus*). Spēkā no 2004. gada 15. aprīļa.
<http://www.legaltext.ee/text/en/X80015K1.htm>
- ▶ Ekonomisko darbību reģistrācijas likums (*Register of Economic Activities Act, Majandustegevuse registri seadus*). Spēkā no 2008. gada 1. janvāra.
<http://www.legaltext.ee/text/en/X80016K2.htm>
- ▶ Alkohola likums (*Alcohol Act, Alkoholiseadus*). Spēkā no 2002. gada 1. Septembra.
<http://www.legaltext.ee/text/en/X40060K4.htm>
- ▶ Tabakas likums (*Tobacco Act*). Spēkā no 2001. gada 1. janvāra.
<http://faolex.fao.org/docs/texts/est37797.doc>
- ▶ Dārgmetālu preču likums (*Precious Metal Articles Act, Väärismetalltoodete seadus*). Spēkā no 2004. gada 15. aprīļa.
<http://www.legaltext.ee/text/en/X90024K1.htm>
- ▶ Pārtikas likums (*Food Act, Toiduseadus*). Spēkā no 2000. gada 1. janvāra.
<http://www.legaltext.ee/text/en/X30044K6.htm>

Reklāmas jomu regulējušie normatīvie akti

- ▶ Reklāmas likums (*Advertising Act, Reklaamiseadus*). Spēkā no 2008. gada 12. marta.

<http://www.legaltext.ee/text/en/XXX0044.htm>

Tirdzniecības jomā Tallinā

- ▶ Tallinas pilsētas domes 2006. gada 7. jūnija noteikumi Nr. 50, kas nosaka kārtību, kādā pašvaldība izsniedz atļauju ielu tirdzniecībai, tajā skaitā vienas dienas tirdzniecībai publisku pasākumu laikā (*Linnaosa valitsuse poolt väljastatava müügipileti taotluse ja müügipileti vormide kehtestamine*).
https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=104731&fd=1&q_sort=elex_akt.akt_vkp
- ▶ Tallinas pilsētas domes 2009. gada 17. decembra noteikumi Nr. 45, kas nosaka tirdzniecības nodokļa noteikšanas kārtību Tallinā (*Müügimaks Tallinnas*).
https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=116067&fd=1&q_sort=elex_akt.akt_vkp

Vides reklāmas jomā Tallinā

- ▶ Tallinas pilsētas domes 2006. gada 22. jūnija noteikumi Nr. 45, kas nosaka Tallinas pilsētas īpašuma uzturēšanas kārtību (*Tallinna linna heakorra eeskirj*).
https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=105031&fd=1&q_sort=elex_akt.akt_vkp
- ▶ Tallinas pilsētas domes 2010. gada 17. jūnija noteikumi Nr. 33, kas nosaka reklāmas izvietojšanas nosacījumus uz ēku sienām, kā arī reklāmas izvietojšanas pieteikumu dokumentu izskatīšanas kārtību (*Reklaami või teabe eksponeerimiseks ehitise pinna kasutusse andmise kord*).
https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=117816&fd=1&q_sort=elex_akt.akt_vkp
- ▶ Tallinas pilsētas domes 2009. gada 17. decembra noteikumi Nr. 44, kas nosaka reklāmas nodokļa aprēķināšanas kārtību Tallinā (*Reklaamimaks Tallinnas*).
https://oigusaktid.tallinn.ee/?id=3001&aktid=116066&fd=1&q_sort=elex_akt.akt_vkp

Tirdzniecības jomā Tartu

Nav pieejami mājas lapā – telefoniski pašvaldības pārstāve informēja par noteikumu datumu un numuru.

Vides reklāmas jomā Tartu

- ▶ Tartu pilsētas domes 2002. gada 19. decembra noteikumi Nr. 10 par reklāmas izvietojšanas nodokli (Reklaamimaks).
[http://info.raad.tartu.ee/webaktid.nsf/0/FE742EA35392CFD9C225780400450FE3/\\$FILE/lvk5m_0010.pdf](http://info.raad.tartu.ee/webaktid.nsf/0/FE742EA35392CFD9C225780400450FE3/$FILE/lvk5m_0010.pdf)
- ▶ Tartu pilsētas domes 2004. gada 5. augusta noteikumi Nr. 19, kas nosaka nosacījumus reklāmu izvietojšanai Tartu pilsētā (Reklaami paigaldamise kord).
<http://info.raad.tartu.ee/webaktid.nsf/web/viited/TLVM2004080500019>

Tirdzniecības jomā Pērnāvā

- ▶ Pērnavas pilsētas domes 2004. gada 3. decembra noteikumi Nr. 22, kas nosaka sezonas tirdzniecības atļauju izsniegšanu (Müügikoha hooajalise laiendamise ja hooajalise müügikoha paigaldamise kord).
http://amphora.lv.pamu.ee/AMPHORA_PUBLIC/document.aspx?id=356425

Vides reklāmas jomā Pērnāvā

- ▶ Pērnavas pilsētas domes 2010. gada 18. marta noteikumi Nr. 12, kas nosaka reklāmas izvietojšanas nosacījumus (Välireklaami paigaldamise eeskiri).
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13346878>
- ▶ Pērnavas pilsētas domes 2001. gada 15. novembra noteikumi Nr. 29 (pēdējie grozījumi 2006. gada 19. janvārī), kas nosaka reklāmas nodokļa noteikšanas kārtību Pērnavas pilsētā (Teede ja tänavate sulgemise maksu kehtestamine muutmine).
http://amphora.lv.pamu.ee/AMPHORA_PUBLIC/document.aspx?id=353270

Vides reklāmas jomā Narvā

- ▶ Narvas pilsētas domes 2006. gada 20. oktobra noteikumi Nr. 44, kas nosaka reklāmas izvietojšanas nosacījumus.
<http://web.narva.ee/files/1525.pdf>
- ▶ Narvas pilsētas domes 2006. gada 29. jūnija noteikumi Nr. 24, kas nosaka reklāmas nodokļa aprēķināšanas kārtību.
<http://web.narva.ee/files/239.pdf>

Somija

- ▶ Public services at the local level – the Finnish way. Policy Reports 2. June 2010.
http://www.vatt.fi/en/publications/latestPublications/publication/Publication_1345_id/857
- ▶ Local public sector in transition: A Nordic perspective. Prime Minister`s Office Finland, Publications 56 October 2010.
http://www.vatt.fi/en/publications/latestPublications/publication/Publication_1345_id/866;jsessionid=74EBF8A17E21B6F108EC931E75B84FAE
- ▶ Action plan for the reduction of the administrative burden on businesses 2009-2012. Ministry of Employment and Economy.
http://www.tem.fi/files/24610/Action_Plan_FI_12.3.2009.pdf

- ▶ Better Regulation in Europe: Finland. OECD, 2010.
http://www.planejamento.gov.br/secretarias/upload/Arquivos/seges/arquivos/OCDE2011/OECD_Finland_2010.pdf

Dānija

- ▶ Debureaucratisation plan for business regulation. The Danish Government, March 2009.
<http://www.dcca.dk/sw63160.asp>
- ▶ The Burden-Hunter technique. A user-centric approach to cutting red tape. Mind Lab.
http://www.mind-lab.dk/assets/344/The_burden-hunting_technique.pdf
- ▶ Danish experiences in tackling the respondent burden. Statistics Denmark, 2004.
<http://www.oecd.org/dataoecd/38/28/35021306.pdf>

2.pielikums. Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas licences pieteikuma veidlapas paraugs
Lietuvā

_____ (fiziskas personas vārds, uzvārds, adrese, tālr. Nr., uzņēmējdarbības licences reģistrācijas numurs)

_____ (juridiskās personas nosaukums, reģistrācijas numurs, adrese, tālr. Nr.)

Viļņas pilsētas pašvaldības
_____ rajona vecākajam
(rajona nosaukums)

**PIETEIKUMS LICENCES SAŅEMŠANAI
tirdzniecībai vai pakalpojumu sniegšanai publiskā vietā**

201__gada _____

Lūdzu izsniegt atļauju tirdzniecībai/ sniegt pakalpojumus (vajadzīgo pasvītrot) _____

_____ (norādīt preču vai pakalpojumu klāsta sarakstu)

publiskā vietā _____
(tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietā, iekārtas un tās platība, kv. m)

no 201__gada _____ līdz 201__gada _____.

Piesaistītais atkritumu pārstrādes uzņēmums _____
(Uzņēmuma nosaukums)

PIELIKUMĀ:

1. Juridiskās personas reģistrācijas apliecība vai uzņēmējdarbības licence;
2. Pārtikas tirdzniecības sertifikāta kopija;
3. Citas atļaujas;
4. Līgums ar pārstrādes uzņēmumu;
5. Tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas dizaina shēmas paraugs vai sagatavotas tirdzniecības vietas fotoattēls;
6. Zemes īpašuma apliecība (nomas līgums);
7. Mājražotāja reģistrācijas apliecība;
8.

_____ (Paraksts) (nosaukums)

3.pielikums. Nodokļu deklarācijas veidlapas paraugs Igaunijā

Tallinas pilsētas Uzņēmējdarbības departamentam
Reklāmas nodokļa deklarācija

1. Nodokļu deklarācijas numurs
2. Lapu skaits nodokļu deklarācijā, tostarp reklāmas tehniskais zīmējums.....
3. Informācija par nodokļa maksātāju:
 - 3.1. Nosaukums
 - 3.2. Reģistrācijas kods
4. Ar reklāmas nodokli apliekamā objekta raksturojums:
 - 4.1. Īss reklāmas objekta apraksts
 - 4.2. Informācija par vienu reklāmas laukumu:
 - 4.2.1. Reklāmas atrašanās vieta (piemēram, ēkā, sabiedriskā transportlīdzeklī vai piekabē).....
 - 4.2.2. Reklāmas vietas laukums (m², noapaļojot uz augšu)
 - 4.3 Informācija par citām reklāmas atrašanās vietām:
 - 4.3.1. Reklāmas atrašanās vieta (piemēram, ēkā, sabiedriskā transportlīdzeklī vai piekabē).....
 - 4.3.2. Reklāmas vietas laukums (m², noapaļojot uz augšu)
5. Reklāmas izvietojuma taksācijas periods
 - 5.1. Datums (no)
 - 5.2. Datums (līdz)
 - 5.3. Dienas.....
6. Nodokļa likme
 - 6.1. Likme kronas par katru kalendāro dienu uz vienu kvadrātmetru;
 - 6.2. Piemērojot šādus koeficientus:
 - 6.2.1. Mobilā dizaina reklāma - dubultā nodokļa likme;
 - 6.2.2. Alkoholisko dzērienu reklāma (virs 6%) - četrkārtīga nodokļa likme;
 - 6.2.3 Alkoholisko dzērienu reklāmas (virs 6%), izmantojot mobilo dizainu – seškārtīga nodokļa likme;
 - 6.2.4. Reklāmas kampaņas patēriņa kredītu izsniegšanas pakalpojumiem gadījumos, ja gada procentu likme ir augstāka nekā 25% - trīskārtēja nodokļa likme.
7. Nodoklis (noapaļots)
8. Nodokļa samaksas termiņš(i) saskaņā ar Tallinas pilsētas domes 2010.gada 17.jūnija noteikumu Nr.33 par reklāmas nodokli Tallinā 7.daļas 4. un 5.punktu
9. Nodokļu deklarācijas parakstītājs.....

10. Nodokļu deklarācijas sagatavošanas datums

11. Nodokļu deklarācijas sagatavotājs (paraksttiesīgā juridiskā persona vai tā pilnvarotais pārstāvis):

11.1 Nosaukums

11.2 Amats

11.3 Kontaktinformācija (tālrunis, e-pasts).....

12. Apstipriniet ar savu parakstu, ka nodokļu deklarācijā sniegtā informācija ir patiesa.....

Nodokļu iestādes ieņēmumi..... 20. a. (Amatpersonas vārds un paraksts)

Dati ievadīti datu bāzē..... 20. a. (Amatpersonas vārds un paraksts)

4.pielikums. Igaunijas un Lietuvas izsniedzamo atļauju procedūru salīdzinājums.

Tirdzniecības jomā

	Lietuvas pašvaldības				Attiecināms uz visām pašvaldībām	Igaunijas pašvaldības			
	Vilņas pilsētas pašvaldība	Kauņas pilsētas pašvaldība	Klaipēdas pilsētas pašvaldība	Šauļu pilsētas pašvaldība		Tallinas pilsētas pašvaldība	Tartu pilsētas pašvaldība	Pērnavas pilsētas pašvaldība	Narvas pilsētas pašvaldība
Atļaujas nosaukums	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Vilņas pilsētā	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Kauņas pilsētā	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Klaipēdas pilsētā	Tirdzniecības un pakalpojumu sniegšanas licence publiskās vietās Šauļu pilsētā	Tirdzniecības uzņēmumu reģistrācija Ekonomisko aktivitāšu reģistrā	Atļaujas izsniegšana ielu tirdzniecībai	Atļaujas izsniegšana sezonālai tirdzniecībai publiskās vietās Tartu pilsētā	Sezonālās tirdzniecības atļaujas izsniegšana Pērnavas pilsētā	
Iesniedzamo dokumentu skaits	3 (+2) Tirdzniecības un izklaides vietām; 5 (+1) Kioskēm un paviljoniem. 4 (+1) Āra kafejnīcām.	4 (+4) Tirdzniecības un izklaides vietām; 6 (+3) Kioskēm un paviljoniem; 5 (+2) Āra kafejnīcām; 4 (+2) Tirdzniecībai vai pakalpojumu sniegšanai masu pasākumu laikā.	5 (+3)	3 (+2)	2	2 (+1)	4 (+1)	4	Specifiski nosacījumi netiek izvirzīti un atļaujas ielu tirdzniecībai tiek izsniegtas saskaņā ar Tirdzniecības likumu
Dokumentu izskatīšanas laiks	15 kalendārās dienas	5 darba dienas	5 darba dienas	Nav noteikts	5 darba dienas	Nav noteikts, parasti 5 darba dienas	20 kalendārās dienas	10 kalendārās dienas	
Atļaujas denguma termiņš	Termiņu var brīvi izvēlēties pakalpojuma nodrošinātājs	Līdz 1 gadam	Termiņu var brīvi izvēlēties pakalpojuma nodrošinātājs	Termiņu var brīvi izvēlēties pakalpojuma nodrošinātājs	Nav noteikts	Līdz 1 gadam	Nav noteikts	1 sezona	
Izmaksas (no – līdz)	LVL 1,02 –LVL 30,60 par 1m2 mēnesī	LVL 1,02 –LVL 372,30 gadā	LVL 8,16 –LVL 91,80 mēnesī	LVL 1,02 dienā vai LVL 20,40 mēnesī	LVL 13,47	LVL 0,67 –LVL 44,90 par 1 m2 dienā	Nav informācijas	Nav informācijas	

Vides reklāmas jomā

	Lietuvas pašvaldības				Igaunijas pašvaldības			
	Vilņas pilsētas pašvaldība	Kauņas pilsētas pašvaldība	Klaipēdas pilsētas pašvaldība	Šauļu pilsētas pašvaldība	Tallinas pilsētas pašvaldība	Tartu pilsētas pašvaldība	Pērnavas pilsētas pašvaldība	Narvas pilsētas pašvaldība
Atļaujas nosaukums	Standarta atļauja vides reklāmas uzstādīšanai un ekspluatācijai Vilņas pilsētas pašvaldības teritorijā	Vides reklāmas izvietojuma atļauja pašvaldības teritorijā	Vides reklāmas izvietojuma atļauja pašvaldības teritorijā	Vides reklāmas izvietojuma atļauja pašvaldības teritorijā	Atļauja vides reklāmas izvietojumam Tallinas pilsētā	Atļauja vides reklāmas izvietojumam Tartu pilsētā	Atļauja vides reklāmas izvietojumam Pērnavas pilsētā	Atļauja vides reklāmas izvietojumam Narvas pilsētā
Iesniedzamo dokumentu skaits	4 (+2)	3	4	3	2 (+1)	3 (+1)	2 (+1)	4
Dokumentu izskatīšanas laiks	30 darba dienas	3 darba dienas	30 darba dienas	30 darba dienas	Nav noteikts	Nav noteikts	7 darba dienas	Nav noteikts, bet parasti 15 kalendāro

	Igauzijas pašvaldības							
	Vilņas pilsētas pašvaldība	Kauņas pilsētas pašvaldība	Klaipēdas pilsētas pašvaldība	Sauju pilsētas pašvaldība	Tallinas pilsētas pašvaldība	Tartu pilsētas pašvaldība	Pērnavas pilsētas pašvaldība	Narvas pilsētas pašvaldība
laiks Atļaujas derīguma termiņš	Līdz 1 gadam	Līdz 1 gadam	Līdz 1 gadam	Līdz 3 gadiem	Līdz 7 gadiem	Līdz 3 gadiem	Līdz 3 gadiem	Narvas pilsētas dienu laikā Nav noteikts
izmaksas (no - līdz)	Bezmaksas reģistrācija	Bezmaksas reģistrācija	Bezmaksas reģistrācija	Bezmaksas reģistrācija	LVL 0,22 - LVL 1,57 par 1 m2 dienā	LVL 0,18 - LVL 0,58 dienā par 1 m2	LVL 5,39 - LVL 17,96 dienā par 1 m2	Bezmaksas reģistrācija
Atļaujas nosaukums	Atļauja vides reklāmas izvietošanai	Vienošanās par vides vizuālās reklāmas uzstādīšanu pašvaldības teritorijā						
iesniedzamo dokumentu skaits	3 (+1)	2						
Dokumentu izskatīšanas laiks	20 darba dienas	20 darba dienas						
Atļaujas derīguma termiņš	Līdz 1 gadam	Līdz 1 gadam						
izmaksas (no - līdz)	Bezmaksas reģistrācija	Bezmaksas reģistrācija						